ISBN: 978-83-932940-4-6

wydawcy | vydal:
Stowarzyszenie Kultura na Granicy
Szymanowskiego 5/9, 43-300 Cieszyn

EducationTalentCulture, z.s.
Hlavní třída 87/2, 737 01 Český Těšín

SPIS TREŚCI | OBSAH:

LUDVÍK AŠKENAZY 9
KATARZYNA FIGURA 15
MARCIN KRZYSZTAŁOWICZ 25
STANISLAV PÁRNICKÝ 33
BOLESLAV POLÍVKA 41
EMÍLIA VÁŠÁRYOVÁ 51
DRAHOMÍRA VIHANOVÁ 61
STOKROTKI: KINO KOBIET W KINEMATOGRAFII CZECHOSŁOWACKIEJ |
SEDMIKRÁSKY: ŽENSKÉ FILMY V ČESKOSLOVENSKÉ KINEMATOGRAFII 69
NOWE FILMY CZESKIE | NOVÉ ČESKÉ FILMY 77
NOWE FILMY POLSKIE | NOVÉ POLSKÉ FILMY 99
NOWE FILMY SŁOWACKIE | NOVÉ SLOVENSKÉ FILMY 117
UKRAIŃSKI AKCENT, WĘGIERSKI ELEMENT |
UKRAJINSKÝ AKCENT, MAĎARSKÝ ELEMENT 129

STUDIO FILMÓW RYSUNKOWYCH W BIELSKU-BIAŁEJ PRZEDSTAWIA |
STUDIO KRESLENÝCH FILMŮ V BIELSKO-BIAŁÉ UVÁDÍ 133

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE | DOPROVODNÉ AKCE
Muzyka | Hudba 143

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE | DOPROVODNÉ AKCE
Spotkania literackie | Literární setkání 150
Wystawy | Výstavy 153
Teatroteka | Teatrotéka 157

Indeks filmów | Index filmů 159

17. PRZEGLĄD FILMOWY KINO NA GRANICY |
17. FILMOVÁ PŘEHLÍDKA KINO NA HRANICI

CIESZYN / ČESKÝ TĚŠÍN ■ 28.04. – 03.05.2015

www.kinonagranicy.pl | www.kinonahranici.cz

PL

Drodzy Przyjaciele!

Piszemy ten tekst miesiąc przed inauguracją, w najgorętszym okresie naszych przygotowań. Cieszymy się na spotkanie z Wami, jednak niezmiennie, jak co roku, towarzyszy nam chęć spełnienia Waszych oczekiwań i obawa o ocenę naszych starań. Kończąc zeszłoroczną edycję, prosiliśmy Was o wypełnienie ankiety, wyciągnęliśmy wnioski i zdecydowaliśmy się na wprowadzenie paru zmian. Uruchomiliśmy nową stronę internetową, wprowadziliśmy czytelny system akredytacji i odmieniony katalog z towarzyszącą mu broszurą. Wszystko z myślą o Was! Pragniemy bowiem umilić i ułatwić Wam poruszanie się po festiwalowym Cieszynie i Czeskim Cieszynie, które w trakcie długiego majowego weekendu znów staną się jednym miastem.

Pod względem programowym tegoroczne Kino na Granicy będzie wielobarwne jak kostka Rubika. Wśród artystek i artystów, których twórczości przyjrzymy się wnikliwiej, znalazły się osoby znane i mniej znane, a także takie, które dopiero czekają na odkrycie. Nasze zaproszenie na spotkanie z cieszyńską publicznością przyjęli: Katarzyna Figura, Marcin Krzyształowicz, Stanislav Párnický, Boleslav Polívka, Emília Vášáryová i Drahomíra Vihanová. Wierzymy, że ich obecność spotka się z Waszym zainteresowaniem, dając powód do dyskusji i refleksji.

W tym roku przyjrzymy się także dorobkowi Studia Filmów Rysunkowych z Bielska-Białej, z którego w świat powędrowały kultowe animowane postacie takie jak Reksio czy Bolek i Lolek. W programie znalazły się również elementy niezmienne, na przykład kontynuujemy nasze zamiłowanie do śledzenia cieszyńskich wątków w dziejach kina. Tym razem objawi się ono zestawem filmów opartych na prozie i scenariuszach pochodzącego z Czeskiego Cieszyna Ludvíka Aškenazego. Bez zmian pozostaje także to, co niektórzy z Was lubią i cenią najbardziej, czyli panorama najnowszych filmów czeskich, polskich i słowackich, z małymi dodatkami: węgierskim i ukraińskim.

Pozostaje nam życzyć Wam udanej wizyty w Cieszynie i Czeskim Cieszynie, licząc, iż nasyci ona Was na kolejny rok! Witajcie i po raz kolejny cieszcie się Cieszynem!

CZ

Milí přátelé!

Tento text píšeme měsíc před zahájením festivalu, v nejžhavějším období našich příprav. Na setkání s Vámi se moc těšíme, i když se, jako každý rok, zároveň bojíme, jak naše úsilí oceníte a zda splníme Vaše očekávání. Na konci loňského festivalu jsme Vás prosili o vyplnění dotazníků, které jsme vyhodnotili, a rozhodli jsme se provést pár změn. Spustili jsme nové webové stránky, zavedli jsme jasný akreditační systém a obměnili katalog s programovou brožurou. To všechno jen a jen k Vaší spokojenosti! Velice rádi bychom Vám zpříjemnili a zjednodušili pobyt ve festivalovém Cieszyně a Českém Těšíně, které se během prodlouženého květnového víkendu znovu stanou jedním městem.

Program letošního Kina na hranici bude barevný jako Rubikova kostka. Mezi umělkyněmi a umělci, s jejichž tvorbou se budeme moci důkladněji seznámit, jsou lidé více či méně známí, ale i tací, kteří na objevení a pozornost teprve čekají. Naše pozvání na setkání s těšínskými diváky přijali: Katarzyna Figura, Marcin Krzyształowicz, Stanislav Párnický, Boleslav Polívka, Emília Vášáryová a Drahomíra Vihanová. Věříme, že jejich přítomnost vzbudí Váš zájem, chuť diskutovat a rozjímat.

Letos se podíváme také na tvorbu Studia kreslených filmů z Bielska-Białé, ze kterého do světa vyrazily kultovní animované postavičky, mimo jiné Rexík nebo Bolek a Lolek. V programu najdete i stálice, například naše oblíbené pátrání po těšínských souvislostech ve filmové historii. Tentokrát půjde o soubor filmů podle scénářů a na motivy prózy Ludvíka Aškenazyho, který pocházel z Českého Těšína. Beze změn zůstává také to, co mají někteří z Vás nejraději, tedy přehled nenovějších českých, polských a slovenských filmů, s malým dodatkem filmů maďarských a ukrajinských.

Nezbývá než popřát Vám vydařenou návštěvu Cieszyna a Českého Těšína, ze které budete čerpat celý příští rok! Vítejte a opět si Těšín užívejte!

dyrektor | ředitelka:
Jolanta Dygoś

dyrektorzy programowi | programoví ředitelé:
Maciej Gil, Martin Novosad

dyrektor finansowy | finanční ředitelka:
Petra Slováček Rypienová

koordynatorzy | koordinátoři:
Jakub Gajdica, Anna Gańczarczyk

Klub na Granicy | Klub na hranici:
Jakub Gajdica, Piotr Kasela, Maciej Urbaś

public relations:
Gabriela Cichá, Barbara Szymańska

współpraca | spolpráce:
Agnieszka Dębogórska

biuro festiwalowe | festivalový štáb:
Anna Gańczarczyk

guest service:
Stefan Mańka

akredytacje | akreditace:
Marek Wolas, Beniamin Zapała

koordynacja tłumaczeń | koordinace překladů:
Gabriela Gańczarczyk

koordynacja wolontariuszy | koordinace dobrovolníků:
Maria Milewska

koordynacja obiegu kopii filmowych | shipping filmů:
Piotr Kumor, Milada Ślusarczyková

transport | doprava:
Krzysztof Howikowicz

projekt plakatów | navrh plakátů:
Iwona Cichy

oprawa plastyczna, wystawy | grafická koncepce, výstavy:
Magdalena Szadkowska, Veronika Křístková

zwiastun | festivalová znělka:
Damian Wodecki

administracja www | správa webu:
stronydlafirm.eu, Marcin Bajda

redakcja www | redakce webu:
Stefan Mańka

tłumaczenia www / facebook | překlady webu / facebook:
Pavel Peč

redaktorka katalogu | redaktorka katalogu:
Agnieszka Szeffel

autorzy tekstów | autoři textů:
Ondřej Bezr, Iwona Cichy, Piotr Czerkawski, Jacek Dziduszko, Jakub Gajdica, Maciej Gil, Ivo Michalík, Mariusz Mikliński, Dominika Miklošíková, Piotr Mirski, Marcin Mońka, Martin Novosad, Joanna Ostrowska, Lukáš Zielosko, Veronika Zýková

tłumaczenia | překlady:
Markéta Fucimanová, Martyna Lemańczyk, Martina Bořilová

korekta | korektura:
Mariusz Mikliński, Celestýna Terstová, Juliana Benová

foto & video:
fotoSprinter, Marcin Markiton

napisy | titulky:
Studio Kropka

projektory, ekrany, kamery | projektory, obrazovky, kamery:
Piotr Konieczny / CA Visual Com

DTP & layout:
Iwona Cichy

druk | tisk:
fulloutdoorprintservice

organizatorzy | organizátoři:
Stowarzyszenie Kultura na Granicy
prezes Jolanta Dygoś

Zapsaný spolek EducationTalentCulture
výkonná ředitelka
Petra Slováček Rypienová

miejsca realizacji | místa realizace:
Teatr im. Adama Mickiewicza
dyrektor Andrzej Łyżbicki
koordynator Piotr Kumor

Kino Piast
kierownik Marek Mendroch
koordynatorka Santana Murawska

Cieszyński Ośrodek Kultury Dom Narodowy
dyrektor Cecylia Gasz-Płońska

Zamek Cieszyn
dyrektor Ewa Gołębiowska

Kulturní a společenské středisko Střelnice
ředitelka Sabina Stiller
koordinátorka Barbara Sroga

Kino Central
koordinátorka Anna Biernacka

Regionální sdružení územní spolupráce
Těšínského Slezska
výkonný ředitel Václav Laštůvka

Městská knihovna Český Těšín –
čítárna a kavárna Avion
ředitelka Jana Galášová

wolontariusze | dobrovolníci:
Edyta Adamarek
Tomáš Adamec
Paula Adasiak
Aleksandra Aleksander
Monika Bernacka
Magdalena Bialucha
Natalia Bubiak
Mariusz Chodor
Sylwia Chrapek
Jan Cieślar
Jagoda Czerwiec
Monika Dąbroś
Magdalena Dulęba
Michał Dybcio
Adrianna Fal
Kamil Frątczak
Magdalena French
Weronika Fryben
Olga Gadzina
Marek Gajda
Daniela Gaurouá
Agnieszka Grabarczyk
Sylwia Gruchała
Marta Grudzień
Mateusz Grzechnik
Agnieszka Hahuła
Joanna Haniszewska
Joanna Has
Vladyslava Honcharenko
Anna Iwanek
Ewa Iwańska
Emilia Jeziorowska
Natalia Kałuża
Karolina Kania
Anna Kanik
Dorota Karpeta
Szymon Karpiński
Agnieszka Kaźmierczak
Magdalena Kelner
Timios Kiechajas
Joanna Klimsza
Dorota Kotas
Klaudyna Koźmińska
Marek Krakowski
Anna Kryska
Natalia Krzyżanowska
Arkadiusz Lanc
Damian Łabudek
Anna Majewska
Marta Mędrzak-Gajda
Kamila Mieczkowska-Konieczny
Barbara Milewska
Bartosz Nawrat
Gabriela Ogrodnik
Magdalena Olejniczak
Aleksandra Olszówka
Izabella Pacek
Syndia Palacz
Alina Paleczny
Barbara Pastor
Maciej Pezdek
Ryszard Prochota
Michalina Przybyła
Marta Radwaniak
Łukasz Rozmysłowski
Julia Sabała
Mateusz Siedlecki
Katarzyna Siewko
Martyna Sojka
Monika Sroga
Anna Starowicz
Dominika Stąpor
Justyna Suma
Agnieszka Szefczyk
Filip Szymański
Filip Szymkowiak
Anna Szynal
Julia Talaga
Kinga Tasarek
Katarzyna Wawrzyniak
Natalia Wiśniewolska
Adrian Wiśniewski
Katarzyna Worek
Kuba Wywioł
Dagmara Żurek
Joanna Żybul

legenda:
BB — Studio Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej | Studio kreslených filmů v Bielsku-Białé
BP — Bolek Polívka. Retrospektiva | Retrospektywa
DV — Drahomíra Vihanová. Retrospektiva | Retrospektywa
EV — Emília Vášáryová. Retrospektiva | Retrospektywa
HU — Element węgierski | Maďarský element
KF — Katarzyna Figura. Retrospektywa | Retrospektiva
LA — Ludvík Aškenazy. Retrospektiva | Retrospektywa
MK — Marcin Krzyształowicz. Retrospektywa | Retrospektiva
NF — Nowe filmy | Nové filmy
SK — Sedmikrásky: Ženské filmy v československé kinematografii | Stokrotki: Kino kobiet w kinematografii czechosłowackiej
SP — Stanislav Párnický. Retrospektiva | Retrospektywa
TE — Teatroteka | Teatrotéka
UA — Ukraiński akcent | Ukrajinský akcent

CENTRAL — Kino Central, Český Těšín, Štefánikova 27
DOM — Dom Narodowy, Cieszyn, Rynek 12
KaSS — Kulturní a společenské středisko Střelnice, Český Těšín, Střelniční 1
KLUB — Klub festiwalowy | Festivalový klub, Cieszyn, Wzgórze Zamkowe
PIAST — Kino Piast, Cieszyn, ul. Ratuszowa 1
TEATR — Teatr im. Adama Mickiewicza, Cieszyn, pl. Teatralny 1
ZAMEK — Projekcje pod Wieżą Piastowską | Promítání u Piastovské věže, Cieszyn, Wzgórze Zamkowe

AVION — Čítárna a kavárna Avion / Noiva, Český Těšín, Hlavní 1
DOM — Dom Narodowy, Cieszyn, Rynek 12
EURO — Euroregion, RSTS, Český Těšín, Hlavní 1a
KaSS — Kulturní a společenské středisko Střelnice, Český Těšín, Střelniční 1
ZK — Zakład Karny w Cieszynie | Věznice Cieszyn, Chrobrego 2
WE — Wenecja Cieszyńska | Těšínské Benátky, Cieszyn, Przykopa

Zmiany w programie zastrzeżone. | Změna programu vyhrazena.

LA

LUDVÍK AŠKENAZY

A

LUDVÍK AŠKENAZY

wybrana filmografia | vybraná filmografie:
(adaptacje i scenariusze | náměty a scénáře)

1953 Mój przyjaciel Fabian | Můj přítel Fabián
1957 Przystanek na peryferiach | Tam na konečné
1958 Marzenia i zabawy | Hry a sny
1959 Majowe gwiazdy | Májové hvězdy
1961 Nocny gość | Noční host
1963 Pierwszy krzyk | Křik
2000 Prawdziwa historia Antonii Pařízkovej | Pravdivý příběh Antonie Pařízkové (TV)

PL

Urodził się 24 lutego 1921 roku w Czeskim Cieszynie, w rodzinie czesko-żydowskiej. Studiował slawistykę i historię powszechną we Lwowie. Podczas II wojny światowej walczył w I Czechosłowackim Korpusie Armijnym pod dowództwem Ludvíka Svobody. Po wojnie poślubił córkę pisarza Heinricha Manna i pracował jako reporter i zagraniczny komentator polityczny Czechosłowackiego Radia. Pod koniec lat 50. został zawodowym pisarzem. Jego utwory oraz scenariusze stały się podstawą wielu filmów, zwłaszcza w drugiej połowie lat 50. i na początku 60. Do najbardziej znaczących adaptacji jego dzieł należy film *Przystanek na peryferiach* (1957) w reżyserii Jána Kadara i Elmara Klosa czy nowofalowy *Pierwszy krzyk* (1963) w reżyserii Jaromila Jireša traktujący o ważnym dniu w życiu pewnej pary. Znana jest jego twórczość dla dzieci (m.in. *Wędrówki za zapachem śliwek*). Napisał też szereg sztuk teatralnych i słuchowisk radiowych. Po okupacji w sierpniu '68 wyemigrował z rodziną do Monachium, gdzie dalej tworzył, ale już w języku niemieckim. Pod koniec lat 70. przeprowadził się do Włoch, gdzie zmarł, po długiej chorobie, 18 marca 1986 roku. Jego synowie Jindřich i Ludwig są reżyserami filmowymi.

CZ

Narodil se 24. 2. 1921 v Českém Těšíně v česko-židovské rodině. Ve Lvově studoval slovanskou filologii a všeobecné dějiny. Během 2. světové války bojoval v československém armádním sboru Ludvíka Svobody. Po válce se oženil s dcerou spisovatele Heinricha Manna a působil jako reportér a zahraniční politický komentátor Československého rozhlasu. Na konci 50. let se stal spisovatelem z povolání. Jeho náměty a scénáře se staly předlohou pro řadu filmů zejména ve druhé polovině 50. let a na začátku 60. let. Mezi nejvýraznější adaptace jeho děl patří snímek Kadára a Klose o obyvatelích jednoho činžáku *Tam na konečné* či novovlnný *Křik* režiséra Jaromila Jireše o důležitém dni v životě jednoho páru. Známá je jeho tvorba pro děti (*Malá vánoční povídka*, *Putování za švestkovou vůní*). Napsal rovněž řadu divadelních a rozhlasových her (*Bylo to na váš účet*, *Kůže*). Po okupaci v srpnu 1968 emigroval s rodinou do Mnichova, kde dále tvořil v německém jazyce. Koncem 70. let se přestěhoval do Itálie, kde po dlouhé nemoci 18. 3. 1986 zemřel. Jeho synové Jindřich a Ludwig jsou filmovými režiséry.

PRZYSTANEK NA PERYFERIACH
TAM NA KONEČNÉ

Czechosłowacja | Československo 1957, 95'
reżyseria | režie: Ján Kadár, Elmar Klos
scenariusz | scénář: Ludvík Aškenazy
zdjęcia | kamera: Rudolf Stahl
muzyka | hudba: Zdeněk Liška
obsada | hrají: Eva Očenášová, Vladimír Ráž, Martin Růžek, Jana Dítětová, Karla Svobodová, Marie Brožová

Pętla tramwajowa to miejsce, w którym świat się kończy lub zaczyna — zależnie od punktu widzenia i kierunku jazdy. Stoi tam zwykły dom, w którym żyją zwykli ludzie — fakt, że są bohaterami filmu, sprawia jednak, iż na kilkadziesiąt minut stają się odrobinę wyjątkowi. Obserwujemy, jak wychodzą ze swoich mieszkań i wracają do nich, mijają się na klatce schodowej, wymieniają uprzejmości lub obrzucają inwektywami. Ich biografie przecinają się i łączą niczym szyny tramwajowe. Centralną postacią jest tu dziewczyna, która dopiero uczy się życia. Młodość to dla niej szybkie, spektakularne zmiany. Wiosną podpatruje ludzi przez lornetkę i zachwyca się pozornie błahymi zjawiskami. Latem jest już w poważnym związku i musi podjąć decyzję dotyczącą przyszłości. Jesienią i zimą coraz mocniej uświadamia sobie, że nie wszystko potoczy się po jej myśli. Kim będzie i co będzie robiła, kiedy nadejdzie kolejna wiosna?

Konečná tramvaje je místo, na kterém svět končí nebo začíná, záleží na úhlu pohledu a směru jízdy. Stojí tam obyčejný dům, v němž žijí obyčejní lidé. Stanou se z nich hlavní hrdinové filmu, a na několik desítek minut tak mohou být alespoň trochu výjimeční. Sledujeme, jak odcházejí ze svých bytů, vracejí se do nich, míjejí se na schodech, jsou na sebe milí nebo se urážejí. Jejich životy se protínají nebo spojují stejně jako tramvajové koleje. Hlavní postavou je dívka, která se teprve učí žít. Mládí, to jsou pro ni rychlé a úžasné změny. Na jaře lidi pozoruje dalekohledem a je nadšená ze zdánlivých malicherností. V létě má již vážný vztah a musí se rozhodnout o své budoucnosti. Na podzim a v zimě si čím dál tím více uvědomuje, že se všechno neodehrává jen podle jejích představ. Kým bude a co bude dělat, až přijde další jaro?

Piotr Mirski ■

PIERWSZY KRZYK
KŘIK

Czechosłowacja | Československo, 1963, 77'
reżyseria | režie: Jaromil Jireš
scenariusz | scénář: Ludvík Aškenazy
zdjęcia | kamera: Jaroslav Kučera
muzyka | hudba: Jan Klusák
obsada | hrají: Eva Límanová, Josef Abrhám, Eva Kopecká, Jiří Kvapil
nagrody | ocenění:
MFF w Cannes 1964 — wyróżnienie specjalne | speciální ocenění na MFF v Cannes 1964

Inne, mniej znane oblicze wczesnego okresu czechosłowackiej Nowej Fali — dalekie od hrabalowskiego kina małego realizmu. Jaromil Jireš robi tu ukłon w stronę francuskiej awangardy końca lat 50. — jego debiutancki *Pierwszy krzyk* zbliża się formą do *Zeszłego roku w Marienbadzie* Alaina Resnais'go czy wczesnych dzieł Godarda. Pokazując dzień z życia pary oczekującej dziecka, Jireš ilustruje, jak przyszli rodzice spędzają czas osobno; wspomnienia przeplatają się z marzeniami sennymi, widma przeszłości z wyobrażeniami. Wachlarz retrospekcji jest tak duży, że trudno pojąć, czyje myśli śledzimy — Slávka (gwiazdor Josef Abrhám w jednej ze swoich pierwszych ról), Ivany (Eva Límanová, debiutantka), a może obojga naraz? Jireš sprawnie operuje dynamicznym montażem, długie ujęcia przeplata stopklatkami, a większość obsady — dla zwiększenia wrażenia realizmu — to naturszczycy. Po latach film wciąż wygląda świeżo, wszak „awangardy się nie starzeją".

Jiná, méně známa stránka raného období československé nové vlny, vzdálená od hrabalovských adaptací plných každodennosti. Jaromil Jireš se klaní francouzské avantgardě konce 50. let, jeho debut *Křik* se svou formou přibližuje k filmu *Loni v Marienbadu* Alaina Resnaise nebo raným Godardovým dílům. Nechává nahlédnout do jednoho dne ze života páru, který čeká dítě. Jireš ukazuje, jak budoucí rodiče tráví čas každý zvlášť; vzpomínky se mísí se sny a touhami, přízraky minulosti s představami. Vějíř retrospekce je tak široký, že není jednoduché zorientovat se v tom, čí myšlenky právě sledujeme. Zda Slávka (Josef Abrhám v jedné ze svých prvních rolí), Ivany (debutantka Eva Límanová) nebo snad obou najednou? Jireš obratně pracuje s dynamickým střihem, dlouhé záběry prokládá zastavením obrazu a do většiny rolí, pro realističtější vyznění, obsadil neherce. I po letech film vypadá jako nedávno natočený, vždyť „avantgarda nestárne".

Jacek Dziduszko ■

PIAST | LA
02.05.2015, 11.30

PRAWDZIWA HISTORIA ANTONII PAŘÍZKOVEJ

PRAVDIVÝ PŘÍBĚH ANTONIE PAŘÍZKOVÉ

Czechy | Česká republika 2000, 80'
reżyseria | režie: Jindřich Mann
scenariusz | scénář: Jindřich Mann
na podstawie sztuki Ludvíka Aškenazy'ego
i innych materiałów | podle divadelní hry
Ludvíka Aškenázego s použitím dalších materiálů
zdjęcia | kamera: Jozef Šimončič
muzyka | hudba: Štěpán Koníček
obsada | hrají: Anna Geislerová, Jana Šulcová,
Eva Holubová, Pavel Landovský,
Viktor Preiss, Ladislav Mrkvička, Vladimír Dlouhý

Historia Tonki Šibenice towarzyszyła pisarzowi i scenarzyście Ludvíkowi Aškenazemu przez całe życie. Ciekawostką pozostaje fakt, że nie znał on opowiadania E.E. Kischa, które było wzorem najpopularniejszego filmowego opracowania tego motywu, filmu Karela Antona z 1930 roku. W 1972 roku reżyser Michael Kehlmann z RFN nakręcił na podstawie sztuki teatralnej Aškenazego film *Galgentoni*; w 2000 roku sztuką zajęli się jego syn Jindřich Mann i Luboš Pistorius, by — posiłkując się dodatkowymi źródłami — stworzyć wersję ostateczną. Historia zawiedzie nas do luksusowego Salonu Diament, gdzie pieczę nad wszystkim sprawuje Madame Diamentowa. Tonka to urodziwa dziewczyna lekkich obyczajów, która jest ozdobą zakładu i w przeciwieństwie do innych pracownic korzysta z wielu przywilejów. Wszystko zmieni się po tym, jak lekkomyślnie zgodzi się spędzić z mordercą Prokůpkiem ostatnią noc przed egzekucją. Nie wie, jakie skutki pociągnie za sobą jej czyn.

Příběh Tonky Šibenice spisovatele a scenáristu Ludvíka Aškenazyho provázel značnou část jeho tvůrčího života. Existuje devět podob Tonky Šibenice a žádnou z nich Aškenazy nepovažoval za finální. Zajímavostí je, že neznal předlohu E. E. Kische, která se stala základem pro nejznámější filmové zpracování Karla Antona z roku 1930. V roce 1972 natočil režisér Michael Kehlmann ve Spolkové republice Německo podle Aškenazyho divadelní hry snímek *Galgentoni*. V roce 2000 se hry chopil Aškenazyho syn Jindřich Mann a Luboš Pistorius, s použitím dalších pramenů spolu vytvořili definitivní verzi. Příběh nás zavádí do luxusního Salónu Diamant, kde má vše pod kontrolou madame Diamantová. Protagonistka Toni je půvabná dívka, která je ozdobou podniku a dostává se jí oproti dalším dívkám řady výhod. Vše se změní poté, co Toni lehkovážně svolí strávit noc před popravou s vrahem Prokůpkem. Netuší, jaké následky její čin bude mít.

Veronika Zýková ■

Brutus | Brut

PL

CZ

BRUTUS | BRUT:
TEATR | LA
29.04.2015, 11.30

JAK CIĘ POZNAŁAM | JAK JSEM TĚ POZNALA:
PIAST | LA
02.05.2015, 11.30

BRUTUS
BRUT

JAK CIĘ POZNAŁAM
JAK JSEM TĚ POZNALA

BRUTUS | BRUT:
Rosja | Rusko 2014, 13'
reżyseria | režie: Svetlana Filippova
scenariusz | scénář: Svetlana Filippova na podstawie opowiadania Ludvíka Aškenazego | Svetlana Filippova na motivy povídky Ludvíka Aškenazyho
zdjęcia | kamera: Svetlana Filippova
archiwalne zdjęcia | archivní záběry
animacja | animace: Ekaterina Boykova, Svetlana Zimina, Sara Magambetova, Svetlana Filippova
muzyka | hudba: Artem Fadeev
obsada | hrají: Alexei Vertkov
nagrody | ocenění:
MFF Etiuda & Anima 2014 — Grand Prix | Grand Prix na MFF Etiuda & Anima 2014 v Krakově

Świat widziany oczami psa jest czarno-biały i szarobury, ale przy tym pełen ruchu — wygląda jak narysowana dziecięcą ręką animacja. Brutus lubi swój świat. Codziennie przemierza zatłoczone miasto, a potem idzie do ukochanej pani. Wszystko się zmienia, kiedy z rozporządzenia nazistów ci, którzy nie mają aryjskiego pochodzenia — w tym także pani Brutusa — zostają zmuszeni do oddania swoich zwierząt. Pieskie życie…

Svět je v očích psa černobílý a šedohnědý, zároveň je však stále v pohybu, vypadá jako animace nakreslená dětskou rukou. Brutus má rád svůj svět. Každý den prochází přelidněným městem, aby došel za svou milovanou paničkou. Všechno se mění, když jsou ti, kteří nemají árijský původ, tedy i milovaná Brutova panička, na základě nacistického nařízení donuceni svá zvířata odevzdat. Život je pes…

JAK CIĘ POZNAŁAM | JAK JSEM TĚ POZNALA:
Czechy | Česká republika 2001, 7'
reżyseria | režie: Josef Abrhám jr / ml.
scenariusz | scénář: Josef Abrhám jr, na podstawie książki Ludvíka Aškenazego, *Dětské etudy* (wyd. pol. *Aniołek, czyli Samokrytyka*) | Josef Abrhám ml. na základě předlohy Ludvíka Aškenazyho *Dětské etudy*
zdjęcia | kamera: Jan Horáček
obsada | hrají: Libuše Šafránková, Josef Abrhám, Marek Drozda

Małżonkowie Libuše Šafránková i Josef Abrhám to lubiani przez czeskich widzów aktorzy. Ich syn, Josef, obsadził rodziców w jednej ze swoich pierwszych studenckich prac na FAMU. Charakterystyczne dla jego twórczości jest zacieranie granic między fabułą a dokumentem. *Jak jsem tě poznala* nie jest tu wyjątkiem. Poetyckości tego czarno-białego filmu i umiejscowieniu akcji poza konkretną czasoprzestrzenią towarzyszy silne zabarwienie autobiograficzne.

Manželé Libuše Šafránková a Josef Abrhám patří mezi nejoblíbenější české herce. Filmu se věnuje i jejich syn Josef. Do jedné ze svých prvních prací na FAMU rodiče obsadil. Pro jeho tvorbu je typické stírání hranice mezi hraným a dokumentárním filmem. *Jak jsem tě poznala* není výjimkou. Poetičnost černobílého obrazu a neukotvenost v konkrétním časoprostoru zde doprovází silný autobiografický nádech.

Piotr Mirski ■
Ivo Michalík ■

KF

KATARZYNA FIGURA

KF

KATARZYNA FIGURA

wybrana filmografia | vybraná filmografie:

1983 Przeznaczenie | Úděl
1985 Ga, ga: Chwała bohaterom | Ga, ga – Sláva hrdinům
1987 Pociąg do Hollywood | Vlak do Hollywoodu
1987 Kingsajz | Kingsajz
1996 Autoportret z kochanką | Autoportrét s milenkou
1997 Szczęśliwego Nowego Jorku | Šťastný Nový York
1997 Kiler | Kiler
1998 Złoto dezerterów | Zlato dezertérů
1999 Kiler-ów 2-óch | Kiler 2
1999 Ajlawju | Ajlavju
2002 Zemsta | Pomsta
2003 Żurek | Žurek
2003 Ubu król | Král Ubu
2006 Summer love | Letní láska

PL

Urodziła się 22 marca 1962 roku w Warszawie. W 1985 roku ukończyła Wydział Aktorski Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie, ale na ekranie pojawiała się już wcześniej — w krótkim metrażu Zofii Ołdak *Zginął pies* i telewizyjnym filmie *Mysz* w reżyserii Wiktora Skrzyneckiego. Jej pełnoprawnym debiutem było pochodzące z 1983 roku *Przeznaczenie* Jacka Koprowicza, w którym wcieliła się w rolę muzy Kazimierza Przerwy-Tetmajera. W latach 80. zagrała jeszcze w wielu innych filmach, m.in. w *Ga, Ga: Chwała bohaterom* Piotra Szulkina i *Pociągu do Hollywood* Radosława Piwowarskiego. Udało się jej zdobyć status rodzimej seksbomby. Figura obdarzona jest nie tylko urodą, ale też talentem komediowym, co udowodniła chociażby w *Kilerze* Juliusza Machulskiego, jednym z najbardziej kultowych polskich filmów lat 90. Wraz z upływem czasu aktorka z powodzeniem poszerzała swoje emploi: w *Żurku* Ryszarda Brylskiego zmierzyła się z dramatyczną rolą kobiety z prowincji, a w *Ubu królu* Szulkina stworzyła groteskową kreację żony tytułowego tyrana. Pracowała też za granicą, miała nawet swój amerykański epizod — pojawiła się w *Graczu* i *Pret-a-Porter* wielkiego Roberta Altmana. Występuje ponadto w teatrze, grała dla takich reżyserów jak Paweł Miśkiewicz i Krystian Lupa.

CZ

Narodila se 22. března 1962 ve Varšavě. V roce 1985 ukončila herectví na varšavské Státní vysoké škole divadelní (Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna), ale na plátně se objevila již dříve, v krátkometrážním snímku Zofie Ołdakové *Zdechl pes* a v televizním filmu *Myš* v režii Wiktora Skrzyneckého. Jejím skutečným debutem se stal *Úděl* Jacka Koprowicze z roku 1983, ve kterém ztvárnila roli múzy Kazimierze Przerwy-Tetmajera. V 80. letech si zahrála ještě v mnoha jiných filmech, např. v *Ga, Ga – Sláva hrdinům* Piotra Szulkina a ve filmu *Vlak do Hollywoodu* Radosława Piwowarského. Podařilo se jí získat status domácí sexbomby. Kromě krásy je Figura obdařena také komediálním talentem, což dokázala v jednom z kultovních polských filmů 90. let – v *Kilerovi* Juliusze Machulského. S plynoucími roky herečka úspěšně rozšiřovala svůj repertoár: v *Žurku* Ryszarda Brylského se vypořádala s dramatickou rolí ženy z venkova a v Szulkinově *Králi Ubu* ztvárnila groteskní kreaci ženy titulního tyrana. Pracovala také v zahraničí, má na kontě dokonce americkou filmovou epizodu – objevila se v *Hráči* a *Prêt-à-Porter* velkého Roberta Altmana. Kromě toho vystupuje v divadle, hrála pro takové režiséry jako Paweł Miśkiewicz a Krystian Lupa.

CENTRAL | KF
29.04.2015, 21.00

KINGSAJZ

Polska | Polsko 1987, 104'
reżyseria | režie: Juliusz Machulski
scenariusz | scénář: Jolanta Hartwig, Juliusz Machulski
zdjęcia | kamera: Jerzy Łukaszewicz
muzyka | hudba: Krzesimir Dębski
obsada | hrají: Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura, Grzegorz Heromiński, Joachim Lamża, Maciej Kozłowski, Jan Machulski
nagrody | ocenění:
Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni 1988 — nagroda za scenografię; MFF Fantastycznych w Avoriaz 1989 — Nagroda Specjalna Jury; Złota Kaczka 50-lecia w kategorii najlepsza scena erotyczna | Festival polských hraných filmů v Gdyni 1988 – cena za scénografii; MFF fantastických filmů v Avoriaz 1989 – Speciální cena poroty; Zlatá kačka 50letí v kategorii nejlepší erotická scéna

Lata lecą, Juliusz Machulski wciąż kręci kolejne filmy, ale *Kingsajz* obok *Seksmisji* i *Vabank* wciąż pozostaje najbardziej rozpoznawalnym i — po prostu — najlepszym filmem reżysera. Po niemal trzech dekadach od czasu premiery wciąż potrafi bawić do łez i imponować zręczną grą gatunków. Machulski przeplata fantastykę z kinem sensacyjnym w wersji pastiszowej, a satyrę polityczną przyprawia odrobiną erotyki. Historia tajemniczego eliksiru, który pozwala krasnoludkom (uzależnionym od Polo Cockty niczym Lemoniadowy Joe od Kola Loki) dorastać do ludzkich rozmiarów, to jedna z najoryginalniejszych polskich komedii lat 80. To także kopalnia cytatów, by wspomnieć tylko „Szuflandio, ojczyzno moja krasnoludowa!" czy wykrzyczane przez Jerzego Stuhra „Dobijemy go mydłem!". Wrażenie robi też monumentalna scenografia Janusza Sosnowskiego, a słynny spacer Jacka Chmielnika w wersji mikro po nagiej Kasi Figurze to jeden z najpiękniejszych w historii kina hołdów dla kobiecego ciała.

Roky běží, Juliusz Machulski točí další a další filmy, ale *Kingsajz* zůstává vedle *Sexmise* a *Vabanku* stále nejcharakterističtějším a jednoduše nejlepším filmem tohoto režiséra. Od premiéry uběhlo téměř třicet let, ale snímek dokáže pořád rozesmát až k slzám a zaujmout obratnou hrou žánrů. Machulski mísí fantastiku s parodií dobrodružného filmu a politickou satiru okořeňuje troškou erotiky. Příběh tajemného elixíru, který trpaslíkům (závislým na Polo Cocktě jako Limonádový Joe na Kolaloce) umožňuje vyrůst do lidské velikosti, je jednou z nejoriginálnějších polských komedií 80. let. Je to také studnice citátů, připomeňme např. „Šuplandie, má odná vlasti všech tpaslíků!" nebo výkřik Jerzyho Stuhra „Vyřídíme ho mejdlem!". Působivá je také monumentální scénografie Janusze Sosnowského a slavná procházka zmenšeného Jacka Chmielnika po nahém těle Kasi Figury je jednou z nejhezčích poct ženskému tělu v historii kinematografie.

Jacek Dziduszko ■

CENTRAL | KF
28.04.2015, 12.00

POCIĄG DO HOLLYWOOD
VLAK DO HOLLYWOODU

Polska | Polsko 1987, 92'
reżyseria | režie: Radosław Piwowarski
scenariusz | scénář: Radosław Piwowarski
zdjęcia | kamera: Witold Adamek
muzyka | hudba: Jerzy Matula
obsada | hrají: Katarzyna Figura, Piotr Siwkiewicz, Rafał Węgrzyniak, Grażyna Kruk-Frymar, Jerzy Stuhr
nagrody | ocenění: Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni 1987 — nagroda za drugoplanową rolę męską; MFF w Orleanie 1987 — Grand Prix Journees Cinematographiques d'Orleans, nagroda publiczności | Festival polských hraných filmů v Gdyni 1987 – nejlepší herec ve vedlejší roli; MFF v Orleans 1987 – Grand Prix Journees Cinematographiques d'Orleans, cena diváků

Polskę i Hollywood dzieli wiele, wiele kilometrów. Tego dystansu nie pokona żaden pociąg, nawet ten najnowocześniejszy, nie wspominając o zdezelowanej nadwiślańskiej kolei. Najszybszy skrót łączący te dwa miejsca prowadzi przez świat marzeń. Marzeniami żyje Mariola Wafelek, grana przez Katarzynę Figurę słowiańska Marilyn Monroe, która w wyniku pechowego zbiegu okoliczności urodziła się na prowincji, z dala od świata show-biznesu. Piękna i ambitna, zmuszona do mieszkania w podłych warunkach i wykonywania jeszcze podlejszej pracy, miotająca się między zwątpieniem a dziecinną nadzieją, nieustannie śle listy do Billy'ego Wildera, swojego ulubionego reżysera, licząc, że pewnego dnia ten odezwie się i zaproponuje jej rolę. Brzmi to nieprawdopodobnie, ale przecież w snach wszystko może się zdarzyć — a film, jak powszechnie wiadomo, to jedna z odmian snu. Komedia Radosława Piwowarskiego jest słodko-gorzką opowieścią o próbie ucieczki od szarzyzny, przaśności i beznadziei.

Polsko a Hollywood dělí spousta kilometrů. Takovou vzdálenost nepokoří žádný vlak, ani ten nejmodernější, nemluvě o chatrné polské železnici. Nejrychlejší zkratka mezi těmito dvěma místy vede světem snů. Svými sny žije i Mariola Wafelek – slovanská Marilyn Monroe, kterou si zahrála Katarzyna Figura. Kvůli nešťastným souhrám náhod se narodila na periférii, daleko od světa showbyznysu. Je krásná a ctižádostivá, přitom musí bydlet ve špatných podmínkách a vykonávat ještě horší práci. Zmítá se mezi ponurými pochybnostmi a dětinskou nadějí, neustále posílá dopisy svému oblíbenému režisérovi Billymu Wilderovi a doufá, že se jí jednoho krásného dne ozve a nabídne roli. Zní to nepravděpodobně, ale ve snu se přeci může stát všechno – a film, jak je známo, je jednou z forem snu. Komedie Radosława Piwowarského je hořkosladkým příběhem o pokusu utéct od všednosti, zaostalosti a beznaděje.

Piotr Mirski ■

ZEMSTA
POMSTA

Polska | Polsko 2002, 100'
reżyseria | režie: Andrzej Wajda
scenariusz | scénář: Andrzej Wajda, Maciej Karpiński, Jan Prochyra
zdjęcia | kamera: Paweł Edelman
muzyka | hudba: Wojciech Kilar
obsada | hrají: Janusz Gajos, Andrzej Seweryn, Roman Polański, Katarzyna Figura

W 2002 roku urokowi Katarzyny Figury nie oparł się sam mistrz Wajda. Trudno zresztą było wyobrazić sobie lepszą kandydatkę do roli dojrzałej, lecz wciąż uwodzicielskiej Podstoliny z komedii Aleksandra Fredry. Aktorka robi na ekranie wszystko, by wcielić w życie słynne słowa bohaterki: *Nie straciłam na namyśle / Niepotrzebnym czasu wiele — / Bo ja rzadko kiedy myślę / Alem za to chyża w dziele*. Dzięki popisowi komediowego talentu Figura okazuje się równorzędną partnerką dla znakomitych kolegów po fachu — Janusza Gajosa i Romana Polańskiego. Pierwszorzędne aktorstwo to zresztą niejedyna zaleta filmu Wajdy. Choć reżyser stworzył na ekranie atmosferę komediowej lekkości, pozostał jednocześnie wierny tematom, które fascynowały go od początku kariery. Twórca *Wesela* potraktował utwór Fredry jako ponadczasową analizę polskich wad narodowych, takich jak egoizm, arogancja i krótkowzroczność. Dalekich od ideału bohaterów sportretował jednak z ciepłem i zrozumieniem, dzięki czemu *Zemstę* ogląda się z prawdziwą przyjemnością.

Piotr Czerkawski ■

V roce 2002 se kouzlu Katarzyny Figury neubránil ani sám mistr Wajda. Ostatně těžko si představit lepší kandidátku na roli Stolníkové, stále svůdné ženy zralého věku z komedie Aleksandra Fredra. Herečka dělá na plátně všechno pro to, aby dala za pravdu slavným výrokům své hrdinky: „Úvahami a tím vším / času jsem moc neztratila, / nikdy mnoho nemyslím, / poznáš mě však podle díla."[1] Figura komediálním talentem dokazuje, že je rovnocennou partnerkou svých výborných hereckých kolegů – Janusze Gajose a Romana Polańského. Prvotřídní herectví není zdaleka jedinou předností Wajdova filmu. I když se režisérovi podařilo na plátně vytvořit atmosféru komediální lehkosti, zůstal věrný tématům, která ho od počátku kariéry fascinovala. Režisér *Veselky* zachází s Fredrovým dílem jako s nadčasovou analýzou polských národních chyb, jakými jsou egoismus, arogance a krátkozrakost. Hlavní hrdinové jsou sice ideálům vzdálení, režisér je však zobrazil s vřelostí a porozuměním, díky čemuž se dá na *Pomstu* dívat s opravdovým potěšením.

[1] Citát z *Pomsty* Aleksandra Fredra v překladu Ericha Sojky

TEATR | KF
29.04.2015, 18.30

UBU KRÓL
KRÁL UBU

Polska | Polsko 2003, 90'
reżyseria | režie: Piotr Szulkin
scenariusz | scénář: Piotr Szulkin na podstawie dramatu Alfreda Jarry'ego | Piotr Szulkin na motivy divadelní hry Alfreda Jarryho
zdjęcia | kamera: Dariusz Kuc
muzyka | hudba: Radosław Laddy
obsada | hrají: Jan Peszek, Katarzyna Figura, Marek Siudym, Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Trela
nagrody | ocenění: Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni 2003 — nagroda za pierwszoplanową rolę kobiecą; Polska Nagroda Filmowa 2004 — najlepsze kostiumy | Festival polských hraných filmů v Gdyni 2003 – nejlepší herečka v hlavní roli; Polská filmová cena 2004 – nejlepší kostýmy

Dawno temu, a może dzisiaj lub jutro, w Folsce, którą od Polski dzieli tylko jedna litera, stary pijak Ubu postanawia obalić króla i samemu objąć władzę. Zadanie to okazuje się łatwiejsze, niż można by sądzić — system trzeszczy w szwach i trzyma się tylko na kleju z dawnych przyzwyczajeń, wystarczy tupnąć nogą i kilka razy krzyknąć, aby runął w gruzy. Na tych gruzach dumnie zasiada Ubu i zaczyna rządy absolutnego absurdu. Przyjmuje uniżone hołdy od ludzi, którzy jeszcze kilka dni temu służyli komuś innemu. Wygłasza tyrady, w których demokratyczne hasła wspierają totalitarną logikę. Robi wszystko, aby się nażreć i nie zostawić nikomu nawet okruszka. Każdy król potrzebuje jednak królowej — i tu przychodzi w sukurs Katarzyna Figura, wcielająca się w zachwycająco groteskową postać Ubicy. Potargana, ubrana w łachmany i nadekspresyjna, jest równocześnie bezdzietną Matką Polką, zubożałą Lady Makbet i siostrą Szalonego Kapelusznika.

Před dávnými časy nebo snad dnes či zítra se ve Folsku, které se od Polska liší jen v jednom písmenu, starý opilec Ubu rozhodne svrhnout krále a ujmout se vlády. Úkol se ukáže být lehčí, než se zdálo – systém praská ve švech a drží jen díky setrvačnosti. Stačí jen dupnout a párkrát zakřičet, aby se rozpadl a zbyly z něj jen trosky. Na troskách hrdě usedá Ubu a začíná vláda absolutní absurdity. Přijímá ponížené holdy od lidí, kteří ještě před pár dny sloužili někomu jinému. Hlásá proslovy, ve kterých se demokratická hesla opírají o totalitní logiku. Dělá všechno pro to, aby se mohl nažrat a nikomu nezbyl ani drobeček. Každý král však potřebuje královnu – a zde přichází na pomoc Katarzyna Figura, která okouzlujícím způsobem ztvárňuje groteskní postavu matky Ubu. Rozcuchaná, oblečená do hadrů a přehnaně expresivní, je zároveň bezdětnou Matkou Polkou, chudou Lady Macbeth a sestrou Šíleného kloboučníka.

Piotr Mirski ■

CENTRAL | KF
29.04.2015, 16.15

ŻUREK
ŽUREK

Polska | Polsko 2003, 70'
reżyseria | režie: Ryszard Brylski
scenariusz | scénář: Ryszard Brylski na podstawie opowiadania Olgi Tokarczuk | Ryszard Brylski na motivy povídky Olgy Tokarczukové
zdjęcia | kamera: Arkadiusz Tomiak
muzyka | hudba: Michał Lorenc
obsada | hrají: Katarzyna Figura, Natalia Rybicka, Zbigniew Zamachowski, Marek Kasprzyk, Hanna Polk
nagrody | ocenění: Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni 2003 — nagroda Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji dla filmu telewizyjnego, nagroda Rady Programowej TVP za realizację misji nadawcy publicznego; Polska Nagroda Filmowa 2003 — najlepszy montaż, najlepsza główna rola kobieca; Ogólnopolski Festiwal Sztuki Filmowej „Prowincjonalia" we Wrześni 2004 — najlepszy film fabularny, nagroda aktorska; MFF w Dubrowniku 2005 — nagroda za reżyserię | Festival polských hraných filmů v Gdyni 2003 – cena Státní rady pro rozhlasové a televizní vysílání pro televizní film, cena Programové rady TVP za realizaci poslání veřejnoprávního vysílatele; Polská filmová cena 2003 – nejlepší střih, nejlepší herečka v hlavní roli; Celostátní festival filmového umění „Prowincjonalia" ve Wrześni 2004 – nejlepší hraný film, herecké ocenění; MFF v Dubrovníku 2005 – cena za režii

Piotr Mirski ■

Katarzyna Figura wciela się tu w rolę Haliny, kobiety pod presją. Nie dość, że jej mąż popełnił samobójstwo, to jeszcze nastoletnia, opóźniona umysłowo córka zaszła w ciążę. Poturbowana przez życie, ale niezmiennie zdeterminowana Halina obiera sobie cel: znajdzie ojca dziecka i urządzi chrzest jeszcze przed Bożym Narodzeniem. Bierze na ręce zawinięte niemowlę i w towarzystwie córki rusza przez śnieg na poszukiwania. Matka Polka i Babcia Polka. Opuszczona przez wszystkich lwica. Kobieta-czołg. Zadanie okazuje się jednak niewiarygodnie trudne. Dziewczyna raz po raz wskazuje innego mężczyznę, milczy lub podaje różne wersje wydarzeń, chyba sama do końca nie wie, skąd wzięło się to dziecko. W tle rozciąga się Polska B, a może nawet Z: odcięta od świata miejscowość, gdzie żyją rogacze, alkoholicy, frustraci, gwałciciele, a także ludzie o dobrym sercu, niepozbawieni wad, ale gotowi do pomocy.

Katarzyna Figura zde ztvárnila roli Haliny, ženy pod tlakem. Nejen že její muž spáchal sebevraždu, navíc otěhotněla její mentálně zaostalá náctiletá dcera. Životem otlučená, ale nesmírně odhodlaná Halina si stanoví cíl: najde otce dítěte a zařídí křest ještě před Vánoci. Bere do rukou důkladně zavinuté dítě a s dcerou po boku se vydá zasněženou krajinou na cestu hledání. Matka Polka a babička Polka. Všemi opuštěná lvice. Žena-tank. Úkol se však zdá až neuvěřitelně těžký. Dívka znovu a znovu označuje jiného muže, mlčí nebo uvádí různé verze událostí, možná sama úplně neví, odkud se její dítě vzalo. Na pozadí se rozprostírá „Polsko B" (Polsko na východ od řeky Visly) a možná i „Polsko Z": místo odříznuté od světa, kde žijí paroháči, alkoholici, pesimisté, násilníci ale i lidé s dobrým srdcem, kteří možná nejsou bezchybní, jsou však připraveni pomoci.

PIAST | KF
01.05.2015, 18.00

SUMMER LOVE
LETNÍ LÁSKA

Polska, USA | Polsko, USA 2006, 94'
reżyseria | režie: Piotr Uklański
scenariusz | scénář: Piotr Uklański
zdjęcia | kamera: Jacek Petrycki
muzyka | hudba: Karel Holas, India Czajkowska
obsada | hrají: Bogusław Linda, Karel Roden, Katarzyna Figura, Val Kilmer, Bartosz Żukowski

Summer Love to rasowy western, tylko że polski. Na pierwszy rzut oka wszystko się zgadza. Akcja rozgrywa się w niewielkim miasteczku, położonym pośrodku piaszczystego „Nigdzie", zamieszkałym przez ludzi upadłych i gniewnych. Do mieściny przybywa tajemniczy rewolwerowiec, który wiezie ze sobą trupa poszukiwanego mężczyzny. To, co dzieje się później, wygląda równie klasycznie: pościg przez pustkowie, przemoc, maligna w nieubłaganym słońcu, parada brudnych i spoconych twarzy, skazany na nieszczęśliwy koniec romans. To wszystko jest jednak zrobione jakby na niby, umowne, balansujące na granicy parodii. Miasteczko przypomina teatralne dekoracje, a dialogi brzmią jak konkurs recytatorski tagline'ów, które przepisano z okładek przedpotopowych VHS-ów. Ponadto w role mówiących po angielsku mieszkańców Dzikiego Zachodu wcielają się polscy aktorzy — jest wśród nich także Katarzyna Figura, która gra nieszczęśliwą barmankę.

Summer Love je skutečný western, jenomže polský. Na první pohled všechno souhlasí. Akce začíná v malém městečku, které se nachází uprostřed písčitého „Nikde". Žijí zde pokleslí a rozzlobení lidé. Do městečka přijíždí tajemný bandita, který s sebou veze mrtvolu hledaného muže. To, co se stane později, vypadá opět klasicky: honička pustinou, násilí, blouznění v neúprosném slunečním žáru, přehlídka špinavých a zpocených tváří, románek odsouzený ke špatnému konci. To všechno je však jen jako, smyšlené a balancující na hranici parodie. Městečko připomíná divadelní kulisy a dialogy znějí jako soutěž v recitaci sloganů z obalů předpotopních videokazet. Kromě toho role anglicky mluvících obyvatel Divokého západu ztělesňují polští herci, mezi kterými je také Katarzyna Figura v roli nešťastné barmanky.

Piotr Mirski ■

CENTRAL | KF
29.04.2015, 16.15

ARIA DIVA
OPERNÍ DIVA

Polska | Polsko 2007, 30'
reżyseria | režie: Agnieszka Smoczyńska
scenariusz | scénář: Agnieszka Smoczyńska i Robert Bolesto w oparciu o opowiadanie Olgi Tokarczuk | Agnieszka Smoczyńska a Robert Bolesto na motivy povídky Olgy Tokarczukové
zdjęcia | kamera: Przemysław Kamiński
muzyka | hudba: Ewa Podleś
obsada | hrají: Katarzyna Figura, Gabriela Muskała, Sławomir Grzymkowski, Alan Kozłowski, Olivier Kozłowski
nagrody | ocenění: Nowojorski Festiwal Filmów Polskich 2008 — nagroda dla filmu krótkometrażowego; Krakowski FF 2008 — najlepsza fabuła w konkursie międzynarodowym, najlepsza fabuła w konkursie polskim, najlepszy montaż; MFF Era Nowe Horyzonty we Wrocławiu 2008 — najlepszy polski film krótkometrażowy; Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni 2008 — nagroda specjalna; Nagroda Polskiego Kina Niezależnego im. Jana Machulskiego 2009 — najlepsza aktorka | Newyorský festival polských filmů 2008 – Cena za krátkometrážní film; Krakovský FF 2008 – nejlepší hraný film v mezinárodní soutěži, nejlepší hraný film v polské soutěži, nejlepší střih; MFF Era Nové horizonty, Wrocław 2008 – nejlepší polský krátkometrážní film; Festival polských hraných filmů v Gdyni 2008 – speciální ocenění; Cena polského nezávislého filmu Jana Machulského 2009 pro nejlepší herečku

Piotr Mirski ■

Basia mogła napisać doktorat, ale została kurą domową. *Spełniam się* — mówi i chyba nawet nie kłamie. Ziarno niepewności zasiewa w niej sąsiadka Asia, diwa operowa, której śpiew dobiega zza ściany niczym echo innego świata. Obdarzona pewnością siebie Katarzyny Figury, bezpruderyjna i niezależna, Asia wydaje się reprezentować wszystko to, od czego Basia się odwróciła.

Basia si mohla udělat doktorát, ale rozhodla se zůstat v domácnosti. „Naplňuje mě to," říká a snad to ani nepředstírá. Zrnko pochybností v ní zaseje sousedka Asia, operní diva, jejíž zpěv proniká zdí jako ozvěna z jiného světa. Asia, kterou sebejistě zahrála Katarzyna Figura, není nijak prudérní, je nezávislá a zdá se, že znázorňuje všechno to, od čeho se Basia odvrátila.

MK

MARCIN KRZYSZTAŁOWICZ

AK

MARCIN KRZYSZTAŁOWICZ

wybrana filmografia | vybraná filmografie:

1997 Casting (dok.)
2001 Eukaliptus | Eukalyptus
2003 Koniec wakacji | Konec prázdnin
2012 Obława | Štvanice
2014 Pani z przedszkola | Paní ze školky

PL

Kiedyś pisał wiersze i opowiadania, dziś wyłącznie scenariusze. Choć zbliża się do pięćdziesiątki i ma na koncie kilka filmów krótko- i długometrażowych, to trudno zamknąć jego twórczość w konkretnych ramach. Krzyształowicz, rodowity krakus, absolwent psychologii na UJ i reżyserii w łódzkiej szkole filmowej, za swoją szkolną etiudę *Coś mi zabrano* otrzymał nagrodę dla najlepszego reżysera na Międzynarodowym Festiwalu Studenckim w Nowym Jorku. Po studiach w Łodzi zajął się reżyserią na poważnie — w kinie i telewizji — kręcąc seriale i reklamy. Debiutował na dużym ekranie w 2001 roku *Eukaliptusem*, nietypową hybrydą westernu i filmu erotycznego. Kiepskie noty u krytyków nie zrażały publiczności — film otrzymał od niej nagrodę na festiwalu w Koszalinie. Druga fabuła, *Koniec wakacji*, o dwunastolatce, która poznaje mroczną tajemnicę swojej rodziny, przeszła w zasadzie bez echa. Reżyser na niemal dekadę zaszył się w telewizji, gdzie nakręcił niezliczoną ilość odcinków telenowel, m.in. *Na Wspólnej*. Powrócił z *Obławą*, w której o AK opowiedział z nieco innej perspektywy niż ta, do której przywykliśmy, i od razu zdobył serca publiczności, uznanie krytyków i przy okazji sporo nagród. Najnowszy film *Pani z przedszkola* jest zwrotem w jeszcze inną stronę. Po kinie wojennym Krzyształowicz proponuje lesbijski romans w lekkim, komediowym tonie.

CZ

Kdysi psal verše a povídky, dnes jen scénáře. I když mu bude 50 let a na kontě má několik krátkých i celovečerních filmů, stále není možné jeho tvorbu uzavřít do nějakého konkrétního rámce. Krzyształowicz, rodilý Krakovan, absolvent psychologie na Jagellonské univerzitě a režie na Státní filmové škole v Lodži, obdržel za svou školní etudu *Něco mi vzali* (*Coś mi zabrano*) cenu za nejlepší režii na Mezinárodním studentském festivalu v New Yorku. Po studiích v Lodži se začal věnovat režii naplno, točil celovečerní i televizní filmy, seriály a reklamy. Jeho celovečerním debutem byl *Eukalyptus* z roku 2001, netypický hybrid westernu a erotického filmu. Špatná kritika diváky neodradila a film získal cenu publika na festivalu v Koszalinu. Druhý hraný film, *Konec prázdnin*, o 12leté dívce, která pozná temné tajemství své rodiny, nevyvolal prakticky žádné ohlasy. Režisér se na téměř deset let schoval v televizi, kde natočil nespočet dílů nekonečných seriálů, např. *Na wspólnej*. Vrací se s filmem *Štvanice*, v němž vypráví o Zemské armádě z trochu jiného úhlu pohledu, než na který jsme zvyklí, a ihned si získá srdce diváků, kritiků a také mnoho ocenění. Nejnovější film *Učitelka ze školky* jde opět jiným směrem. Po válečném filmu režisér nabízí lesbický románek s lehkou, komediální atmosférou.

CENTRAL | MK
29.04.2015, 11.30

EUKALIPTUS
EUKALYPTUS

Polska | Polsko 2001, 72'
reżyseria | režie: Marcin Krzyształowicz
scenariusz | scénář: Marcin Krzyształowicz
zdjęcia | kamera: Adam Sikora
muzyka | hudba: Michał Woźniak
obsada | hrají: Leszek Zdybał, Dorota Stalińska, Renata Dancewicz, Adam Ferency, Jerzy Nowak, Krzysztof Globisz, Ryszard Kotys, Jan Peszek
nagrody | ocenění: Koszaliński Festiwal Debiutów Filmowych „Młodzi i Film" — Nagroda Publiczności | Festival filmových debutů v Koszalině „Mladí a film" – Cena diváků

Surrealistyczna przypowieść o poszukiwaniu ideału w świecie pozbawionym wartości, rozegrana w konwencji erotycznego westernu, w którym mit Dzikiego Zachodu zostaje poddany ostatecznej próbie. W zdemoralizowanym Rio Bravo miłość jest bardziej gorąca, zbrodnia bardziej okrutna, a poezja bardziej poetycka niż u samego Byrona. Umysły mieszkańców miasta strawiła choroba weneryczna, pozostawiając po sobie tęsknotę za Eukaliptusem. Sony Holiday, rewolwerowiec obdarzony przez naturę wrażliwością i niezwykłym przyrodzeniem, sławę zawdzięcza swoim seksualnym podbojom. Większość czasu spędza jednak z jedną i tą samą dziwką, najstarszą w całym Rio Bravo Sheilą. Relacje Sonego i Sheili zakłóci pojawienie się pięknej Lo. Sony zamienia starą Sheilę na czternastoletnią Lo, co pociąga za sobą niemałe komplikacje. Lo jest bowiem dziewczyną największego zbira i degenerata w okolicy, Billego Rosenkrantza.

Surrealistické vyprávění o hledání ideálu ve světě bez hodnot, které se odehrává v duchu erotického westernu. Mýtus Divokého západu je v něm podroben poslední zkoušce. V demoralizovaném Rio Bravo je láska vroucnější, zločin krutější a poezie poetičtější než u samotného Byrona. Mysl obyvatel města zachvátila pohlavní nemoc a nechala za sebou stesk po Eukalyptu. Sony Holiday, bandita, kterého příroda obdařila citlivostí a neobyčejným přirozením, se těší slávě díky svým sexuálním kořistem. Přesto tráví většinu času se stále stejnou děvkou Sheilou, která je nejstarší v celém Rio Bravo. Vztah Sonyho a Sheily je narušen, když se objeví krásná Lo. Sony vymění starou Sheilu za čtrnáctiletou Lo, což s sebou přináší nemalé komplikace. Lo je totiž dívkou největšího lotra a zvrhlíka v okolí, Billyho Rosenkrantze.

(materiały dystrybutora | distribuční materiály) ■

CENTRAL | MK
30.04.2015, 10.00

KONIEC WAKACJI
KONEC PRÁZDNIN

Polska | Polsko 2003, 75'
reżyseria | režie: Marcin Krzyształowicz
scenariusz | scénář: Marcin Krzyształowicz
zdjęcia | kamera: Adam Sikora
muzyka | hudba: Michał Woźniak, Bartłomiej Gliniak
obsada | hrají: Anna Szymczak, Beata Fudalej, Adam Ferency, Rafał Maćkowiak, Roman Gancarczyk

Ciemności kryją tajemnice — przekonuje się o tym dwunastoletnia Marta w ostatnich dniach wakacji. Podczas jednej ze swoich samotnych nocnych eskapad po wsi jest świadkiem brutalnego gwałtu. Rezolutna dziewczynka nie ma odwagi powiedzieć o wydarzeniu matce, która również ukrywa ważny sekret. Wkrótce w ich życiu pojawi się mężczyzna z przeszłości. Po latach Marcin Krzyształowicz dystansuje się wobec swojej drugiej pełnometrażowej fabuły: *Na ekranie widać było małe pieniądze. Jest trochę za ciemno, słabo słychać i generalnie jest dość mętnie*. Mimo niedostatków realizacyjnych widać w tym filmie zalążki stylu, który reżyser z powodzeniem rozwinął dziesięć lat później w *Obławie*. Niespokojna kamera odzwierciedlająca lęki bohaterki, liczne nocne ujęcia, a także zetknięcie ze złem jako motyw przewodni — wszystkie te elementy sprawiają, że młodzieżowy film o pożegnaniu z dzieciństwem ogląda się jak thriller.

Ve tmě se skrývá tajemství – o tom se přesvědčuje dvanáctiletá Marta v posledních dnech prázdnin. Během jednoho ze svých osamocených nočních výletů po vesnici je svědkem brutálního znásilnění. Rázná dívenka nemá odvahu říct o tom, co se stalo, matce, která také ukrývá závažné tajemství. Zanedlouho se v jejich životě objeví muž z minulosti. Marcin Krzyształowicz se po letech od svého druhého celovečerního filmu distancuje: „Na plátně je nízký rozpočet filmu vidět. Je trochu tmavší, má slabší zvuk a vůbec je dost rozmazaný." I přes realizační nedostatky je ve filmu vidět zárodek stylu, který režisér o deset let později úspěšně rozvinul ve filmu *Štvanice*. Neklidná kamera, která reflektuje strach hlavní hrdinky, mnoho nočních záběrů a setkání se zlem jako hlavní motiv – díky všem těmto elementům se na film pro mládež o loučení s dětstvím můžeme dívat jako na thriller.

Mariusz Mikliński ■

CENTRAL | MK
02.05.2015, 18.30

OBŁAWA
ŠTVANICE

Polska | Polsko 2012, 88'
reżyseria | režie: Marcin Krzyształowicz
scenariusz | scénář: Marcin Krzyształowicz
zdjęcia | kamera: Arkadiusz Tomiak
muzyka | hudba: Michał Woźniak
obsada | hrají: Marcin Dorociński, Maciej Stuhr, Bartosz Żukowski, Weronika Rosatti, Andrzej Zieliński, Sonia Bohosiewicz
nagrody | ocenění:
Gdynia Film Festival 2012 — Srebrne Lwy (Marcin Krzyształowicz), najlepszy montaż, Nagroda Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych; Off Plus Camera 2013 — Krakowska Nagroda Filmowa, Najlepszy pierwszy lub drugi film | Gdynia Film Festival 2012 – Stříbrné lvy, nejlepší střih, Cena Sítě klubových a místních kin; Off Plus Camera 2013 – Krakovská filmová cena, Nejlepší první nebo druhý film

Obóz w środku lasu, II wojna światowa. Grupa polskich partyzantów ukrywa się przed hitlerowcami. Poczucie zagrożenia, ciągłe zmęczenie, walka z mrozem i głodem — to codzienność żołnierzy, wśród których znalazła się sanitariuszka „Pestka". Kapral Wydra z polecenia Armii Krajowej wykonuje kolejne egzekucje na zdrajcach. „Tu jest wojna, zakręcisz się, można wyjść na swoje", poucza go Kondolewicz, kolega z czasów szkolnych i niczego nieświadomy miejscowy kolaborant, którego Wydra wkrótce ma zlikwidować. Marcin Krzyształowicz proponuje nieheroiczną wizję okupacji, bez martyrologii i jednoznacznych podziałów na dobro i zło. Wojna nie ma tu nic wspólnego z filmową przygodą, to codzienny mozół podążających za instynktem bohaterów. Sugestywnie oddaje to dynamiczna kamera Arkadiusza Tomiaka, która ukazuje spowity mgłą zimowy las i utrudzone twarze. Fragmentaryczna narracja, oparta na częstych przeskokach czasowych i zmianach perspektywy, dodatkowo potęguje wrażenie chaosu i zagubienia postaci.

Tábor uprostřed lesa, 2. světová válka. Skupina polských partyzánů se ukrývá před hitlerovci. Pocit ohrožení, neustálá únava, boj s mrazem, hladem – to je každodenní realita vojáků, mezi kterými se ocitla také ošetřovatelka „Pecka". Desátník Wydra popravuje na rozkaz Zemské armády další kolaboranty. „Tohle je válka, když si to zařídíš, můžeš si přijít na své," poučuje ho Kondolewicz, kamarád ze školy a nic netušící místní kolaborant, kterého má Wydra zanedlouho zlikvidovat. Marcin Krzyształowicz nenabízí hrdinskou vizi okupace, mučednictví a jednoznačné rozdělení na dobro a zlo. Válka zde nemá nic společného s filmovým dobrodružstvím, je to každodenní dřina hrdinů, kteří se řídí vlastními instinkty. Sugestivně k tomu napomáhá dynamická kamera Arkadiusze Tomiaka, která ukazuje mlhou zahalený zimní les a unavené tváře. Útržkovité vyprávění postavené na častých změnách času a perspektivy dodatečně umocňuje dojem zmatku a bloudění hlavních postav.

Mariusz Mikliński ■

PANI Z PRZEDSZKOLA
PANÍ ZE ŠKOLKY

Polska | Polsko 2014, 90'
reżyseria | režie: Marcin Krzyształowicz
scenariusz | scénář: Marcin Krzyształowicz
zdjęcia | kamera: Michał Englert
muzyka | hudba: Michał Woźniak
obsada | hrají: Łukasz Simlat, Karolina Gruszka, Agata Kulesza, Adam Woronowicz, Krystyna Janda

Czterdziestoletni mężczyzna zgłasza się do psychoterapeuty z prośbą o pomoc. Zaburzenia erekcji to tylko jeden z jego problemów w życiu prywatnym. W trakcie rozmowy pacjent wraca myślami do dzieciństwa. Odtwarza wspomnienia z domu rodzinnego: postaci rodziców, babci, przypomina sobie czasy przedszkolne. Codzienne wizyty w przedszkolu należały do najprzyjemniejszych, ponieważ jedną z opiekunek była cudowna i zmysłowa pani Karolina. Sesja terapeutyczna Krzysztofa to punkt wyjścia do opowiedzenia „nowej" historii rodzinnej mężczyzny. Pani Karolina stanie się kimś ważnym nie tylko dla swojego małoletniego wychowanka. Szczęśliwe małżeństwo rodziców Krzysia przetrwa krócej, niż można by się spodziewać. Ukochana mama mimo przeciwności losu znajdzie w końcu miłość swojego życia. *Pani z przedszkola* w reżyserii Marcina Krzyształowicza to z jednej strony studium psychiki dojrzałego mężczyzny, który szuka przyczyny swoich życiowych niepowodzeń w rodzinnej przeszłości, z drugiej — historia miłosna dwóch kobiet, o której wszyscy najchętniej chcieliby zapomnieć.

Joanna Ostrowska ■

Čtyřicetiletý muž přichází k psychoterapeutovi s prosbou o pomoc. Porucha erekce je v jeho osobním životě jen jedním z problémů. Během rozhovoru se pacient v myšlenkách vrací do dětství. Rekonstruuje vzpomínky z domu, kde vyrůstal: rodiče, babičku, vzpomene si na předškolní léta. K těm nejpříjemnějším vzpomínkám totiž patřila každodenní docházka do školky, kde jako vychovatelka pracovala úžasná a smyslná paní Karolina. Krzysztofova terapie je výchozím bodem pro vyprávění mužovy „nové" rodinné historie. Paní Karolina je důležitou osobou nejen pro svého nezletilého svěřence. Šťastné manželství Krzysztofových rodičů trvá kratší dobu, než se předpokládalo. Milovaná máma si i přes nepřízeň osudu nakonec najde lásku svého života. *Učitelka ze školky* v režii Marcina Krzyształowicze je na jednu stranu studiem psychiky dospělého muže, který hledá příčiny svých životních neúspěchů v minulosti vlastní rodiny, na stranu druhou milostným příběhem dvou žen, na který by všichni nejraději zapomněli.

CENTRAL | MK
29.04.2015, 11.30

COŚ MI ZABRANO
NĚCO MI VZALI

Polska | Polsko 1999, 13'
reżyseria | režie: Marcin Krzyształowicz
scenariusz | scénář: Marcin Krzyształowicz
zdjęcia | kamera: Paweł Śmietanka
muzyka | hudba: Henryk Kuźniak

Nie chciałam, żeby wojna się kończyła — mówi z zakłopotaniem starsza Żydówka, bohaterka krótkometrażowego dokumentu Marcina Krzyształowicza. Wojna była dla niej czasem nie tylko strachu o życie, lecz także pierwszej miłości. Jako młoda dziewczyna zakochała się bowiem w niemieckim żołnierzu stacjonującym w okupowanym Krakowie. Film łączy materiały archiwalne ze scenami dokumentalnymi i fabularyzowanymi.

„Nechtěla jsem, aby válka skončila," říká s rozpaky starší Židovka, hrdinka krátkometrážního dokumentu Marcina Krzyształowicze. Válka pro ni byla nejen dobou obav o život, ale také dobou první lásky. Jako mladá dívka se zamilovala do německého vojáka, který byl umístěn v okupovaném Krakově. Film spojuje archivní materiály s dokumentárními a hranými scénami.

Mariusz Mikliński ■

SP

STANISLAV PÁRNICKÝ

SP

STANISLAV PÁRNICKÝ

wybrana filmografia | vybraná filmografie:

1976 Americká tragédia (TV)
1982 Cukier | Cukor (TV)
1985 Teczka pełna cierpienia | Kára plná bolesti
1987 Poczta na południu | Južná pošta
1990 Šípková Růženka
1995 ...konie na betonie | ...kone na betóne
1997 Blúznenie srdca a rozumu (TV)
2011 Čerešňový chlapec (TV)

PL

Przyszedł na świat w dzień wyzwolenia Buchenwaldu, 11 kwietnia 1945 roku. W 1967 skończył Wydział Reżyserii Teatralnej w Wyższej Szkole Sztuk Scenicznych w Bratysławie. Przez pewien czas pracował w Teatrze SNP w Martinie, skąd przeniósł się do słowackiej telewizji, z czasem stał się jedną z jej najważniejszych postaci. Niektóre z wyreżyserowanych przez niego w latach 70. i 80. filmów, jak *Straty a nálezy*, *Americká tragédia*, *Chlapec z majera* czy *O mužoch, ženách a deťoch*, nie tylko wzbudzały zainteresowanie telewidzów, ale też zdobywały nagrody na festiwalach. Na czterdziestkę zafundował sobie prezent w postaci debiutu kinowego; *Kára plná bolesti* była osadzoną w czasach II wojny światowej historią walki dwóch młodych chłopców z faszystami. Nakręcił jeszcze kilka tytułów kinowych, w tym powstałą w koprodukcji z Francją i Niemcami *Śpiącą królewnę* czy *...konie na betonie*, kontynuację filmu Štefana Uhera z 1982. W 1990 roku wrócił na macierzystą uczelnię, wziął udział w tworzeniu Wydziału Filmu i Telewizji i został jego pierwszym dziekanem. Po dziś dzień łączy pracę pedagoga i reżysera telewizyjnego.

CZ

Přišel na svět v den osvobození Buchenwaldu, 11. dubna 1945. V roce 1967 absolvoval na Katedře divadelní režie Vysoké školy múzických umění v Bratislavě. Nějakou dobu pracoval v Divadle SNP v Martině, odkud pak přešel do slovenské televize a časem se stal jednou z jejích nejdůležitějších postav. Některé z filmů, které v 70. a 80. letech režíroval, jako *Straty a nálezy*, *Americká tragédia*, *Chlapec z majera* nebo *O mužoch, ženách a deťoch*, nejenže budily zájem televizních diváků, ale získávaly také festivalová ocenění. Ke svým čtyřicátým narozeninám si dopřál dárek ve formě celovečerního filmového debutu; *Kára plná bolesti* byla příběhem z doby druhé světové války o boji dvou mladých chlapců s fašisty. Pro filmové plátno pak natočil ještě několik titulů, včetně koprodukce s Francií a Německem *Šípková Růženka* nebo *...kone na betóne* – pokračování filmu Štefana Uhera z roku 1982. V roce 1990 se vrátil na domovskou vysokou školu, stál u zrodu Filmové a televizní fakulty a stal se jejím prvním děkanem. Dodnes spojuje práci pedagoga a televizního režiséra.

PIAST | SP
28.04.2015, 12.00

WYNAJĘTY KLAUN
NAJATÝ KLAUN

Czechosłowacja | Československo 1980, 87'
reżyseria | režie: Stanislav Párnický
scenariusz | scénář: Emil Kočiš
zdjęcia | kamera: Laco Kraus
muzyka | hudba: Ivan Kašlík
obsada | hrají: Petr Čepek, Tomáš Žilinčík, Milan Lasica, Peter Kočiš, Zdena Studenková

Sugestywna historia bogatego gospodarza Cabana, który postanowił zakończyć mękę swojego nieuleczalnie chorego syna. Pomimo przeświadczenia, że postąpił właściwie, popada w konflikt z samym sobą i nie potrafi już dalej normalnie żyć. Zły na Boga i całą wieś, sprzedaje majątek, opuszcza żonę i wybiera wegetację na marginesie społecznym. Spotyka aktorkę, femme fatale (w tej roli Zdena Studenková), którą poznał w poprzednim życiu. Ta zaznajamia „żebraka" ze swoimi kolegami aktorami, którzy przyjmują go do swego grona. Ostatecznie jednak go zdradzą i wydadzą policji za zbrodnię popełnioną na synu. Podczas procesu Caban załamuje się, zmuszony mówić rzeczy niezgodne z własnymi przekonaniami, by chronić siebie. Tytułową postać świetnie kreuje znakomity czeski aktor Petr Čepek.

Televízny film *Najatý klaun* je sugestívnym príbehom bohatého gazdu Cabana, ktorý sa z ľútosti nad bolesťou svojho nevyliečiteľne chorého syna rozhodne ukončiť jeho utrpenie. Po tomto čine sa aj napriek presvedčeniu, že konal správne, ocitá v morálnom konflikte so svojím svedomím a nedokáže žiť „normálne" ďalej. Rozhnevaný s bohom aj s celou dedinou predáva svoj majetok, opúšťa ženu a vyberá si život na okraji spoločnosti. V tejto situácii stretáva herečku — femme fatale — v podaní Zdeny Studenkovej, ktorú spoznal ešte v rámci svojho predošlého života. Tá zoznamuje „žobráka" so svojimi kumpánmi, ostatnými hercami, ktorí ho vezmú medzi seba. Napokon ho však zradia a udajú polícii za spáchanie zločinu na vlastnom synovi. Počas súdneho procesu dochádza k Cabanovmu kolapsu, pretože bol nútený vypovedať proti svojmu presvedčeniu, aby sa zachránil. V réžii Stanislava Párnického sa v titulnej úlohe brilantnou hereckou kreáciou pripomenie vynikajúci český herec Petr Čepek.

Dominika Miklošíková ■

PUŁAPKA
PASCA

Czechosłowacja | Československo 1981, 80'
reżyseria | režie: Stanislav Párnický
scenariusz | scénář: Ján Ševček
zdjęcia | kamera: Juraj Šajmovič
muzyka | hudba: Svetozár Štúr
obsada | hrají: Jiří Bartoška, Jozef Adamovič, Anna Javorková, Libuše Šafránková, Ida Rapaičová
nagrody | ocenění:
Festiwal telewizyjny Zlatá Praha 1981–82 — nagroda główna | Televízny festival Zlatá Praha 1981–82 – hlavná cena

Ján przyjeżdża z miasta w rodzinne strony, by odwiedzić brata i jego rodzinę. Starszy od niego Marek już od dłuższego czasu czuje, że podupada na zdrowiu, lecz nie mówi o tym nikomu, zmienia się tylko jego zachowanie i sposób myślenia. Podczas tej wizyty Marek umiera, pozostawiając po sobie młodą wdowę z dziećmi. Porozumienie, wzajemne poznanie się i wspólny ból po stracie bliskiej osoby stopniowo przeradzają się w coś więcej. Życie Jána zmienia kierunek: mężczyzna niejako automatycznie, bez zastrzeżeń, zostaje na wsi ze swoją szwagierką. Na sytuację może jednak wpłynąć przyjazd przyjaciółki, która po dłuższym czasie postanawiła go odwiedzić. Dramat psychologiczny o dwóch braciach i jednym życiu, o miłości, odpowiedzialności i o tym, jak wszystko może się ułożyć całkiem inaczej, niż się tego spodziewamy, został nakręcony na motywach powieści Františka Švantnera.

Ján prichádza z mesta do rodného kraja na návštevu svojho brata a jeho rodiny. Starší brat Marek už dlhšie cíti, že má zdravotné problémy, nehovorí však o nich, len jeho postoje a správanie sa sčasti zmenia. Počas Jánovho pobytu Marek umiera a zostáva po ňom mladá vdova s dieťaťom. Tiché porozumenie, spoločné poznanie a zdieľaná bolesť z Marekovej straty postupne prerastie v niečo viac. Jánov život tak naberá iný smer, zostáva na vidieku akoby automaticky, bez výhrad, v súžití so svojou niekdajšou švagrinou. Situáciu môže zmeniť Jánova priateľka, ktorá sa ho po tejto udalosti, ale po dlhšom časovom období rozhodne navštíviť. Psychologická dráma o dvoch bratoch a jednom živote, o láske a pocite zodpovednosti a o tom, ako sa môže všetko vyvinúť úplne inak, ako si myslíme, bola natočená na motívy novely Františka Švantnera. Film získal hlavnú cenu na televíznom festivale Zlatá Praha za rok 1981–82.

Dominika Miklošíková ■

CUKIER
CUKOR

Czechosłowacja | Československo 1982, 78'
reżyseria | režie: Stanislav Párnický
scenariusz | scénář: Karol Horák
zdjęcia | kamera: Stanislav Szomolányi
muzyka | hudba: Svetozár Štúr
obsada | hrají: Milena Dvorská, Jiří Bartoška, Július Vašek, Hana Gregorová, Eva Matejková, Andy Hryc

Akcja telewizyjnego filmu *Cukier*, zrealizowanego na podstawie prozy Karola Horáka, rozgrywa się w słowackim regionie Gemer w pierwszych miesiącach po II wojnie światowej. W tamtych czasach mieszkańcy sąsiednich wsi okradali siebie nawzajem. Matyla to kobieta w średnim wieku, troskliwa matka i przyszła babcia, która nie pozwoli, by jej rodzina cierpiała biedę. W jednej ze swoich poprzednich ról Milena Dvorská wcieliła się w postać królewny, która bardziej niż złoto ceni sól. Z kolei w tej realistycznej historii jako Matyla poszukuje cukru. W tym celu wybiera się w podróż, by wymienić go za tytoń. Na swojej drodze spotyka ludzi o dobrych i złych intencjach, sama jednak pozostaje nieugięta. Zdjęcia do filmu zrealizował znany słowacki operator Stanislav Szomolányi, którego mistrzostwo widać zarówno w prowadzeniu głównego wątku wydarzeń, jak i w retrospekcyjnych scenach snów.

Televízny film *Cukor* nakrútený podľa prózy Karola Horáka sa odohráva na Slovensku v oblasti južného Gemera. Matyla je žena v stredných rokoch, ale hlavne starostlivá matka a nastávajúca babička, ktorá nestrpí, aby jej rodina trpela nedostatkom, čo bolo v povojnových časoch bežné. Milena Dvorská (Matyla) ako kedysi v rozprávke o Ma – ruške sa tak vyberie do sveta zaobstarať cukor a soľ, ktoré vymieňa za tabak. Ide o príbeh niekoľkých dní z prvých povojnových mesiacov. V tom čase boli slovenské dediny chudobné a vykrádali sa navzájom z dôvodu nedostatku surovín. Milena Dvorská na svojej ceste stretáva ľudí dobrých, ale aj zlých pohnútok. Ona je však pevná a zostáva verná svojej misii stoj čo stoj. Film je snímaný okom uznávaného slovenského kameramana Stanislava Szomolányiho, ktorého majstrovstvo sa prejavuje ako v hlavnej dejovej línii tak aj v snových retrospektívnych scénach.

Dominika Miklošíková ■

PIAST | SP
01.05.2015, 09.30

WÓZEK PEŁEN CIERPIENIA
KÁRA PLNÁ BOLESTI

Czechosłowacja | Československo 1985, 90'
reżyseria | režie: Stanislav Párnický
scenariusz | scénář: Zuzana Križková
zdjęcia | kamera: Ján Ďuriš
muzyka | hudba: Svätozár Štúr
obsada | hrají: Marián Geišberg, Marián Zednikovič, Eva Vejmělková, Vilma Jamnická

Akcja tego pełnego dramatyzmu filmu, zrealizowanego na podstawie opowiadania Jána Pappa, rozgrywa się na słowackiej wsi podczas II wojny światowej. Dwaj przyjaciele, Jakub i Majo, są biedni i radzą sobie jak mogą. *Teczka pełna cierpienia* to obraz życia zwykłego człowieka, który nawet w ciężkich czasach stara się zachować przyzwoitość, trwać w zgodzie z zasadami moralnymi. Z drugiej strony film rzuca nowe światło na zachowanie, które na pierwszy rzut oka jest godne potępienia. Fabułę podzielono na cztery części, zgodnie z porami roku. Czy nasi bohaterowie odnajdą wreszcie tyle razy wspominaną ziemię obiecaną?

Táto dramatická snímka vznikla podľa poviedky Jána Pappa a odohráva sa v krutých podmienkach na slovenskej dedine v období fašizmu. Dvaja kamaráti Jakub a Majo sú chudobní a prebíjajú sa ako môžu. Jakub je však ten šikovnejší a inteligentnejší. Príbeh nám ponúka obraz života obyčajného človeka, ktorý sa aj v zlých časoch snaží žiť správne, podľa morálnych zásad.
Na druhej strane však pomáha chápať aj také správanie, ktoré je na prvý pohľad hodné odsúdenia či opovrhnutia. Dejová linka filmu je rozdelená do štyroch častí podľa ročných období. Dostanú sa naši hrdinovia nakoniec do toľko spomínanej zeme zasľúbenej?

Dominika Miklošíková ■

PIAST | SP
28.04.2015, 16.00

POCZTA NA POŁUDNIU
JUŽNÁ POŠTA

Czechosłowacja | Československo 1987, 95'
reżyseria | režie: Stanislav Párnický
scenariusz | scénář: Jozef Heriban i Jozef Slovák na podstawie powieści Ladislava Balleka | Jozef Heriban a Jozef Slovák na motivy románu Ladislava Balleka
zdjęcia | kamera: Laco Kraus
muzyka | hudba: Ivan Kašlík
obsada | hrají: Jiří Bartoška, Magda Vášáryová, Zdena Studenková, Pavol Mikulík, Pavel Nový

Siwy mężczyzna idzie przez porośniętą trawą okolicę, mija tory kolejowe, odwiedza rozpadający się budynek, dociera do rzeki. To miejsce coś mu przypomina, chyba kiedyś tu żył. Bohater wraca myślami wiele dekad wstecz, do czasów, kiedy był jasnowłosym chłopcem, który nieustannie gdzieś biegł i czegoś szukał. Jedno wspomnienie wywołuje kolejne. Widzimy w nich pewne miasteczko, zamieszkującą je galerię barwnych postaci oraz ich codzienne problemy. Gdzieś na drugim planie pojawiają się doniosłe wydarzenia, koniec wojny, granice, obowiązki, zdrady. To wszystko nie wydaje się jednak zbyt ważne, ginie w natłoku zdarzeń, z których każde jest potencjalną przygodą. W umyśle dziecka rzeczywiste sytuacje mieszają się z tymi domniemanymi i zmyślonymi, a obok ludzi z krwi i kości egzystują dżiny. Prawdziwy jest tylko upływ czasu, który ostatecznie sprawił, że jasnowłosy chłopiec zmienił się w posiwiałego mężczyznę.

Prošedivělý muž kráčí travnatou krajinou, míjí železniční koleje, projde rozpadajícím se domem, až dojde k řece. Místo mu připadá známé, asi tady kdysi žil. Hrdina se v myšlenkách vrací o několik desítek let nazpátek, do doby, kdy byl plavovlasým chlapcem, jenž neustále někam běhal a něco hledal. Jedna vzpomínka vyvolává další. Vidíme v nich jisté městečko, jež obývají různorodé postavy se svými každodenními problémy. Někde v pozadí probíhají důležité děje, konec války, hranice, závazky, zrady. To se však nezdá být příliš důležité, vše se ztrácí v návalu událostí, ze kterých každá může být dobrodružstvím. V dětské mysli se skutečné situace mísí s těmi domnělými, vymyšlenými a vedle lidí z masa a kostí existují džinové. Skutečné je jen plynutí času, který nakonec způsobil, že se plavovlasý chlapec proměnil v prošedivělého muže.

Piotr Mirski ■

PIAST | SP
01.05.2015, 16.00

...KONIE NA BETONIE
...KONE NA BETÓNE

Słowacja | Slovenská republika 1995, 90'
reżyseria | režie: Stanislav Párnický
scenariusz | scénář: Stanislav Párnický, Milka Zimková
zdjęcia | kamera: Stanislav Szomolányi
muzyka | hudba: Peter Šibiliev, Svetozár Štúr
obsada | hrají: Milka Zimková, Vladimír Kratina, Ľubomír Paulovič, Michaela Čobejová, Marie Logojdová, Anton Trón, Marta Maťová, Vlado Černý, Magda Paveleková
nagrody | ocenění: 2. Eurofilm w Saint-Étienne 1996 — Nagroda Specjalna Jury dla odtwórczyni głównej roli i za scenariusz | 2. Eurofilm v Saint-Étienne 1996 – Zvláštní cena poroty pro herečku v hlavní roli a za scénář

Komediodramat *Pasła konie na betonie* Štefana Uhera z 1982 roku jest do dziś jednym z niewielu słowackich filmów z okresu normalizacji, które mogą być traktowane jako świadectwo swoich czasów. Ponad dziesięć lat później odtwórczyni głównej roli i zarazem scenarzystka Milka Zimková wraz z reżyserem Stanislavem Párnickym wpadli na pomysł, by twórczo nawiązać do tego filmu. Tak jak w pierwowzorze ich historia skupia się na perypetiach samotnej matki i powtarzającej wszystkie jej błędy córki. W nowej wersji to ta pierwsza kobieta szykuje się do ślubu. Autorski tandem nie uniknął niemal zupełnego powielenia schematu fabularnego. Z powodzeniem przeniósł jednak wydarzenia w inne realia polityczne i społeczne — na wschodnią Słowację tuż po aksamitnej rewolucji i rozdzieleniu się obu państw. Reżyser nie pozwolił sobie na szyderczą karykaturę, udało mu się oddać atmosferę tamtego okresu.

Komediální drama *Pásla kone na betóne* Štefana Uhera z roku 1982 dodnes patří mezi jedny z mála normalizačních slovenských snímků, na nichž se zub času nepodepsal tak, aby si dílo nezasloužilo být něčím více než jen artefaktem doby. Představitelka hlavní role a zároveň scenáristka Milka Zimková se společně s režisérem Stanislavem Párnickým o více než deset let později rozhodli, že na původní „neukončený" příběh navážou. Pozornost rozdělená mezi svobodnou matku a dceru kopírující její zásadní chyby, v čele s nechtěným těhotenstvím bez stálého partnera, tentokrát upřednostňuje první jmenovanou. Jinými slovy je to ona, která má před svatbou. Tvůrčí tandem se nevyhnul téměř doslovnému okopírování originální šablony. S přesazením do odlišné politické a společenské situace na východním Slovensku krátce po sametové revoluci se však vyrovnal se ctí. Navíc dokázal zachovat nevázaného ducha svébytné části země, aniž by sklouzl k výsměšnému karikování.

Ivo Michalík ■

BP

BOLESLAV POLÍVKA

BP

BOLESLAV POLÍVKA

wybrana filmografia | vybraná filmografie:

1987 Błazen i królowa | Šašek a královna
1989 Siedzę na gałęzi i jest mi dobrze | Sedím na konári a je mi dobre
1991 Szkoła podstawowa | Obecná škola
1996 Zapomniane światło | Zapomenuté světlo
1999 Pod jednym dachem | Pelíšky
2000 Musimy sobie pomagać | Musíme si pomáhat
2003 Pupendo
2005 Szczęście | Štěstí
2013 Przeboje i oldboje | Revival
2014 Anioły dnia powszedniego | Andělé všedního dne

PL

Urodził się w w Vizovicach na Morawach. Aktorstwa uczył się w brneńskim JAMU. Szybko odkrył w sobie talent mima, który szlifował na deskach teatru Gęś na Postronku. Grywał małe rólki w telewizji i kinie od połowy lat 60., ale w świadomości publiki zaistniał dopiero, gdy nawiązał współpracę z Věrą Chytilovą. Wspólnie nakręcili kolejno *Śnieżycę* (1981), *Błazna i króla* (1987) oraz *Dziedzictwo albo kurwachopygutntag* (1993) — to w tym filmie stworzył kultową postać wiejskiego chłopa, który niespodziewanie otrzymuje w spadku majątek. Dwa ostatnie tytuły powstały zresztą według jego scenariuszy. Ogromną popularność przyniosły mu filmy Jana Hřebejka, takie jak *Pod jednym dachem* czy *Musimy sobie pomagać* (nominacja do Oscara w kategorii najlepszy film nieanglojęzyczny w 2001). Laureat dwóch Czeskich Lwów. W 1993 w Brnie założył własny teatr Divadlo Bolka Polívky. *Grać to znaczy zdobywać wiedzę. Gdy utracimy zdolność grania, niczego więcej się już nie dowiemy. A jak wszystko już wiemy, znaczy, że możemy zejść ze sceny*, tak mawia o swoim zawodzie. Słynie z wymyślania absurdalnych zawodów sportowych, jak mistrzostwa świata w łapaniu much.

CZ

Narodil se ve Vizovicích na Moravě. Herectví vystudoval na brněnské JAMU. Rychle v sobě objevil talent mima, který rozvíjel na prknech divadla Husa na provázku. Od poloviny 60. let hrál malé role v televizi a ve filmu, ale do povědomí publika se dostal teprve po navázání spolupráce s Věrou Chytilovou. Postupně spolu natočili filmy: *Kalamita* (1981), *Šašek a královna* (1987) a *Dědictví aneb Kurvahošigutntág* (1993). V posledním jmenovaném snímku ztvárnil kultovní postavu vesnického balíka, kterému spadne do klína nečekané dědictví. Poslední dva filmy ostatně vznikly podle jeho scénářů. Obrovskou popularitu mu přinesly filmy Jana Hřebejka, mimo jiné *Pelíšky* nebo *Musíme si pomáhat* (nominace na Oscara v kategorii nejlepší cizojazyčný film v roce 2001). Vítěz dvou Českých lvů. V roce 1993 založil v Brně vlastní scénu – Divadlo Bolka Polívky. „Hrát znamená dovídat se. Pokud ztratíme schopnost hrát si, nic se nedovíme. Pak všechno víme a nemusíme tady vůbec být." To říká o své práci. Je známý vymýšlením absurdních sportovních závodů, jako např. mistrovství světa v chytání much.

ZAMEK | BP
01.05.2015, 21.00

ŚNIEŻYCA
KALAMITA

Czechosłowacja | Československo 1982, 96'
reżyseria | režie: Věra Chytilová
scenariusz | scénář: Věra Chytilová, Josef Šilhavý
zdjęcia | kamera: Ivan Šlapeta
muzyka | hudba: Laco Deczi
obsada | hrají: Bolek Polívka, Dagmar Bláhová, Jana Synková, Marie Pavlíková

Honza rzuca studia i wraca w rodzinne strony. Jego ojciec jest pracownikiem kolei. By podtrzymać rodzinną tradycję, syn stara się o posadę motorniczego. Jest zmuszony odnaleźć się w biurokratycznej machinie. Dodatkowo próbuje zaaklimatyzować się w nowym otoczeniu, co wydaje się niemożliwe. Honza jest bohaterem kolejnych absurdalnych epizodów z życia codziennego małej społeczności. Wyjście do sklepu mięsnego albo randka z kobietą najczęściej kończą się w sposób abstrakcyjny, wręcz nielogiczny. Ten stan społecznej apatii i braku solidarności kończy się w trakcie pierwszego, samodzielnego kursu Honzy. W pewnym momencie pociąg staje w szczerym polu. *Śnieżyca* Věry Chytilovej to satyra na bezduszne, samolubne i zmęczone społeczeństwo składające się z indywiduów, które próbują przetrwać za wszelką cenę. W tym tyglu oszustw, łapówek i protekcji pojawia się „niewinny" bohater całkowicie niedostosowany do panujących realiów.

Honza zanechá studia a vrací se domů. Jeho otec pracuje u železnice. Syn se rozhodne zachovat rodinnou tradici a jít ve stopách svého otce. Uchází se o práci strojvůdce. Je donucen zorientovat se v byrokratické mašinérii a snaží se novému prostředí přizpůsobit, což se zdá být nemožné. Honza je hrdinou dalších absurdních epizod z každodenního života tohoto malého společenství. Cesta do řeznictví nebo rande se ženou nejčastěji skončí abstraktně, ba přímo nelogicky. Tento stav společenské apatie a nedostatku solidarity končí, když Honza poprvé samostatně řídí vlak. V jednu chvíli vlak zastavuje uprostřed polí. Věra Chytilová v *Kalamitě* natočila satiru na bezduchou, sobeckou a unavenou společnost skládající se z individualit, které zkouší přežít za každou cenu. V této apatické směsici podvodů, úplatků a protekce se objevuje „nevinný" hrdina, který jako by se do tohoto světa vůbec nehodil.

Joanna Ostrowska ■

PIAST | BP
03.05.2015, 14.00

BŁAZEN I KRÓLOWA
ŠAŠEK A KRÁLOVNA

Czechosłowacja | Československo 1987, 112'
reżyseria | režie: Věra Chytilová
scenariusz | scénář: Bolek Polívka, Věra Chytilová
zdjęcia | kamera: Jan Malíř
muzyka | hudba: Jiří Bulis
obsada | hrají: Bolek Polívka, Chantal Poullain, Jiří Kodet, Vlastimil Brodský, Jiří Pecha, Vladimír Leraus, Marie Rosůlková, Gustav Nezval, Raoul Schránil, Nelly Gaierová

Teatr Divadlo na Provázku z Brna należał w latach 80. XX wieku do najbardziej innowacyjnych scen w Czechosłowacji. W 1983 roku Bolek Polívka wystawił tam sztukę *Błazen i królowa*. Pięć lat później z reżyserką Věrą Chytilovą przeniósł ją na kinowy ekran. Historia zamkowego kustosza, który w snach zamieniał się w uległego błazna panującej królewny, odniosła wielki sukces, mimo że film ten niemal we wszystkim różnił się od ówczesnych produkcji. Widzowie chłonęli tę opowieść, pozbawioną klasycznej narracji i opatrzoną symboliką, niczym egzotyczne zjawisko. Bawili się alegorycznymi komentarzami na temat aktualnej sytuacji politycznej i bolączek kraju rządzonego przez komunistów. Film do dziś nie stracił swojej tragikomicznej wymowy — a w kontekście coraz to nowych błędów na potransformacyjnej drodze do demokracji trudno powiedzieć, czy kiedykolwiek ją utraci.

Brněnské Divadlo na provázku patřilo v osmdesátých letech minulého století mezi nejpokrokovější scény v Československu. V roce 1983 zde Bolek Polívka uvedl hru *Šašek a královna*. O pět let později ji společně s režisérkou Věrou Chytilovou převedl na plátna kin. Také v této podobě sklízel příběh hradního kastelána, který se ve snech proměňoval v submisivního šaška panovačné královny, značný úspěch. I proto, že se téměř ve všech směrech lišil od tehdejší produkce snímků stejně unifikovaných jako normalizace sama. Vyprávění bez klasické narativní výstavby, prosté rozfázovaného příběhu a zatížené všeprostupující symbolikou, diváci chápali bezmála jako exotický zážitek. Užívali si jinotaje komentující politickou situaci a přehršel neduhů společnosti poznamenané životem v zemi řízené totalitní hloupostí. Tragikomický osten však film *Šašek a královna* neztratil dodnes. A vzhledem k dalším a dalším chybám na polistopadové cestě k demokracii těžko říct, jestli tomu někdy bude jinak.

Ivo Michalík ■

PIAST | BP
30.04.2015, 16.00

CZUŁY BARBARZYŃCA
NĚŽNÝ BARBAR

Czechosłowacja | Československo 1989, 88'
reżyseria | režie: Petr Koliha
scenariusz | scénář: Václav Nývlt
na podstawie powieści Bohumila Hrabala | podle novely Bohumila Hrabala
zdjęcia | kamera: Vladimír Smutný
muzyka | hudba: Miki Jelínek
obsada | hrají: Bolek Polívka, Jiří Menzel, Arnošt Goldflam, Ivana Chýlková, Lenka Termerová, Evelyna Steimerová, Valerie Kaplanová, Luba Skořepová, Ivan Vyskočil
nagrody | ocenění: Dni Czeskiego i Słowackiego Filmu, Bratysława 1990 — nagroda za najlepszą męską rolę pierwszoplanową oraz zdjęcia | Dny českého a slovenského filmu Bratislava 1990 – cena za mužský herecký výkon v hlavní roli a cena za kameru

Czuły barbarzyńca Petra Kolihy — tak jak kilka innych filmów — przepadł w radosnej atmosferze 1989 roku. Mimo że nie jest równie dobry jak *Skowronki na uwięzi* czy oscarowe *Pociągi pod specjalnym nadzorem* z lat 60., nie zasłużył na zapomnienie. Choćby za sprawą nieco innego podejścia do Hrabalowskiego tekstu. W swojej niedużej książce pisarz oddał hołd undergroundowemu grafikowi, malarzowi i twórcy eksplozjonizmu Vladimírowi Boudníkowi. W filmie ten ostatni przybliża swoje poglądy na sztukę i życie w rozmowach z filozofem Egonem Bondym i samym Hrabalem. Perypetie bohaterów schodzą na dalszy plan, zmieniają się tylko miejsca, w których odbywają się ich dyskusje. Film Kolihy niekoniecznie jest więc przeznaczony dla widzów zainteresowanych rozrywką, ale ci bardziej refleksyjni znajdą tu coś dla siebie.

Především díky tvorbě Jiřího Menzela mají adaptace díla Bohumila Hrabala v českém filmu dlouhou a bohatou historii. Jejím dost možná nejméně známým celovečerním zástupcem je *Něžný barbar* Petra Kolihy, který podobně jako několik dalších snímků zapadl pod tíhou rozjásané atmosféry roku 1989. Ačkoli nedosahuje kvalit *Skřivánků na niti* nebo oscarových *Ostře sledovaných vlaků* z let šedesátých, zapomenutí si nezaslouží. Například pro tak trochu jiný přístup k jinak bytostně hrabalovské látce. Spisovatel vzdal v útlé novele hold undergroundovému grafikovi, malíři a tvůrci explosionalismu Vladimíru Boudníkovi. Ten ve filmu své názory na umění i život jako takový přibližuje v rozhovorech s filozofem Egonem Bondym a Hrabalem samotným. Osud členů ústřední trojice se stává vedlejším, mění se pouze prostředí, které je svědkem jejich disputací. I tím se Kolihův snímek vzdaluje divákům, kteří se chtějí primárně bavit. Ti přemýšlivější si však při jeho sledování dodnes přicházejí na své.

Ivo Michalík ■

PIAST | BP
01.05.2015, 13.30

SIEDZĘ NA KONARZE I JEST MI DOBRZE

SEDÍM NA KONÁRI A JE MI DOBRE

Czechosłowacja, RFN | Československo, NSR
1989, 110'
reżyseria | režie: Juraj Jakubisko
scenariusz | scénář: Ludvík Aškenazy
zdjęcia | kamera: Ladislav Kraus
muzyka | hudba: Jiří Bulis
obsada | hrají: Bolek Polívka, Ondřej Pavelka, Deana Horváthová, Štefan Kvietik, Markéta Hrubešová, Miroslav Macháček
nagrody | ocenění: MFF Praw Człowieka w Strasburgu 1990 — Nagroda Jury; MFF w Moskwie 1990 — Nagroda Specjalna; Festiwal Filmu Czechosłowackiego 1990 — Nagroda Specjalna Jury | MFF Lidských práv ve Štrasburku 1990 – Cena poroty; MFF v Moskvě 1990 – Speciální ocenění; Festival československého filmu 1990 – Speciální cena poroty

Wszystkie wydarzenia naprawdę miały miejsce — może tak, jak przedstawia to film, a może zupełnie inaczej, taką informacją rozpoczyna się dzieło Jakubisko i nie warto jej lekceważyć, bo balansowanie między rzeczywistością a fikcją, bajką a twardym realizmem jest zasadą formującą jego poetykę. Reżyser snuje gawędę o przypadkowo splecionych losach dwóch mężczyzn, Pepy i Prengela, oraz młodej Żydówki Ester. Umiejscawia historię w powojennej zawierusze, ukazując ją w konwencji realizmu magicznego. W nowej epoce bohaterowie poszukują swojej tożsamości. Przeprowadzają się na wieś i i szkolą w zawodzie cukiernika, co najlepiej pokazuje ich nastawienie do „postępowej" ideologii ery stalinizmu. Sam Stalin dorobi się zresztą w filmie… piernika ze swoją podobizną. Jakubisko zręcznie operuje groteską, nie stroni od kiczu, dramat bezustannie przeplata z komedią, ale jego dziwaczna filmowa konstrukcja zdaje się mówić prawdę o przedstawianych czasach.

„Zobrazené udalosti sa naozaj udiali. Možno takto. …a možno celkom ináč." – takto začíná Jakubiskův film a jeho sdělení neměli bychom brát na lehkou váhu, neboť balancování mezi skutečností a fikcí, pohádkou a tvrdou realitou je principem jeho poetiky. Režisér vypráví příběh o náhodně propletených osudech dvou mužů, Pepy a Prengela, a mladé Židovky Ester. Děj je zasazený do poválečného mumraje a všechno je podáno v atmosféře „magického realismu". Hrdinové se v nové době snaží nalézt vlastní identitu. Usadí se na vesnici a stanou se z nich cukráři. Tím je dobře vidět jejich postoj k „pokrokové" ideologii stalinistické éry. Sám Stalin se ve filmu objeví… na perníku s jeho podobiznou. Jakubisko důvtipně využívá grotesku, nebrání se kýči, drama neustále prokládá komedií. Nejdůležitější však je, že jeho výstřední filmová hra říká pravdu o době, o níž vypráví.

Jacek Dziduszko ■

SPADEK ALBO KURWACHOPYGUTNTAG
DĚDICTVÍ ANEB KURVAHOŠIGUTNTÁG

Czechosłowacja | Československo 1992 , 120'
reżyseria | režie: Věra Chytilová
scenariusz | scénář: Boleslav Polívka, Věra Chytilová
zdjęcia | kamera: Ervín Sanders
muzyka | hudba: Jiří Bulis
obsada | hrají: Boleslav Polívka, Dagmar Havlová, Miroslav Donutil, Anna Pantůčková, Jozef Kroner

Początek lat 90. Większość mężczyzn z pewnej morawskiej wsi spędza czas w maleńkim barze, pijąc alkohol i rozprawiając o „trudach życia". Każdy dzień wygląda tak samo. Wśród „darmozjadów" prym wiedzie Bohuš, którego gospodarstwo niszczeje z dnia na dzień. Młody mężczyzna mieszka z ciotką dbającą o jego wikt i opierunek. Co jakiś czas odwiedza Vlastę — barmankę, którą traktuje jak partnerkę „bez zobowiązań". Życie Bohuša zmienia się jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki, kiedy któregoś dnia we wsi pojawi się tajemniczy dr Ulrich. Lokalny pijaczek dzięki spadkowi nagle stanie się milionerem. W filmie *Spadek albo kurwachopygutntag* Věra Chytilová wraz ze swoim współscenarzystą Boleslavem Polívką, który wciela się w rolę Bohuša, stworzyli satyrę bezlitośnie portretującą czeskie społeczeństwo w trakcie transformacji ustrojowej. Gdzieś w tle pojawia się wspomnienie poprzedniego ustroju. Kapitalistyczne „zdobycze" pogłębiają rozwarstwienie społeczne i na dokładkę niektórzy znów zaczynają wierzyć w Boga.

Joanna Ostrowska ■

Počátek devadesátých let. Většina mužů z malé moravské vesnice tráví čas v hospůdce, pijí alkohol a baví se o „strastech života". Každý den je stejný. Mezi „lenochy" hraje první housle Bohuš, jehož chalupa je den ode dne chatrnější. Mladý muž bydlí s tetičkou, která se stará o jeho „stravu a prádlo". Jednou za čas navštíví Vlastu – číšnici, kterou považuje za svou partnerku „bez závazků". Bohušův život se jak mávnutím kouzelného proutku mění, když se jednoho dne ve vesnici objeví tajemný doktor Ulrich. Místní opilec se díky jistému dědictví stane náhle milionářem. Ve filmu *Dědictví aneb Kurvahošigutntág* stvořila Věra Chytilová se svým spoluscenáristou Bolkem Polívkou, který ztvárňuje roli Bohuše, satiru, v níž nelítostně popisují českou společnost během transformace státního zřízení. Někde na pozadí se objevuje vzpomínka na předchozí systém. Kapitalistické „vymoženosti" prohlubují sociální rozvrstvení, a aby toho nebylo málo, někteří znova začínají věřit v Boha.

PIAST | BP
29.04.2015, 18.30

ZAPOMNIANE ŚWIATŁO
ZAPOMENUTÉ SVĚTLO

Czechy | Česká republika 1996, 105'
reżyseria | režie: Vladimír Michálek
scenariusz | scénář: Milena Jelinek na motywach opowiadań Jakuba Demla | Milena Jelinek na motivy povídek Jakuba Demla
zdjęcia | kamera: Martin Duba
muzyka | hudba: Radim Hladík ml., Michal Dvořák
obsada | hrají: Bolek Polívka, Veronika Žilková, Jiří Pecha, Zita Kabátová, Simona Peková, Antonín Kinský, Petr Kavan, Ivo Kubeča, Jiří Lábus, Jiří Samek, Kryštof Hanzlík
nagrody | ocenění: Czeskie Lwy 1997 — najlepsza pierwszoplanowa rola męska, najlepsza drugoplanowa rola kobieca, dźwięk; MFF w Karlowych Warach 1997 — najlepsza rola męska, Nagroda Publiczności, Nagroda Jury Ekumenicznego; MFF Newport 1998 — nagroda za reżyserię; MFF Palm Springs 1998 — Nagroda Publiczności | Český lev 1997 – nejlepší herec v hlavní roli, nejlepší herečka ve vedlejší roli, nejlepší zvuk; MFF Karlovy Vary 1997 – nejlepší mužský herecký výkon, Cena publika, Cena ekumenické poroty; MFF Newport 1998 – nejlepší režie; MFF Palm Springs 1998 – Cena publika

Wiejskiego proboszcza Jana Holého pod koniec lat 80. minionego wieku martwią głównie dwie rzeczy: rozpadająca się świątynia, o której zachowanie spiera się z przedstawicielami władz, oraz — mimo celibatu — stan zdrowia jego ukochanej Marianki. Obie sprawy to właściwie walka z wiatrakami. Widz czuje, że w tej pierwszej pomoże nadchodząca przemiana społeczna, jednak raka nic nie wyleczy. Film należy do najbardziej udanych czeskich produkcji po roku '89. Jego strona formalna znacznie przewyższa to, co w Czechach można uznać za standard, uwagę przyciągają również doskonali aktorzy. Bolek Polívka i Veronika Žilková, znani głównie z ról komediowych, zrobili wrażenie na publiczności i jurorach różnych festiwali filmowych skromnymi i niewymuszonymi kreacjami, dla których ich biografowie niełatwo znajdą odpowiednik.

Venkovského faráře Jana Holého trápí na sklonku osmdesátých let minulého století především dvě věci. Rozpadající se svatostánek, o jehož záchranu se pře s natvrdlými figurkami tehdejší státní moci (policie, bezpáteřní kolegové nebo zástupci pochybně fungujících úřadů), a zdravotní stav jeho navzdory celibátu milované Marjánky. Oba boje přitom nesou znaky toho s větrnými mlýny. Jenže zatímco divák tuší, že vítězství v tom prvním asi napomůže blížící se změna společenských poměrů, rakovinu zvonění klíčů nevyléčí. *Zapomenuté světlo* se dosud řadí mezi nejzdařilejší porevoluční české filmy. Ačkoli jeho formální stránka dalece přesahuje stav, který lze v Česku brát za standard, jedná s v první řadě o herecký snímek v nejlepším slova smyslu. Bolek Polívka i Veronika Žilková, známí hlavně v komediálních polohách, zde zaslouženě nadchli publikum i poroty různých filmových festivalů civilními uměřenými výkony, k nimž budou jednou jejich životopisci jen těžce hledat ekvivalenty.

Ivo Michalík ■

MUSIMY SOBIE POMAGAĆ
MUSÍME SI POMÁHAT

Czechy | Česká republika 2000, 122'
reżyseria | režie: Jan Hřebejk
scenariusz | scénář: Jan Hřebejk, Petr Jarchovský
zdjęcia | kamera: Jan Malíř
muzyka | hudba: Aleš Březina
obsada | hrají: Bolek Polívka, Anna Šišková, Jaroslav Dušek, Csongor Kassai, Martin Huba
nagrody | ocenění: Festiwal Młodego Kina Wschodnioeuropejskiego w Chociebużu 2000 — nagroda FIPRESCI; Czeskie Lwy 2001 — nagroda krytyków, najlepszy film, najlepszy aktor, najlepsza aktorka, najlepszy reżyser, najlepszy scenariusz; FF w Pilźnie 2001 — najlepszy aktor, najlepsza aktorka; FF w Portland 2001 — najlepszy film; FF w Sydney 2001 — Prix UIP | Festival mladého východoevropského filmu v Chotěbuzi 2000 – cena FIPRESCI; Český lev 2001 – cena kritiků, nejlepší film, nejlepší herec, nejlepší herečka, nejlepší režie, nejlepší scénář; FF Finále Plzeň 2001 – nejlepší herec, nejlepší herečka; FF v Portlandu 2001 – nejlepší film; FF v Sydney 2001 – Prix UIP

Musimy sobie pomagać — to świetna rada na niespokojne i niebezpieczne czasy, takie jak II wojna światowa. W okresie niemieckiej okupacji małżonkowie Jozef i Marie robią wszystko, aby równocześnie przeżyć i pozostać ludźmi. Utrudnia im to pewien Żyd, zbiegły z obozu koncentracyjnego i desperacko potrzebujący pomocy. Ukrywanie go pod swoim dachem wymaga ciągłego kombinowania, szczególnie że w okolicy kręci się lubiący niespodziewane wizyty kolaborant. Bywa, że prowadzi to do sytuacji, które balansują na krawędzi komedii i horroru. Innym razem — do moralnych dylematów i paradoksów, momentów, gdy chęć czynienia dobra pociąga za sobą zachowania równie radykalne co absurdalne. Musimy sobie pomagać — to hasło pozostaje jednak aktualne wbrew wszelkim przeciwnościom losu. Hřebejk prezentuje tu z trudem wypracowaną postawę optymisty, wiarę w to, że człowiek nie zawsze musi być dla innego człowieka wilkiem.

Musíme si pomáhat – skvělá rada v neklidné a nebezpečné době, jakou byla 2. světová válka. Manželé Josef a Marie dělají v době německé okupace všechno pro to, aby přežili a přitom zůstali lidmi. Komplikuje jim to jistý Žid, který utekl z koncentračního tábora a zoufale potřebuje pomoct. Poskytnou mu azyl pod svou střechou. Musí se však mít trvale na pozoru, zvlášť když se po okolí neustále prohání kolaborant, který zbožňuje nečekané návštěvy. Mnohdy dojde k situacím, které balancují na hraně komedie a hororu. Jindy přicházejí morální dilemata, paradoxy a momenty, ve kterých chuť konat dobro přináší jak radikální, tak absurdní způsoby chování. Heslo „musíme si pomáhat" však zůstává aktuální i navzdory osudu. Hřebejk zde ukazuje obtížný, ale pevný postoj optimisty a víru v to, že člověk vždy nemusí být jinému člověku vlkem.

Piotr Mirski ■

EV

EMÍLIA VÁŠÁRYOVÁ

EV

EMÍLIA VÁŠÁRYOVÁ

wybrana filmografia | vybraná filmografie:

1963 Gdy przychodzi kot | Až přijde kocour
1966 Lidé z maringotek
1968 Innego wyjścia nie ma | Niet inej cesty
1977 Poza prawem | Advokátka
1985 O sławie nieco inaczej | O sláve a tráve
1997 Orbis Pictus
1999 Powrót utraconego raju | Návrat ztraceného ráje
2004 Na złamanie karku | Horem pádem
2007 Václav
2011 Dušičky seniorov

PL

Żywa legenda kina, Pierwsza Dama Słowackiego Teatru; jedna z najbardziej utytułowanych postaci słowackiej kultury, przez czeskie media nazywana „Honorowym Konsulem Czesko-Słowackich Stosunków". Urodziła się w 1942 roku we wsi Horná Štubňa, wychowała w Bańskiej Szczawnicy, a studia ukończyła w Bratysławie. Od końca lat 50. pojawiała się w małych rólkach w kinie. Przełomem okazał się występ w filmie Vojtěcha Jasnego *Gdy przychodzi kot*, który zdobył Nagrodę Jury w Cannes w 1963 roku. Do lat 80. grę na deskach teatru łączyła z rolami w filmach kinowych i telewizyjnych; grała bardzo dużo — nawet w kilkunastu tytułach rocznie. Za całokształt swojej pracy otrzymała nagrodę ministra kultury w roku 1991. Od połowy lat 90. skupia się głównie na produkcjach kinowych. W 2001 wygrała plebiscyt na „Słowacką aktorkę XX wieku". Wykłada w Wyższej Szkole Sztuk Scenicznych w Bratysławie. Siostra aktorki i dyplomatki Magdalény Vášáryovej.

CZ

Živá filmová legenda, první dáma slovenského divadla; jedna z nejzmiňovanějších postav slovenské kultury, o které česká média mluví jako o „čestné velvyslankyni česko-slovenských vztahů". Narodila se v roce 1942 ve vesnici Horná Štubňa, vyrostla v Banské Štiavnici a studovala v Bratislavě. Od konce 50. let se objevovala v menších filmových rolích. Přelomem se pro ni stalo obsazení do filmu Vojtěcha Jasného *Až přijde kocour*, který získal cenu poroty v Cannes v roce 1963. Do 80. let spojovala práci na divadelních prknech s rolemi ve filmech a televizi; hrála opravdu hodně – dokonce i ve více než deseti rolích ročně. Za svou celoživotní práci obdržela v roce 1991 cenu ministra kultury. Od poloviny 90. let se soustředí především na film. V roce 2001 vyhrála ve veřejném hlasování titul „Slovenská herečka 20. století". Přednáší na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě. Je sestrou herečky a diplomatky Magdalény Vášáryové.

PIAST | EV
28.04.2015, 14.00

DZWONY NA PASTERKĘ
POLNOČNÁ OMŠA

Czechosłowacja | Československo 1962, 88'
reżyseria | režie: Jiří Krejčík
scenariusz | scénář: Peter Karvaš, Albert Marenčin, Jiří Krejčík
zdjęcia | kamera: Rudolf Stahl
muzyka | hudba: Zdeněk Liška
obsada | hrají: Jozef Kroner, Hana Meličková, Hanjo Hasse, Ladislav Chudík, Margit Bara, Karol Machata, Ivan Mistrík, Emília Vášáryová
nagrody | ocenení:
MFF w Karlowych Warach 1962 — medal za film fabularny | MFF Karlove Vary 1962 – Medaila za hraný film

Wojenny dramat psychologiczny Jiříego Krejčíka rozgrywa się w Wigilię 1944 roku w Dolinie Górnego Hronu (zdjęcia kręcono w malowniczej Bańskiej Szczawnicy, znajdującej się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO). *Dzwony na pasterkę* to brutalny portret czasów hitleryzmu. Jego bohaterem zbiorowym jest rodzina Kubišových, której członkowie na pierwszy rzut oka wyglądają na kolaborantów — ich syn jest członkiem faszystowskiej Gwardii Hlinkowej, udostępniają też mieszkanie niemieckiemu oficerowi. Ich „wygodna" sytuacja zmienia się w chwili, gdy w domu zjawia się drugi syn, partyzant Ďurko (w tej roli świetny Ivan Mistrík), który szuka kryjówki. Wigilia zamienia się w pełen napięcia spektakl, koncertowo zagrany przez doborową obsadę. Film jest adaptacją sztuki teatralnej jednego z najwybitniejszych słowackich dramatopisarzy, Petera Karvaša.

Vojnová psychologická dráma sa odohráva na Štedrý deň v roku 1944 v slovenskej dedine na Horehroní (je rýchlo rozpoznateľné, že sa natáčalo v malebnej Banskej Štiavnici, ktorá patrí pod UNESCO). Už začiatok filmu je veľmi strhujúci a ukazuje nám brutálny obraz nekompromisných hitlerovských časov. Ústrednou postavou je kolektívny hrdina v podobe rodiny Kubišových, ktorá patrí na prvý pohľad skôr ku kolaborantom, čo dokazuje aj ich syn gardista či fakt, že poskytujú ubytovanie nemeckému oficierovi. Ich „pohodlná" situácia sa mení v momente, keď sa domov prichádza ukryť ich druhý syn – partizán Ďurko, ktorého stvárňuje vynikajúci Ivan Mistrík. Štedrá večera sa mení na napínavú hru a začína herecký koncert takých osobností, akými sú Jozef Kroner, Ladislav Chudík, Hana Meličková či Emília Vášaryová v úlohe sestričky Katky. Nezabudnuteľným zostáva Hanjo Hasse v úlohe nacistického veliteľa. Film je adaptáciou divadelnej hry jedného z najvýznamnejších slovenských dramatikov Petra Karvaša a získal Medailu za hraný film ex aequo na MFF Karlove Vary 1962.

Dominika Miklošíková ■

PIAST | EV
30.04.2015, 18.30

GDY PRZYCHODZI KOT
AŽ PŘIJDE KOCOUR

Czechosłowacja | Československo 1963, 101'
reżyseria | režie: Vojtěch Jasný
scenariusz | scénář: Jiří Brdečka, Vojtěch Jasný, Jan Werich
zdjęcia | kamera: Jaroslav Kučera
muzyka | hudba: Svatopluk Havelka
obsada | hrají: Jan Werich, Emília Vášáryová, Vlastimil Brodský, Jiří Sovák, Vladimír Menšík
nagrody | ocenění: MFF w Cannes 1963 — Nagroda Specjalna Jury | MFF v Cannes 1963 — zvláštní cena poroty

Gdy przychodzi kot, zaczyna się chaos. Kot jest po kociemu zblazowany, podróżuje z miasta do miasta razem z trupą cyrkową i nosi okulary przeciwsłoneczne — za nimi skrywa oczy, które dosłownie prześwietlają ludzi na wylot. Wystarczy zdjąć mu szkła, by wszyscy wokół odsłonili swoje prawdziwe „kolory". Kochankowie stają się wtedy czerwoni, zdrajcy — żółci, kłamcy — fioletowi. Nie ma już społecznych masek, codziennej kurtuazji i oficjalnej hierarchii, a sąsiedzi, koledzy i nauczyciele zaczynają wreszcie jawić się takimi, jakimi naprawdę są. U jednych budzi to euforię, inspirując do spontanicznej zabawy. Innych ośmiesza i oburza — właśnie ci ruszają z krucjatą przeciwko czworonożnemu tricksterowi. *Gdy przychodzi kot* to mająca psychodeliczny odcień baśń. To również uwolniona z narracyjnego rygoru opowieść o radości życia i fantazji, siłach, które potrafią zatrzymywać czas i wywracać świat do góry nogami.

Když přijde kocour, nastává zmatek. Kocour se, jak je pro něj typické, nudí. Spolu s cirkusem cestuje od města k městu a nosí sluneční brýle. Za nimi schovává oči, které dokážou lidi doslova prokouknout skrz naskrz. Stačí, aby brýle sundal, a všichni kolem ukážou svou skutečnou barvu. Milenci v tu chvíli zčervenají, zrádci zežloutnou, lháři zfialoví. Společenské masky, každodenní zdvořilost a oficiální hierarchie přestávají existovat a sousedé, kolegové a učitelé se konečně ukážou takoví, jací doopravdy jsou. Jedněm se v tu chvíli uleví, přijde euforie a vede je to ke spontánní legraci. V druhých to však vzbudí pocit zesměšnění, pobuřuje je to, a právě oni vyrážejí proti čtyřnohému podvodníkovi na válečné tažení. *Až přijde kocour* je psychedelické podobenství a zároveň vypravěčsky uvolněný příběh o radostech života, fantazii a síle, která umí zastavit čas a obracet svět vzhůru nohama.

Piotr Mirski ■

PIAST | EV
03.05.2015, 16.30

PLAC ŚWIĘTEJ ELŻBIETY
NÁMESTIE SVÄTEJ ALŽBETY

Czechosłowacja | Československo 1965, 85'
reżyseria | režie: Vladimír Bahna
scenariusz | scénář: Štefan Martin Sokol
zdjęcia | kamera: František Lukeš
muzyka | hudba: Jozef Malovec
obsada | hrají: Emília Vášáryová, Bronislav Križan, Ctibor Filčík, Martin Gregor, Viera Strnisková

Akcja filmu rozgrywa się na początku lat 40. XX wieku na terenie państwa słowackiego. Vladimír Bahna ukazuje polityczno-społeczną atmosferę w pewnym miasteczku, które żyje, wydawałoby się, z dala od świata i wojny. Jednak na codzienną egzystencję powoli zaczyna oddziaływać faszyzm. Film został zrealizowany na podstawie powieści Rudolfa Jašíka. Główny wątek fabuły koncentruje się na parze młodych zakochanych różniących się wyznaniem — żydówce Ewie i chrześcijaninie Igorze. Wskutek wydarzeń politycznych wiara staje się kwestią kluczową i to w jej kontekście rozwija się sytuacja życiowa bohaterów. Rolę młodziutkiej Ewy zagrała Emília Vášáryová, wówczas jeszcze studentka aktorstwa, zaś postać starego żyda Maxa świetnie kreuje Ctibor Filčík.

Dej filmu *Námestie svätej Alžbety* sa odohráva na začiatku 40-tych rokov 20. storočia na území vtedajšieho Slovenského štátu. Zachytáva politickú a spoločenskú atmosféru jedného mestečka, ktoré žije zdanlivo ďaleko od sveta a od vojny. Pod povrchom každodenného života však postupne prebieha expanzia fašizmu, tragický proces urýchľujúci osudy ľudí a dokazujúci rozpad či silu jednotlivých charakterov. Film vznikol podľa literárnej predlohy rovnomenného románu Rudolfa Jašíka. Hlavná dejová línia je zameraná na dvoch mladých milencov rôzneho vierovyznania – židovky Evy a kresťana Igora. Vplyvom politických udalostí sa stáva ich náboženstvo kľúčovým a podľa toho sa ďalej vyvíja aj ich životná situácia a postoj k nej. Rolu mladučkej Evy získala, vtedy ešte herectvo študujúca Emília Vášáryová a úlohu starého žida Maxiho brilante stvárnil Ctibor Filčík.

Dominika Miklošíková ■

TEATR | EV
01.05.2015, 18.00

POWRÓT SMOKA
DRAK SA VRACIA

Czechosłowacja | Československo 1967, 81'
reżyseria | režie: Eduard Grečner
scenariusz | scénář: Eduard Grečner na podstawie powieści Dobroslava Chrobáka | Eduard Grečner na motivy románu Dobroslava Chrobáka
zdjęcia | kamera: Vincent Rosinec
muzyka | hudba: Ilja Zeljenka
obsada | hrají: Radovan Lukavský, Gustáv Valach, Emília Vášáryová, Viliam Polónyi

Lokalny banita Martin Lepiš, którego wszyscy zwykli nazywać „Smokiem", wraca do rodzinnej wioski. Został z niej wygnany lata temu — podobno przyciągał nieszczęście. Lepiš próbuje kolejny raz dopasować się do zamkniętej, wiejskiej wspólnoty. Zdaje sobie sprawę, że będzie musiał udowodnić swoją lojalność. W tym samym czasie w okolicy szaleją pożary, co zagraża stadom bydła. „Smok" zgłasza się na ochotnika, żeby udowodnić, jak bardzo jest oddany. *Powrót Smoka* w reżyserii Eduarda Grečnera to przypowieść o samotnym wyrzutku, który za wszelką cenę próbuje wrócić do przeszłości. Próba odzyskania dawnego życia dotyczy również sfery uczuciowej. Niestety ukochana Lepiša jest już żoną innego mężczyzny. Grečner oparł scenariusz na powieści Dobroslava Chrobáka. Jego film to awangardowy, momentami mroczny obraz samotności, w którym od początku bardzo ważną rolę odgrywa muzyka i dźwięk.

Místní vyhnanec Martin Lepiš, kterému nikdo neřekne jinak než „Drak", se vrací do rodné vesnice, ze které byl před několika lety donucen odejít, protože prý přitahoval neštěstí. Lepiš se již podruhé pokouší zapadnout do uzavřeného vesnického společenství. Uvědomuje si, že bude muset dokázat svou loajalitu. Ve stejnou dobu zuří v okolí požáry, které ohrožují stáda dobytka. „Drak" se přihlásí jako dobrovolník, aby dokázal, jak moc je místnímu společenství oddaný. *Drak sa vracia* v režii Eduarda Grečnera je vyprávěním o osamoceném vyvrženci, který se za každou cenu snaží vrátit do minulosti. Pokouší se znovu získat rovněž svůj citový život. Někdejší Lepišova milá je bohužel již ženou jiného muže. Při tvorbě scénáře svého filmu vyšel Grečner z románu Dobroslava Chrobáka. Jeho film je avantgardní, chvílemi ponurá vize odcizení a samoty, ve které od začátku hraje velmi důležitou roli hudba a zvuk.

Joanna Ostrowska ■

PIAST | EV
29.04.2015, 10.00

BALLADA O SIEDMIU POWIESZONYCH
BALADA O SIEDMICH OBESENÝCH

Czechosłowacja | Československo 1968, 61'
reżyseria | režie: Martin Hollý
scenariusz | scénář: Tibor Vichta
zdjęcia | kamera: Stanislav Szomolányi
muzyka | hudba: Zdeněk Liška
obsada | hrají: Milan Kiš, Zdena Gruberová, Emília Vášáryová, Ivan Mistrík, Igor Čillík, Karol Spišák, Jozef Cút
nagrody | ocenění: MTF Monte Carlo 1969 — nagroda główna | Veľká cena

Szczytowe osiągnięcie reżysera Martina Hollego, zrealizowane na podstawie opowiadania Leonida Andriejewa, zostało wyróżnione główną nagrodą na festiwalu filmowym w Monte Carlo w 1969 roku. Akcja filmu rozgrywa się w Rosji po rewolucji 1905 roku. Tajna policja demaskuje przygotowywany zamach na ministra, pięciu anarchistów zostaje skazanych na śmierć. Młodzi intelektualiści, Werner, Gołowin, Kaszirin, Tania i piękna Musja, w którą wcieliła się młodziutka Emília Vášáryová, po ogłoszeniu wyroku trafiają do więzienia, gdzie spędzają dwie ostatnie noce przed straceniem. Na karę czekają też dwaj skazańcy pochodzący z ludu: prymitywny lokaj Ivan, który zabił swojego pana, i wesoły cygański złodziej i morderca. Poznajemy ich stosunek do życia i śmierci, ich uczucia, pragnienia i wspomnienia wyrażone w monologach wewnętrznych. Najmocniejszą sceną jest chwila pożegnania skazańców tuż przed egzekucją. Wskutek ostrych protestów Związku Radzieckiego film przeleżał na półce 20 lat.

Vrcholné dielo režiséra Martina Hollého spracované podľa poviedky Leonida Andrejeva bolo vyznamenané Veľkou cenou na MTF Monte Carlo 1969. Dej filmu je zasadený do porevolučného Ruska v roku 1905. Tajná polícia odhaľuje prípravu atentátu na ministra a na smrť je odsúdených päť anarchistov. Mladí intelektuáli Verner, Golovin, Kaširin, Táňa a krásna Musja, ktorú stvárňuje mladučká Emília Vášáryová, po vynesení rozsudku putujú do väzenia, kde ich čakajú posledné dve noci pred popravou. Okrem nich čakajú na svoj ortieľ dvaja odsúdenci z ľudu – primitívny lokaj Ivan, ktorý zabil svojho pána a večne veselý cigánsky zlodej a vrah. Film zachytáva ich duševné pochody a pocity, túžby a spomienky, ich vnútorné postoje k otázkam života a smrti. Najsilnejšou scénou je chvíľa tesne pred popravou, kedy dochádza k lúčeniu odsúdených. Film sa na základe ostrých protestov zo strany vtedajšieho Sovietskeho zväzu ocitol na 20 rokov v trezore.

Dominika Miklošíková ■

PIAST | EV
29.04.2015, 13.30

POD JEDNYM DACHEM
PELÍŠKY

Czechy | Česká republika 1999, 115'
reżyseria | režie: Jan Hřebejk
scenariusz | scénář: Petr Jarchovský na podstawie powieści Petra Šabacha | Petr Jarchovský na motivy románu Petra Šabacha
zdjęcia | kamera: Jan Malíř
muzyka | hudba: Ivan Hlas, Ivan Král
obsada | hrají: Simona Stašová, Marek Morvai, Eva Holubová, Jiří Kodet, Michael Beran
nagrody | ocenění:
MFF w Karlowych Warach 1999 — nagroda FIPRESCI, wyróżnienie specjalne; Czeskie Lwy 2000 — najlepszy aktor, najlepszy plakat, nagroda za box office; FF w Pilźnie 2000 — najlepszy aktor, najlepsza aktorka | MFF Karlovy Vary 1999 – cena FIPRESCI, speciální čestné uznání; Český lev 2000 – nejlepší herec, nejlepší plakát, cena za box office; FF Finále Plzeň 2000 – nejlepší herec, nejlepší herečka

Czechosłowacja, przełom roku 1967 i 1968. Pod dachem jednego domu spotykają się różni ludzie, pokolenia, światopoglądy i style życia. W komediowych, pełnych absurdu i empatii epizodach poznajemy kolejnych mieszkańców: zwolenników i przeciwników władzy, mężatki i kobiety samotne, niegrzeczne dzieci i niewiele lepszych nastolatków. Bohaterowie świętują Boże Narodzenie, piją śliwowicę i płonące drinki, po których zioną ogniem. Jedzą rodzinne obiady i zażarcie kłócą się o różnicę między knedlami a kluskami. Z mieszanką podniecenia i sceptycyzmu testują kolejne cudowne wynalazki: nietłukące się szklanki i plastikowe łyżki. Młodzi przeżywają pierwsze miłości i cierpią za miliony, a starzy uprawiają seks, mając nadzieję, że nie nakryje ich potomstwo. Życie wrze i pryska na boki. Gdzieś za oknem, daleko, ale i niebezpiecznie blisko, toczy się wielka historia, która rzuca cień na cały ten harmider.

Československo na přelomu let 1967 a 1968. Pod střechou jednoho domu se potkávají různí lidé, generace, světonázory a životní styly. V komediálních příhodách plných absurdit a empatie poznáváme další obyvatele: přívržence i odpůrce vlády, vdané i osamocené ženy, neposlušné děti a o nic lepší puberťáky. Hrdinové slaví Vánoce, pijí slivovici a hořící panáky, po kterých chrlí z úst oheň. Sedí u rodinných obědů a urputně se hádají o rozdíl mezi knedlíkem a nokem. Vzrušeně, ale i skepticky testují další zázračné vynálezy: nerozbitné skleničky a umělohmotné lžičky. Mladí prožívají první lásky a trpí za miliony dalších, starší se snaží mít sex a přitom doufají, že je u toho potomci nenačapají. Život vře a srší všude kolem. A za oknem se píšou velké dějiny, které vrhají na celý ten povyk stín. Jsou daleko, a přitom tak nebezpečně blízko.

Piotr Mirski ■

PIAST | EV
30.04.2015, 11.45

VÁCLAV

Czechy | Česká republika 2007, 100'
reżyseria | režie: Jiří Vejdělek
scenariusz | scénář: Jiří Vejdělek, Marek Epstein
zdjęcia | kamera: Jakub Šimůnek
muzyka | hudba: Jan P. Muchow
obsada | hraji: Ivan Trojan, Emília Vášáryová, Jiří Lábus, Jan Budař, Petra Špalková
nagrody | ocenění: Czeskie Lwy 2008 — najlepszy aktor, najlepszy aktor drugoplanowy | Český lev 2008 – nejlepší herec, nejlepší mužský herecký výkon ve vedlejší roli

To nie jest kolejny film o Václavie Havlu. Tytułowy bohater to wioskowy trickster przysparzający problemów wszystkim mieszkańcom wsi. 40-letni mężczyzna wciąż mieszka z chorą matką, a w snach na jawie rozmawia z dawno zmarłym ojcem. Jest pośmiewiskiem dla okolicznych dzieci i prawdziwym utrapieniem dla rodziny — zwłaszcza gdy z wiatrówki strzela do sąsiadów bądź białą farbą zamalowuje okna w spółdzielni. Jego brat František uznaje, że najlepszym wyjściem będzie oddanie go do ośrodka specjalnego. Drugi film Jiříego Vejdělka jest jeszcze jedną pełną uroku opowieścią o zwyczajnym szaleństwie. Z obrazu nie tak spokojnego wiejskiego życia na pierwszy plan reżyser *Wycieczkowiczów* wysuwa wątek braci konkurujących o matczyną miłość. I o względy atrakcyjnej bibliotekarki. Gorzkie nuty umiejętnie równoważy się tu — tak jak w najlepszych czeskich komediodramatach — dobrotliwym poczuciem humoru i wyrozumiałością, z jaką twórcy patrzą na swoich niedoskonałych bohaterów.

Mariusz Mikliński ■

Není to další film o Václavu Havlovi. Hlavní hrdina je šibal, který přidělává starosti všem obyvatelům vesnice. 40letý muž stále bydlí u nemocné matky a za dne rozmlouvá se svým dávno zesnulým otcem. Okolní děti se mu smějí a je utrpením pro celou rodinu – hlavně když střílí po sousedech ze vzduchovky nebo zamaluje okna v družstevní kanceláři bílou barvou. Jeho bratr František si myslí, že nejlepším řešením bude umístit Václava do speciálního zařízení. Druhý film Jiřího Vejdělka je opět půvabným příběhem o obyčejném šílenství.
Na obraze neklidného vesnického života se režisér *Účastníků zájezdu* snaží zdůraznit především příběh bratrů svádějících konkurenční boj o matčinu přízeň a sympatie atraktivní knihovnice. Jak už je u nejlepších českých komediálních dramat obvyklé, obratně se zde mísí hořkost s laskavým smyslem pro humor a shovívavostí, s jakou se tvůrci dívají na své nedokonalé hrdiny.

DV

DRAHOMÍRA VIHANOVÁ

OV

DRAHOMÍRA VIHANOVÁ

wybrana filmografia | vybraná filmografie:

1969 Zabita niedziela | Zabitá neděle
1975 Ženy socialistického Československa
1977 Dva týdny se správnými chlapy
1981 Den hlavního inženýra
1989 Za oknem
1994 Twierdza | Pevnost
2000 Raport o wędrowaniu studentów Piotra i Jakuba | Zpráva o putování studentů Petra a Jakuba
2011 24

PL

Urodziła się w 1930 roku, jest reżyserką filmową i scenarzystką. Ukończyła estetykę na Wydziałe Filozofii Uniwersytetu Jana Ewangelisty Purkyně i konserwatorium w klasie fortepianu. W drugiej połowie lat 50. pracowała jako scenarzystka i asystentka reżysera w muzycznej redakcji Czechosłowackiej Telewizji. Na FAMU studiowała w latach 1960–1965, studia ukończyła jako reżyserka filmowa i montażystka. Po skończeniu szkoły realizowała krótkometrażówki i pracowała jako asystentka reżysera na planach filmów Otakara Vávry *Romance pro křídlovku* (1966) i *Třináctá komnata* (1968). W 1967 roku dostała się na staż w Bavaria Film w Monachium, gdzie brała udział w montażu francuskich dokumentów o zamkach w Dolinie Loary. W 1969 roku debiutowała filmem *Zabita niedziela*, który długo leżał na półce i wszedł na ekrany kin dopiero w 1990 roku. Do reżyserii fabuł powróciła po aksamitnej rewolucji. W okresie normalizacji realizowała głównie dokumenty. Pod koniec lat 70., a potem ponownie w latach 90. współpracowała z Czechosłowacką Telewizją w Ostrawie, nakręciła takie dokumenty jak *Konjunkturální portrét aneb Tři životy Vlasty Chramostové* (1992), a także brała udział w tworzeniu cykli *Jak se žije, Zpověď*, *Ego*, *Diagnóza* (1998–2000). Od 1982 roku pracowała na FAMU jako pedagog, ucząc studentów z zagranicy. Od 1990 roku związana była z Wydziałem Montażu, zdobyła tytuł profesorski. W 2011 roku została odznaczona medalami AMU za istotny wkład w tworzenie czeskiej kinematografii i kultury. W tym roku otrzymała Czeskiego Lwa, nagrodę za całokształt twórczości.

CZ

Drahomíra Vihanová, narozená v roce 1930, je česká filmová režisérka a scenáristka. Vystudovala estetiku na filozofické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně a hru na klavír na brněnské konzervatoři. V druhé polovině 50. let spolupracovala jako scenáristka a asistentka režie v hudebním vysílání Československé televize. Na FAMU studovala v letech 1960–65, absolvovala obory režie hraného filmu a střih. Po absolutoriu točila zakázkové snímky pro Krátký film a pracovala jako asistentka režie na filmech Otakara Vávry *Romance pro křídlovku* (1966) a *Třináctá komnata* (1968). V roce 1967 byla na pracovní stáži u Bavaria Film Mnichov, kde se podílela na střihu francouzských dokumentů o zámcích na Loiře. Samostatným filmem *Zabitá neděle* debutovala v roce 1969, ale prvotina byla uložena do trezoru a distribuční premiéru měla v roce 1990. K režii hraného filmu se směla vrátit až po sametové revoluci. V době normalizace se věnovala dokumentární tvorbě. Na konci 70. let a poté opět v 90. letech 20. století spolupracovala s Československou televizí v Ostravě, kde nejprve točila dokumenty, mj. *Konjunkturální portrét aneb Tři životy Vlasty Chramostové* (1992), později se účastnila na cyklech *Jak se žije*, *Zpověď*, *Ego* a *Diagnóza* (1998–2000). Od roku 1982 působila na FAMU jako externí pedagog pro zahraniční studenty. Od 1990 je členkou katedry střihové skladby FAMU, později také jako profesorka. V roce 2011 byla oceněna medailí AMU za významný přínos české filmové kultuře. Získala Českého lva jako čestnou cenu za dlouholetý přínos české kinematografii.

PIAST | DV
30.04.2015, 10.00

FUGA NA CZARNYCH KLAWISZACH
FUGA NA ČERNÝCH KLÁVESÁCH

Czechosłowacja | Československo 1965, 30'
reżyseria | režie: Drahomíra Vihanová (jako Drahuše Vihanová)
scenariusz | scénář: Haik Mardirossian, Drahomíra Vihanová, Bohumil Sobotka
zdjęcia | kamera: Jiří Macák
obsada | hrají: Julian Diaz, František Rauch, S. N. Munyua, Mohi El Din Diab

Dla Fatiego Farari to już ostatnie chwile przed egzaminem końcowym. Czarnoskóry mężczyzna pochodzący z Afryki w Pradze na Akademii Muzycznej. Na zakończenie edukacji ma zagrać kompozycję Jana Sebastiana Bacha. Zanim Fati da swój pierwszy koncert, odwiedza przyjaciół, wypełnia ostatnie obowiązki, próbuje ćwiczyć i zwyczajnie włóczy się ulicami Pragi. Na każdym kroku jest narażony na niechęć miejscowych. I choć mówi płynnie po czesku, nigdy nie zostanie uznany za „prawowitego obywatela". Film dyplomowy Drahomíry Vihanovej, jednej z przedstawicielek czechosłowackiej Nowej Fali, to monolog wewnętrzny, studium wyobcowania mężczyzny — muzyka, który próbuje wtopić się w społeczeństwo czechosłowackie połowy lat 60. Pragę z tamtego czasu widz ogląda oczami Fatiego, który musi się liczyć z wieczną nieufnością i ciągłymi szykanami. Na domiar złego tuż przed koncertem dyplomowym dowiaduje się, że nikt już na niego nie czeka.

Fati Farari prožívá poslední chvíle před závěrečnou zkouškou. Mladý muž s tmavou pletí pochází z Afriky a v Praze studuje na Akademii múzických umění. Na svém absolventském koncertu má zahrát skladbu Johanna Sebastiana Bacha. Než se Fati do svého prvního hudebního vystoupení pustí, stihne navštívit přátele, plní poslední závazky, zkouší cvičit a jen tak se toulá pražskými ulicemi. Na každém kroku se setkává s neochotou místních lidí. A i když mluví plynně česky, nikdy není uznán za „právoplatného občana". Absolventský film Drahomíry Vihanové, jedné z představitelek československé nové vlny, je vnitřním monologem a studií osamocení muže – hudebníka, který se zkouší začlenit do československé společnosti poloviny šedesátých let. Prahu tohoto období divák sleduje očima Fatiho, který je vystaven neustálé nedůvěře a věčnému šikanování. Vše vrcholí, když se přímo před absolventským koncertem dozvídá, že doma na něj už nikdo nečeká.

Joanna Ostrowska ■

ZABITA NIEDZIELA
ZABITÁ NEDĚLE

Czechosłowacja | Československo 1969, 78'
reżyseria | režie: Drahomíra Vihanová
scenariusz | scénář: Jiří Křenek, Drahomíra Vihanová
zdjęcia | kamera: Zdeněk Prchlík, Petr Volf
muzyka | hudba: Jiří Šust
obsada | hrají: Ivan Palúch, Míla Myslíková, František Nechyba, Petr Skarke, Irena Boleslavská

Niedziela — jeden dzień z życia czechosłowackiego wojskowego Arnosta, który jak zwykle budzi się w koszarach i próbuje jakoś przetrwać. Z apatią walczy głównie za pomocą alkoholu. Wspomina nocne, mocno zakrapiane eskapady, w trakcie których u jego boku pojawiały się tajemnicze, pijane kobiety. Między jawą a snem odwiedza Arnosta również mała dziewczynka i kolejne „nieznajome". Gdzieś w tle migoczą spotkania wojskowych odbywające się w sali, w której na ścianie widnieje napis: „Zapomnij, co widzisz i słyszysz". Zdjęcia do *Zabitej niedzieli* Vihanovej przerwała interwencja wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji. Rok później kopie skończonego filmu skonfiskowano. Drahomíra Vihanová przez siedem kolejnych lat nie mogła reżyserować, ponieważ nie przeprosiła publicznie za swój film. Na premierę swojego pełnometrażowego debiutu czekała dwie dekady.

Neděle – jeden den v životě československého vojáka Arnošta, který se jako obvykle budí v kasárnách a zkouší nějak přežít další ráno. S apatií bojuje hlavně pomocí alkoholu. Rozpomíná se na noční, řádně propité eskapády, během kterých se vedle něj objevovaly záhadné, opilé ženy. Někde mezi skutečností a snem Arnošta navštíví také malá holčička a další „neznámé". Kdesi v pozadí probleskují setkání vojáků v sále, ve kterém se na zdi objevuje nápis: „Zapomeň na to, co vidíš a slyšíš". Natáčení *Zabité neděle* přerušila invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa. O rok později byla kopie hotového filmu zkonfiskována. Drahomíra Vihanová měla více než sedm let zákaz točit, protože se za svůj film veřejně neomluvila. Na premiéru svého celovečerního debutu čekala dvě desetiletí.

Joanna Ostrowska ■

PIAST | DV
29.04.2015, 16.15

TWIERDZA
PEVNOST

Czechy, Francja | Česká republika, Francie 1994, 96'
reżyseria | režie: Drahomíra Vihanová
scenariusz | scénář: Drahomíra Vihanová, Alexandr Kliment
zdjęcia | kamera: Jiří Macák
obsada | hrají: György Cserhalmi, Miroslav Donutil, Josef Kemr, Zuzana Kocúriková, Lubor Tokoš, Jan Schmid, Stanislav Tříska

To drugi, nakręcony po 20 latach film fabularny dokumentalistki Drahomíry Vihanovej — alegoryczny dramat mężczyzny, który przez niechęć do przystosowania się zostaje zepchnięty na margines. W celach zawodowych — chodzi o pomiar wydajności ujęcia wody — przyjeżdża do nieznanego miejsca, gdzie stopniowo zaczyna odkrywać prawdę o zasadach rządzących tamtejszą społecznością. A że nie zamierza milczeć, staje się niewygodny. Paraboliczną historią, atmosferą rodem z Kafki i czarno-białymi zdjęciami film odwołuje się do autorskiego nurtu kinematografii z lat 60.

Po více než dvaceti letech natočila dokumentaristka Drahomíra Vihanová druhý hraný film, alegorické drama muže, který pro svou neochotu přizpůsobit se žije na okraji společnosti. Přijíždí do neznámé krajiny, kde postupně zjišťuje pravdu o podstatě místního běhu věcí, a protože odmítne mlčet, stává se nepohodlným. Svým modelovým příběhem, kafkovskou atmosférou a stylem černobílé fotografie odkazuje film k proudu autorských snímků 60. let.

Martin Novosad ■

PIAST | DV
30.04.2015, 14.00

RAPORT O WĘDROWANIU STUDENTÓW PIOTRA I JAKUBA
ZPRÁVA O PUTOVÁNÍ STUDENTŮ PETRA A JAKUBA

Czechy, Słowacja, Francja | Česká republika, Slovensko, Francie 2000, 94'
reżyseria | režie: Drahomíra Vihanová
scenariusz | scénář: Drahomíra Vihanová, David Vondra
zdjęcia | kamera: Juraj Šajmovič
dźwięk | zvuk: Libor Sedláček
obsada | hrají: Adrian Jastraban, Gustav Řezníček, Zuzana Stivínová, Zuzana Šulajová, Marián Balog

Petr studiuje w Pradze prawo, Jakub — filozofię. Są najlepszymi przyjaciółmi aż do chwili, gdy podczas wakacyjnej podróży po Słowacji spotkają Imro, młodego Roma. Imro kocha Eržikę, która sprzeniewierzyła się odwiecznej tradycji i złamała przysięgę wierności. Chłopak w przypływie zazdrości zabija swoją ukochaną. Czekają go dwie kary. Jedna ze strony „białych", druga wymierzona przez romską społeczność. Petr i Jakub śledzą tragiczny los Imra, a ich poglądy na kwestie sprawiedliwości zaczynają diametralnie się różnić. Akademicka polemika przeradza się w fundamentalny konflikt postaw życiowych, który niemal niszczy przyjaźń. Po czyjej stronie leży prawda?

Petr studuje v Praze práva, Jakub tamtéž filozofii. Jsou nejlepší přátelé až do okamžiku, kdy jejich prázdninovou cestu po Slovensku zkříží romský mladík Imro. Imro miluje Eržiku, která se provinila proti odvěké tradici tím, že porušila slib věrnosti. Slib je zákon. Imro v záchvatu žárlivosti svou milou zabije. Čekají ho dva tresty. Jeden od většinové společnosti „bílých", druhý od vlastní romské komunity. Petr a Jakub sledují z bezprostřední blízkosti Imrův tragický úděl a jejich názory na věc spravedlnosti a trestu se začínají diametrálně rozcházet. Akademická polemika posléze přeroste v zásadní konflikt životních postojů, který téměř zničí jejich přátelství. Na čí straně je pravda?

Martin Novosad ■

CENTRAL | DV
02.05.2015, 11.30

UPARTA
UMANUTÁ

Czechy | Česká republika 2012, 57'
reżyseria | režie: Miroslav Janek
scenariusz | scénář: Miroslav Janek
zdjęcia i montaz | kamera a střih: Miroslav Janek
obsada | hrají: Drahomíra Vihanová

Intymny portret reżyserki, która całe swoje życie oddała filmowi i była gotowa poświęcić dla niego trzy małżeństwa i macierzyństwo. Drahomíra Vihanová, uparta szamanka ekranu, opowiada o potępieniu przez reżim za debiutancką *Zabitą niedzielę* (1969) i o publicznym odsądzeniu od czci i wiary za *Raport o wędrowaniu studentów Piotra i Jakuba* (2000). Ten egzystencjalny, pełen paradoksów esej oscyluje między dokumentem a filmem fabularnym.

Intimní portrét režisérky, která zasvětila život filmu a kultu tvorby byla ochotna obětovat tři manželství i mateřství. Drahomíra Vihanová jako umanutá šamanka obrazů svěřuje své vyznání od počátečních zatracení režimem za *Zabitou neděli* (1969) po veřejnou popravu *Zprávy o putování studentů Petra a Jakuba* (2000). Existenciální esej osciluje v rozporech a paradoxech, mezi dokumentem a hraným filmem, mezi vzýváním, zapomněním a kočkami.

Martin Novosad ■

PL

CZ

POSZUKIWANIE | HLEDÁNÍ:
PIAST | DV
30.04.2015, 10.00

METAMORFOZY PRZYJACIÓŁKI EWY | PROMĚNY PŘÍTELKYNĚ EVY:
PIAST | DV
30.04.2015, 10.00

POSZUKIWANIE HLEDÁNÍ

METAMORFOZY PRZYJACIÓŁKI EWY PROMĚNY PŘÍTELKYNĚ EVY

Poszukiwanie | Hledání

POSZUKIWANIE | HLEDÁNÍ:
Czechosłowacja | Československo 1979, 14'
reżyseria | režie: Drahomíra Vihanová
scenariusz | scénář: Drahomíra Vihanová
zdjęcia | kamera: Jan Špáta
obsada | hrají: František Vláčil, Josef Vinklář

Osobisty reportaż o tworzeniu filmu *Koncert na konci léta*, który w latach 1978–79 realizował František Vláčil. W dokumencie przeplatają się ujęcia czarno-białe, przedstawiające ekipę filmowców, z kolorowymi, które mają na celu uchwycić metodę pracy twórczej reżysera.

Osobitá reportáž o natáčení filmu *Koncert na konci léta*, který realizoval František Vláčil v letech 1978–1979.
Ve snímku se střídají černobílé záběry dokumentující činnost natáčecího štábu s barevnými, poeticky stylizovanými obrazy, které se pokoušejí postihnout režisérův osobitý způsob tvůrčího hledání a nalézání.

METAMORFOZY PRZYJACIÓŁKI EWY | PROMĚNY PŘÍTELKYNĚ EVY:
Czechosłowacja | Československo 1990, 21'
reżyseria | režie: Drahomíra Vihanová
scenariusz | scénář: Drahomíra Vihanová
zdjęcia | kamera: Ivan Vojnár
obsada | hrají: Eva Olmerová

Portret wybitnej piosenkarki Evy Olmerovej. Dokument Drahomíry Vihanovej spotkał się z ambiwalentnym przyjęciem widzów. Reżyserka pragnęła przedstawić tę wyrazistą postać wraz z jej wzlotami i upadkami. Wrażliwy widz prędko zrozumie, że ten film jest jak życie: szorstki i czuły, jest w nim irytująca zmienność, niepokój, pojednanie, współczucie, pokora i żądza.

Vzestupy i pády vynikající zpěvačky Evy Olmerové v dokumentu Drahomíry Vihanové. Portrét výrazné individuality zpěvačky Evy Olmerové. Tento film se po svém dokončení setkal s velmi rozporuplným diváckým ohlasem. Režisérka se zde pokusila zachytit podobu jedné lidské bytosti, vzestupy a pády bezesporu geniální zpěvačky. Empatický divák brzy pochopí, že tento film je jako sám život: je drsný, láskyplný, je v něm iritující těkavost, neklid duše, smíření, soucit, pokora i vášeň. A netýká se to jen filmované Evy Olmerové, ale i režisérky Vihanové.

Martin Novosad ■

SK

STOKROTKI: KINO KOBIET W KINEMATOGRAFII CZECHOSŁOWACKIEJ |
SEDMIKRÁSKY: ŽENSKÉ FILMY V ČESKOSLOVENSKÉ KINEMATOGRAFII

PIAST | SK
03.05.2015, 12.00

O CZYMŚ INNYM
O NĚČEM JINÉM

Czechosłowacja | Československo 1963, 82'
reżyseria | režie: Věra Chytilová
scenariusz | scénář: Věra Chytilová
zdjęcia | kamera: Jan Čuřík
muzyka | hudba: Jiří Šlitr
obsada | hrají: Eva Bosáková, Věra Uzelacová, Josef Langmiler, Jiří Kodet, Milivoj Uzelac ml., Jaroslava Matlochová, Vladimír Bosák, Jiří Cejnek, Helena Štvánová, Luboš Ogoun
nagrody | ocenění:
MFF Mannheim 1965 — nagroda główna; Międzynarodowy Festiwal Kina Niezależnego Porretta Terme — Nagroda Specjalna Jury | MFF Mannheim 1965 – Velká cena; Mezinárodní festival osvobozených kinematografií Porretta Terme – Zvláštní cena poroty

Pierwszy długi metraż Věry Chytilovej nie mógłby nosić trafniejszego tytułu. *O czymś innym* odchodzi od większości zasad, którym podporządkowane były czechosłowackie produkcje po przewrocie komunistycznym. Dopiero na początku lat 60. reżyserzy zainteresowali się zwykłym człowiekiem i zaczęli tworzyć filmy nazywane przez dzisiejszych historyków „czechosłowackim cudem filmowym". *O czymś innym* to dwie niezależne od siebie historie kobiet, które mają odmienne priorytety (jedna poświęca cały czas rodzinie, druga sportowi wyczynowemu), a zarazem uświadamiają sobie wszelkie bariery. Dzięki zaangażowaniu do jednej z ról wybitnej gimnastyczki Evy Bosákovej i wykorzystaniu ujęć z ręki film zaciera granicę między fabułą a dokumentem. Choć dziś może czasem razić nazbyt dogmatyczną argumentacją, to nie ma wątpliwości, że w czechosłowackim kinie nie padło tyle ważnych słów o losie kobiety.

První celovečerní film Věry Chytilové se patrně nemohl jmenovat výstižněji. Jednalo se totiž o odklon od drtivé většiny pravidel, kterými se československé snímky od roku komunistického převratu řídily. Na proklamativní obrat pozornosti k obyčejnému člověku totiž skutečně došlo až počátkem šedesátých let díky houstnoucí množině děl, která dnešní historici zjednodušeně zastřešují pojmy typu československý filmový zázrak. Dva na sobě nezávislé příběhy žen, které ctí odlišné priority (jedna obětuje veškerý čas rodině, druhá vrcholovému sportu) a zároveň si svorně uvědomují své mantinely, se pohybují mezi hraným a dokumentárním filmem – díky obsazení dobře známé vrcholové gymnastky Evy Bosákové nebo využití ruční i simulovaně skryté kamery. Ačkoli dnes může snímek *O něčem jiném* chvílemi tahat diváka za uši některými příliš tezovitými replikami, není pochyb o tom, že jen málokterý domácí film dokázal na záměrně omezené ploše říct o údělu zástupkyň něžného pohlaví tolik důležitého.

Ivo Michalík ■

STOKROTKI
SEDMIKRÁSKY

Czechosłowacja | Československo 1966, 74'
reżyseria | režie: Věra Chytilová
scenariusz | scénář: Věra Chytilová, Ester Krumbachová, Pavel Juráček
zdjęcia | kamera: Jaroslav Kučera
muzyka | hudba: Jiří Šlitr, Jiří Šust
obsada | hrají: Ivana Karbanová, Jitka Cerhová, Marie Češková, Jiřina Myšková, Jan Klusák

Najsłynniejszy film zmarłej w 2014 roku Věry Chytilovej jest też jednym z najwybitniejszych osiągnięć czechosłowackiej Nowej Fali: prowokacyjnym i radykalnym, zawieszonym pomiędzy formalnymi eksperymentami Jeana-Luca Godarda a surrealistyczną anarchią Luisa Buñuela. Nic dziwnego, że ściągnął na reżyserkę gniew komunistycznych władz. Film otwierają naprzemiennie montowane ujęcia pracujących kół zębatych i widzianych z lotu ptaka wybuchów — oto maszyneria świata, którego rytm wyznacza przemoc. Nieodrodnymi córkami tej rzeczywistości są dwie młode bohaterki. To wariatki, terrorystki i tricksterki. Obżerają się, poniżają mężczyzn, niszczą publiczne mienie. Ich ekscesom wtóruje warstwa wizualna *Stokrotek*. Kadry wybuchają kolorami, czerń i biel raz po raz zastępują krwista czerwień i tęczowo-psychodeliczne erupcje. W jednej ze scen ogarnięte żądzą destrukcji i uzbrojone w nożyczki bohaterki tną na małe cząstki filmowy obraz — kawałki taśmy fruwają wówczas na ekranie niczym plamy w abstrakcjonistycznym malarstwie.

Nejslavnější film Věry Chytilové, zesnulé v roce 2014, je také jedním z největších úspěchů československé nové vlny: provokativní a radikální, pohybující se někde mezi formálními experimenty Jeana-Luca Godarda a surrealistickou anarchií Luise Buñuela. Není divu, že na sebe režisérka tímto filmem strhla hněv komunistické vlády. Úvodní titulky doprovázejí záběry ozubených kol a explozí viděných z ptačí perspektivy – mašinérie světa, jehož chod určuje násilí. Typickým produktem své doby jsou dvě mladé hrdinky. Bláznivé teroristky a šibalky. Přežírají se, ponižují muže, ničí veřejný majetek. Jejich excesy doprovází vizuální stránka *Sedmikrásek*. Ze záběrů šlehají barvy, černá a bílá se znova a znova mění v krvavou červeň a duhové psychedelické erupce. V jedné ze scén posedne hlavní hrdinky touha po destrukci a vyzbrojené nůžkami rozstříhají filmový obraz na malé části – kousky koláže poletují po plátně jako skvrny v abstraktním malířství.

Piotr Mirski (MFF T-Mobile Nowe Horyzonty) ■

ZAMEK | SK
29.04.2015, 21.00

ZABÓJSTWO INŻ. CZARTA
VRAŽDA ING. ČERTA

Czechosłowacja | Československo 1970, 72'
reżyseria | režie: Ester Krumbachová
scenariusz | scénář: Ester Krumbachová
zdjęcia | kamera: Jiří Macák
muzyka | hudba: Angelo Michajlov
obsada | hrají: Jiřina Bohdalová, Vladimír Menšík, Helena Růžičková, Ljuba Hermanová, Ladislav Smoček, Jana Hana Duffková

Ester Krumbachová jest uznawana przez kolegów z branży i historyków za jedną z kluczowych postaci czechosłowackiego filmu lat 70. Jako twórczyni kostiumów czy scenarzystka uczestniczyła w tworzeniu wielu ważnych dzieł z czasów rozkwitu czechosłowackiej kinematografii. Reżyserią zajęła się dopiero pod koniec lat 60. *Zabójstwo inż. Czarta* to kwintesencja jej artystycznych poglądów. Aktorska etiuda Jiřiny Bohdalovej i Vladimíra Menšíka bazuje na wyrazistej stylizacji. Archetypiczny genderowy konflikt, który śledzą widzowie, nasuwa skojarzenia ze sławnymi filmami Věry Chytilovej czy Jana Něm ca. Groteskowo-surrealistyczna atmosfera wpływa na tę skondensowaną historię do tego stopnia, że jej ideologiczne przesłanie ustępuje miejsca wszechogarniającej grze: ze środkami wyrazu, z wartościami rodzinnymi czy z postrzeganiem siebie.

Ester Krumbachovou považují její kolegové i filmoví historikové za jednu ze stěžejních osobností československého filmu šedesátých let dvacátého století. Mimo jiné jako návrhářka kostýmů, výtvarnice a scenáristka se podílela na mnoha kanonických dílech doby, kdy domácí kinematografie zaznamenala svůj dosud nepřekonaný tvůrčí rozkvět. Až na sklonku této dekády se však prosadila také jako režisérka. *Vražda Ing. Čerta* představuje v první řadě esenci jejího uměleckého názoru. Herecká etuda Jiřiny Bohdalové a Vladimíra Menšíka se zde opírá o výraznou stylizaci mizanscény. Jakoby mimochodem situované rozličné rekvizity dodávají archetypálnímu genderovému sporu rozměr nejpodobnější tomu, kterým se proslavily například snímky, na nichž Krumbachová spolupracovala s Věrou Chytilovou nebo Janem Němcem. Groteskně surreálná nálada determinuje zhuštěný děj do té míry, že jeho ideologické čtení zcela ustupuje všeprostupující hře. Hře s médiem, rodinnými hodnotami nebo vlastním obrazem.

Ivo Michalík ■

PIAST | SK
02.05.2015, 13.30

Z TOBĄ CIESZY MNIE ŚWIAT
S TEBOU MĚ BAVÍ SVĚT

Czechosłowacja | Československo 1983, 82'
reżyseria | režie: Marie Poledňáková
scenariusz | scénář: Marie Poledňáková
zdjęcia | kamera: Petr Polák
muzyka | hudba: Václav Zahradník
obsada | hrají: Július Satinský, Jana Šulcová, Václav Postránecký, Eliška Balzerová

Trzech mężczyzn w sile wieku — Albert, Michal i Pepa — wybiera się na urlop w góry. Panowie przyjaźnią się od lat. Zmuszeni przez swoje żony zabierają ze sobą dzieci. Szalona gromadka to urwisy, z których żadne nie ma więcej niż kilka lat. Mężczyźni próbują zorganizować swoim pociechom prawdziwe zimowe wakacje, ale mają też nadzieję na wieczorne rozrywki. Starają się przetrwać bez pomocy swoich żon, których domowe obowiązki zawsze lekceważyli. Z dnia na dzień jest im coraz trudniej. *Z tobą cieszy mnie świat* w reżyserii Marii Poledňákovej to komedia pomyłek, w której mężczyźni próbują funkcjonować „niezależnie". Żony pojawiają się w górskim kurorcie całkowicie niespodziewanie i bynajmniej nie są zachwycone tym, jak sprawują się ich mężowie. W plebiscycie publiczności czescy widzowie uznali obraz Poledňákovej za najlepszy film komediowy w historii tej kinematografii.

Trojice mužů v nejlepším věku – Albert, Michal a Pepa – odjíždí na dovolenou do hor. Přátelí se již řadu let. Jejich manželky je donutí, aby s sebou vzali děti. Je to šílená skupinka rošťáků a žádnému není víc než pár let. Muži svým ratolestem zkouší udělat opravdové zimní prázdniny, ale také doufají, že večery budou patřit jen jim. Snaží se obstát bez pomoci svých žen, jejichž starosti o domácnost brali vždy na lehkou váhu. Den po dni je jim hůř a hůř. *S tebou mě baví svět* v režii Marie Poledňákové je komedie omylů, ve které muži zkouší fungovat „nezávisle". Manželky se v horském středisku objevují zcela nečekaně a ani trochu se jim nelíbí, co jejich muži vyvádějí. Ve veřejném hlasování čeští diváci zvolili film Marie Poledňákové za nejlepší komedii v historii domácí kinematografie.

Joanna Ostrowska ■

PIAST | SK
01.05.2015, 11.30

SŁONE CUKIERKI
SLANÉ CUKRÍKY

Czechosłowacja | Československo 1985, 82'
reżyseria | režie: Eva Štefankovičová
scenariusz | scénář: Zuzana Suchánová, Eva Štefankovičová
zdjęcia | kamera: Stacho Machata
muzyka | hudba: Andrej Šeban
obsada | hrají: Monika Horáková, Zuzana Krupicová, Jaroslav Roštinský, Jonáš Jirásek, Jakub Kohl, Lucie Juřičková, Karol Spišák, Eva Hlaváčová, Vilhelm Perháč, Václav Bauer
nagrody | ocenění:
MFF Trutnov 1986 — główna nagroda | MFF Trutnov 1986 – hlavní cena (Velké zlaté slunce)

W czeskiej kinematografii drugiej połowy lat 80 popularne stają się apolityczne filmy dla młodzieży. W centrum uwagi znajduje się tu młody człowiek, którego bardziej niż sytuacja ogólnospołeczna obchodzi jego własna przyszłość. Siostry z drugiego filmu reżyserki Evy Štefankovičovej także zmagają się z problemami typowymi dla swojego wieku: chłopcy i budząca się seksualność, znalezienie swojego miejsca w świecie i na ówczesnym rynku pracy. Helena jest zdolną fryzjerką, Vlasta chce być modelką. Wkrótce obie dochodzą do wniosku, że najdalej zajdą w duecie. Dominujący komediowy nastrój przełamuje czasem smutna refleksja nad faktycznymi możliwościami tych dziewczyn „jakich wiele", ale spodziewane konflikty rozegrają się bez większych burz. Pojawiająca się w filmie melancholia do dziś oddziałuje na widownię, głównie na jej żeńską część. Nie tylko na tę, która pamięta czasy początków pierestrojki i odczuwa nostalgię za tym, co dawno minęło.

V druhé polovině osmdesátých let minulého století se v československé kinematografii začaly čím dám více prosazovat apolitické filmy pro mladé. Ve středu jejich zájmu se objevoval člověk na prahu dospělosti, kterého více než celospolečenská situace zajímá vlastní budoucnost. Také sestry z druhého snímku slovenské režisérky Evy Štefankovičové řeší typické generační problémy – chlapce a probouzející se sexualitu, své místo na světě a uplatnění se na tehdejším trhu práce. Helena je nadanou kadeřnicí, Vlasta doufá ve svůj vrozený modelingový potenciál. Obě si brzy uvědomí, že nejdál to dotáhnou společně. Dominantní komediální ladění filmu občas narazí na přemýšlivý smutek nad reálnými možnostmi jedné dívky z mnoha, ale očekávané konflikty se odehrají v poklidu. Funkční melancholičnost *Slaných cukríků* je hlavním důvodem, proč především ženskou část publika osloví i dnes. A nejen tu, která civilní podobu počínající perestrojky pamatuje a občas se v ní probudí nostalgie po dávno minulém.

Ivo Michalík ■

CENTRAL | SK
28.04.2015, 19.00

POSZUKIWANIE DRÓG
HLEDÁNÍ CEST

Czechosłowacja | Československo 1988, 96'
reżyseria | režie: Helena Třeštíková
scenariusz | scénář: Helena Třeštíková
zdjęcia | kamera: Jan Malíř

Helena Třeštíková objawia w *Poszukiwaniu dróg* swoją charakterystyczną metodę twórczą: wieloletnie filmowanie bohaterów. Film powstał jako kinowa wersja serialu *Etiudy małżeńskie*, poświęconego młodym małżeństwom, który emitowany był z wielkim sukcesem w telewizji czechosłowackiej w 1987 roku. Zdjęcia wszystkich par realizowano równolegle od przełomu 1980/1981 przez siedem lat. Třeštíková wybiera bohaterów spośród ludzi zwyczajnych, takich, którzy nie mają „tematu" wypisanego na twarzach. Przedmiotem zainteresowania jest dla niej codzienność: wychowywanie dzieci, praca, walka o lepszy byt etc. Podobne „sceny z życia małżeńskiego" mogłyby powstać dzisiaj. Bliźniacze są bolączki i troski młodych ludzi, z podobną nadzieją patrzą w przyszłość. *Poszukiwanie dróg* można też traktować jako ciekawostkę „duchologiczną" — ciasne mieszkania bohaterów pełne są przedmiotów z epoki, więc film jest czymś w rodzaju archeologii życia powszedniego w późnej Czechosłowacji.

Helena Třeštíková ukazuje v dokumentu *Hledání cest* svou charakteristickou tvůrčí metodu: dlouholeté natáčení hlavních postav. Film vznikl jako celovečerní verze seriálu *Manželské etudy* věnovaného mladým manželstvím, který s velkým úspěchem vysílala Československá televize v roce 1987. Režisérka navázala spolupráci se všemi páry na přelomu let 1980/1981 a natáčení probíhalo souběžně po dobu sedmi let. Třeštíková si vybírá hrdiny mezi obyčejnými lidmi, kteří „téma" nemají ve tváři zřejmé. Jejím hlavním námětem je každodennost: výchova dětí, práce, boj o lepší život atd. Je překvapivé, že podobné „scény z manželského života" by mohly vznikat i v současné době. Strasti a starosti mladých lidí se velmi podobají těm dnešním, s podobnou nadějí se dívají do budoucna. *Hledání cest* můžeme chápat jako „duchologickou" zajímavost – malé byty hlavních postav jsou plné předmětů typických pro tehdejší dobu a film je jakousi archeologickou výpravou do všedního života v pozdním Československu.

Jacek Dziduszko ■

W POSZUKIWANIU ESTER
PÁTRÁNÍ PO ESTER

Czechy | Česká republika 2005, 128'
reżyseria | režie: Věra Chytilová
zdjęcia | kamera: David Čálek
muzyka | hudba a zvuk: Tomáš Kubec
obsada | hrají: Věra Chytilová, Ester Krumbachová, Jan Němec, Kateřina Macháčková

Tytułowa poszukiwana bohaterka to Ester Krumbachová — jedna z najważniejszych czechosłowackich artystek XX wieku. Od początku swojej kariery pracowała w teatrze, później w filmie. Była jedną z najbardziej rozpoznawalnych i utalentowanych kostiumografek. Wraz z Janem Němcem współpracowała przy *Diamentach nocy* i *O uroczystościach i gościach*. Była współautorką scenariusza nie tylko do *Stokrotek*, lecz także do *Zbyt późnego popołudnia Fauna* Chytilovej. Sama wyreżyserowała tylko jeden film fabularny: *Zabójstwo inż. Čerta*. Věra Chytilová próbuje w swoim dokumencie odtworzyć biografię Krumbachovej, spotykając się z ludźmi, którzy towarzyszyli Ester przez całe jej życie. Rozmowy uzupełniają fragmenty filmów i wywiadów z kostiumografką i scenarzystką. Dla Chytilovej dokument *W poszukiwaniu Ester* był jednym z ostatnich filmów. Przywołanie i odtworzenie historii najbardziej inspirującej i twórczej postaci czechosłowackiej Nowej Fali reżyserka *Stokrotek* traktuje jako podsumowanie swojej twórczości.

Joanna Ostrowska ■

Titulní hledaná hrdinka je Ester Krumbachová – jedna z nejdůležitějších československých umělkyň 20. století. Od začátku své kariéry pracovala v divadle, později ve filmu. Byla jednou z nejvýraznějších a nejtalentovanějších kostýmních výtvarnic. Spolu s Janem Němcem spolupracovala na *Démantech noci* a na filmu *O slavnosti a hostech*. Byla spoluautorkou scénáře nejen k filmu *Sedmikrásky*, ale také k *Faunovu velmi pozdnímu odpoledni* Věry Chytilové.
Sama režírovala pouze jeden hraný film: *Vražda Ing. Čerta*. Věra Chytilová se ve svém dokumentu snaží zachytit život Ester Krumbachové prostřednictvím setkávání s lidmi, kteří jí byli po celý život nablízku. Dialogy doplňují úryvky z filmů a rozhovorů s kostýmní výtvarnicí a scénáristkou. *Pátrání po Ester* byl jeden z posledních filmů Věry Chytilové. Režisérka *Sedmikrásek* považovala připomenutí jedné z nejinspirativnějších a velmi tvůrčích osobností československé nové vlny za jakousi rekapitulaci své vlastní tvorby.

NF

NOWE FILMY CZESKIE | NOVÉ ČESKÉ FILMY

CENTRAL | NF
01.05.2015, 16.00

DROGA WYJŚCIA
CESTA VEN

Czechy, Francja | Česká republika, Francie
2014, 103'
reżyseria | režie: Petr Václav
scenariusz | scénář: Petr Václav
zdjęcia | kamera: Štěpán Kučera
obsada | hrají: Klaudia Dudová, David Ištok, Mária Ferencová-Zajacová, Milan Cifra, Natálie Hlaváčová, Sára Makulová, Přemysl Bureš
nagrody | ocenění:
Czeskie Lwy 2015 — najlepszy film, reżyseria, najlepsza aktorka pierwszoplanowa, zdjęcia, scenariusz, dźwięk, montaż |
Český lev 2015 – nejlepší film, režie, herečka v hlavní roli, kamera, scénář, zvuk, střih)

Żaden czeski film nie zebrał tylu pochwał u rodzimych krytyków. To pierwszy po wielu latach pełny metraż z Czech pokazany na MFF w Cannes. To też trzeci — po 13 latach — film reżysera i scenarzysty Petra Václava. Autor wraca w nim do problematyki romskiej, która była tematem jego debiutu *Marian*. Główna bohaterka, Žaneta, nie wymaga wiele od życia. Wystarczy jej podstawowe zabezpieczenie socjalne i rodzinne dla siebie i córki. Nie ma ani jednego, ani drugiego. Jest Romką. *Droga wyjścia* nie ma nic wspólnego z powierzchownym humanizmem, nie kieruje oskarżeń w stronę społeczeństwa. Chociaż widz przeważnie solidaryzuje się z Žanetą, nie postrzega jej otoczenia w czarno-białych barwach. Kobieta zostaje postawiona w sytuacjach, w których kolor skóry nie jest najważniejszy. W filmie wystąpili naturszczycy, główną rolę zagrała kasjerka ze sklepu wielobranżowego. *Droga wyjścia* zdominował w tym roku ceremonię rozdania Czeskich Lwów, najbardziej prestiżowej nagrody w Czechach. Na statuetkę zamienił siedem z 11 nominacji.

Žádný domácí film loni nesklidil u českých kritiků takový úspěch jako *Cesta ven*. Předzvěstí pozitivního přijetí byla už skutečnost, že šlo o český celovečerní hraný snímek, který byl po mnoha letech promítnut na MFF v Cannes. Jedná se o třetí dílo režiséra a scenáristy Petra Václava, první po třinácti letech. Vrátil se v něm k romské problematice, která byla jedním z hlavních témat už v jeho debutu *Marian*. Hlavní hrdinka Žaneta nechce od života moc. Chtěla by základní sociální a rodinné jistoty pro sebe a svou dceru. Netěší se ani z jednoho. Je Romka. *Cesta ven* však nesklouzává k povrchnímu humanismu a jednostranné obžalobě majoritní skupiny obyvatel. Ačkoli se Žanetou víceméně sympatizuje, její okolí nenahlíží černobíle. Staví ji i do situací, které primárně nesouvisí s barvou pleti. Všechny role ztvárnili neherci, hlavní roli získala pokladní v obchodě se smíšeným zbožím. Letos *Cesta ven* ovládla předávání Českých lvů, nejprestižnějších výročních cen. Proměnila sedm z jedenácti nominací.

Ivo Michalík ■

CENTRAL | NF
29.04.2015, 10.00

CZESKA WOJNA PIWNA
ČESKÁ PIVNÍ VÁLKA

Czechy | Česká republika 2014, 70'
reżyseria | režie: Jan Látal
scenariusz | scénář: Jan Látal
zdjęcia | kamera: Jan Látal, Jan Šípek
muzyka | hudba: Karel Štulo

Po zrealizowaniu kilku zaangażowanych politycznie dokumentów Jan Látal znowu zajął się sprawą wagi państwowej. Czeski reżyser wziął sobie do serca słowa Bohumila Hrabala: *Bez przerwy pić nie można, więc się dokształcam* i nakręcił pasjonujący film o miłości swoich rodaków do piwa. W *Czeskiej wojnie piwnej* tytułowy trunek nie tylko pozostaje dobrem konsumpcyjnym, lecz także urasta do rangi symbolu tożsamości narodowej. Film Látala stawia zaskakująco poważne pytanie: czy uda się ją obronić przed zalewem postępującej globalizacji?
Nad najpopularniejszymi czeskimi browarami zawisło przecież widmo przejęcia przez międzynarodowe korporacje. W tej sytuacji rodacy wojaka Szwejka nie zamierzają wywieszać białej flagi i organizują w swych szeregach bezprecedensową mobilizację. Dokument zachęca do wzniesienia toastu na cześć cichych bohaterów tej osobliwej wojny. Czy ich wysiłek okaże się wystarczający do odniesienia zwycięstwa?

Po realizaci několika politicky angažovaných dokumentů se Jan Látal opět vrhl do jedné z nejdůležitějších záležitostí. Český režisér si vzal k srdci slova Bohumila Hrabala o tom, že nejde pít pořád, tak se učí. Natočil fascinující film o lásce svých krajanů k pivu. V *České pivní válce* není ústřední nápoj jen spotřebním zbožím, stává se symbolem národní identity. Látalův film pokládá nečekaně důležitou otázku: podaří se ji uchránit před lavinou postupující globalizace? Nejpopulárnějším českým pivovarům hrozí, že padnou do rukou mezinárodních korporací. V takové situaci se krajané dobrého vojáka Švejka nechystají vyvěsit bílou vlajku míru a ve svých řadách organizují dosud nevídanou mobilizaci. Látalův film pobízí k přípitku na zdraví tichých hrdinů této neobvyklé války. Budou mít dost sil na to, aby bitvu vyhráli?

Piotr Czerkawski ■

CENTRAL | NF
30.04.2015, 21.00

ŚWIAT DANIELA
DANIELŮV SVĚT

Czechy | Česká republika 2014, 75'
reżyseria | režie: Veronika Lišková
scenariusz | scénář: Veronika Lišková
zdjęcia | kamera: Braňo Pažitka

„Nie tylko homoseksualiści dokonują coming outów" — taki transparent niesie Daniel w towarzystwie kilku innych mężczyzn podczas praskiej parady równości. 25-letni student nigdy nie był w związku z kobietą ani z mężczyzną. Jest pedofilem. Pociągają go jedynie chłopcy mający poniżej dziesięciu lat, ale nikomu nigdy nie wyrządziłby krzywdy. Daniel nie ukrywa twarzy, dokument, w którym zdecydował się wystąpić, jest dla niego wyjściem z szafy i próbą zwrócenia uwagi na problemy osób takich jak on. Spodziewa się ostracyzmu, wie, że resztę życia spędzi samotnie. Veronika Lišková wkracza w świat pedofilów bez uprzedzeń, próbując podążać za myślami i przeżyciami swojego bohatera. Wizyty u seksuologa, rozmowy z przyjaciółmi, którzy muszą się zmierzyć z tajemnicą, walka z depresją i pragnieniami — zaskakuje trzeźwość, z jaką reżyserka podgląda codzienność człowieka, o którego istnieniu większość, w najlepszym wypadku, wolałaby zapomnieć.

„Nejen homosexuálové zažívají coming out" – takový transparent nese Daniel spolu s několika jinými muži během festivalu tolerance Prague Pride. 25letý student neměl nikdy žádný vztah se ženou ani s mužem. Je pedofil. Přitahují ho jen chlapci do deseti let, nikdy by však nikomu neublížil. Daniel svou tvář neskrývá a dokument, ve kterém se rozhodl promluvit, je pro něj vystoupením z úkrytu a pokusem upozornit na problémy lidí jako je on. Očekává odsouzení, ví, že zbytek života stráví sám. Veronika Lišková vchází do světa pedofilů bez předsudků, zkouší následovat myšlenky a prožitky svého hrdiny. Návštěvy sexuologa, rozhovory s přáteli, kteří se s jeho tajemstvím musí vyrovnat, boj s depresí a touhami – překvapující je střízlivost, s jakou režisérka pozoruje každodennost člověka, o jehož existenci by většina chtěla v nejlepším případě zapomenout.

Mariusz Mikliński ■

CENTRAL | NF
01.05.2015, 20.30

DZIURA
DÍRA U HANUŠOVIC

Czechy | Česká republika 2014, 100'
reżyseria | režie: Miroslav Krobot
scenariusz | scénář: Miroslav Krobot, Lubomír Smékal
zdjęcia | kamera: Jan Baset Strítežský
obsada | hrají: Tatiana Vilhelmová, Lenka Krobotová, Ivan Trojan, Johanna Tesařová, Jaroslav Plesl
nagrody | ocenění: Czeskie Lwy 2014 — najlepszy aktor, najlepsza aktorka drugoplanowa, najlepszy aktor drugoplanowy | Český lev 2014 – nejlepší herec v hlavní roli, herečka ve vedlejší roli, herec ve vedlejší roli

Kolejna udana wycieczka na czeską prowincję. W miejscowości z filmu Miroslava Krobota życie toczy się pomiędzy kościołem, knajpą a sypialnią trzydziestoparoletniej Maruny. Kobieta marzy o prawdziwej miłości, ale kapryśny los oferuje jej tylko kolejne namiastki upragnionego uczucia. Czy Marunie uda się znaleźć szczęście i uniknąć losu jej sfrustrowanej i zrzędliwej matki? Znalezienie odpowiedzi na to pytanie jest dla reżysera równie ważne jak odtworzenie specyficznej atmosfery morawskiej wioski. Sennego rytmu życia mieszkańców nie są w stanie zakłócić nawet najbardziej zaskakujące zwroty akcji. Krobot — reżyser teatralny i aktor znany z filmów Zelenki, Ondříčka i Tarra — opowiada swoją historię w konwencji komediodramatu. *Dziura* zgrabnie łączy w sobie dobroduszne spojrzenie Jiříego Menzla ze zjadliwą ironią Bohdana Slámy. Takie połączenie spodobało się w ojczyźnie reżysera, gdzie film otrzymał aż trzy statuetki Czeskich Lwów.

Další podařený výlet na český venkov. Život v místě, na kterém se film Miroslava Krobota odehrává, se točí kolem kostela, hospody a Maruniny ložnice. Maruně je něco přes třicet a touží po skutečné lásce. Rozmarný osud jí však nabídne jen další náhražky vytouženého citu. Podaří se Maruně najít štěstí a utéct tak osudu její frustrované a nabručené matky? Najít odpověď na tuto otázku je pro režiséra stejně důležité jako vyjádřit na filmovém plátně specifickou atmosféru moravské vesnice. Ospalý a monotónní rytmus života obyvatel nemohou narušit ani nejpřekvapivější dějové zvraty. Krobot – divadelní režisér a herec známý z filmů Zelenky, Ondříčka či Tarra – vypráví svůj příběh v mezích komediálního dramatu. *Díra u Hanušovic* v sobě elegantně spojuje dobrosrdečný pohled Jiřího Menzela s jízlivou ironií Bohdana Slámy. A tohle spojení se v režisérově vlasti natolik zalíbilo, že film dostal tři sošky Českého lva.

Piotr Czerkawski ■

CENTRAL | NF
30.04.2015, 18.30

FOTOGRAF

Czechy | Česká republika 2015, 133'
reżyseria | režie: Irena Pavlásková
scenariusz | scénář: Irena Pavlásková, Jan Saudek
zdjęcia | kamera: David Ployhar
muzyka | hudba: Jiří Chlumecký
obsada | hrají: Karel Roden, Máša Málková, Vilma Cibulková, Zuzana Vejvodová

Pierwsza scena — dwóch mężczyzn kłóci się na ławeczce, czy ważniejsza jest prawda, czy fantazja. Jednym z nich jest aktor Karel Roden, drugim — „fotograf czeski" Jan Saudek. W filmie Ireny Pavláskovej aktor wciela się w rolę jednego z najbardziej znanych czeskich fotografów, który jest uznawany za geniusza i skandalistę. Reżyserka *Fotografa* napisała scenariusz tej biograficznej historii razem z głównym bohaterem, dlatego też kłótnia o prawdę i fantazję staje się kluczowym motywem. Jan Saudek od lat fotografuje akty, głównie kobiet na tle brudnej, odrapanej ściany. Jego „bohaterki" to najczęściej kobiety o pełnych kształtach, z którymi maestro zaprzyjaźnia się, których pożąda, z którymi spędza większość swojego wolnego czasu. Dla czeskiego sybaryty, który przez lata pracował jako robotnik w drukarni, fotografia to sposób na pokazywanie wymarzonej egzystencji.

První scéna – dva muži se na lavičce hádají, zda je důležitější pravda, nebo fantazie. První z nich je herec Karel Roden, druhý je „český fotograf" Jan Saudek. Ve filmu Ireny Pavláskové ztělesňuje herec jednoho z nejznámějších českých fotografů, který je považován za génia i skandalistu. Režisérka *Fotografa* psala scénář životopisného příběhu spolu s hlavním hrdinou, proto se také ona hádka o pravdu a fantazii stane klíčovým motivem. Jan Saudek fotí již řadu let na pozadí špinavé a odřené stěny především ženské akty. Jeho „hrdinky" jsou nejčastěji ženy bujných tvarů, se kterými se maestro spřátelí, po kterých touží a s nimiž tráví většinu svého volného času. Pro českého požitkáře, který jistou dobu pracoval jako dělník v tiskárně, je fotografie způsob, jak ukázat své vysněné bytí.

Joanna Ostrowska ■

PIAST | NF
02.05.2015, 16.00

GOTTLAND

Czechy, Polska, Słowacja | Česká republika, Polsko, Slovensko 2014, 100'
reżyseria | režie: Lukáš Kokeš, Petr Hátle, Viera Čákanyová, Rozálie Kohoutová, Klára Tasovská, Radovan Síbrt
scenariusz | scénář: Lukáš Kokeš, Petr Hátle, Viera Čákanyová, Rozálie Kohoutová, Klára Tasovská, Radovan Síbrt
zdjęcia | kamera: Paweł Dyllus, Lukáš Milota, Prokop Souček, Lukáš Kokeš
muzyka | hudba: Patryk Cannon, Jakub Kudláč

Gottland to uczta dla wytrawnych czechofilów i niepowtarzalna okazja do ponownego spotkania z bohaterami bestsellerowej książki Mariusza Szczygła. Raz jeszcze zwiedzamy fabrykę Tomasa Baty, emocjonujemy się niebezpiecznym związkiem Lidy Baarovej i Josepha Goebbelsa, a także wspominamy desperackie protesty młodych Czechów przeciw komunistycznemu reżimowi. Absolwenci praskiej szkoły filmowej nie zadowalają się wyłącznie stąpaniem po śladach polskiego reportażysty. Zamiast podążać ślepo za oryginałem, decydują się na twórczą zdradę i przefiltrowują najważniejsze wątki *Gottlandu* przez własną wrażliwość i doświadczenie. Przy okazji dbają o filmową formę. Twórcy kolejnych nowel sprawnie poruszają się w obrębie różnych konwencji kina dokumentalnego — od inscenizacji z udziałem aktorów po animację przywodzącą na myśl *Walc z Baszirem*. Efekt końcowy oddaje złożoność czeskiej rzeczywistości, w której komizm miesza się z nieoczekiwanym patosem, a pomnik Stalina może w każdej chwili zostać zastąpiony przez monument Michaela Jacksona.

Piotr Czerkawski ■

Gottland, to je pastva pro všechny na slovo vzaté čechofily a také neopakovatelná příležitost se opět setkat s hrdiny bestselleru Mariusze Szczygieła. Ještě jednou můžeme navštívit továrnu Tomáše Bati, dojímáme se u nebezpečného vztahu Lídy Baarové s Josephem Goebbelsem a také vzpomínáme na zoufalé protesty mladých Čechů proti komunistickému režimu. Absolventi pražské FAMU se nespokojili pouze s tím, že by šli ve stopách textu polského reportéra. Místo aby slepě následovali originál, rozhodli se tvůrčím způsobem odbočit a nejdůležitější momenty *Gottlandu* procedit skrze vlastní pochopení a zkušenosti. Při té příležitosti však dbají na filmovou formu. Tvůrci dalších filmových povídek se obratně pohybují v rámci různých forem typických pro dokumentární film – od inscenace s herci až po animaci, která evokuje *Valčík s Baširem*. Konečný výsledek nám ukazuje složitost české reality, ve které se komika misí s nečekaným patosem a Stalinův pomník se může každou chvíli proměnit v pomník Michaela Jacksona.

TEATR | NF
28.04.2015, 19.00

PIAST | NF
28.04.2015, 19.30

MĄŻ NA GODZINY
HODINOVÝ MANŽEL

Czechy | Česká republika 2014, 100'
reżyseria | režie: Tomáš Svoboda
scenariusz | scénář: Tomáš Svoboda
zdjęcia | kamera: Karel Fairaisl
muzyka | hudba: René Rypar
obsada | hrají: David Novotný, Bolek Polívka, David Matásek, Lukáš Latinák, Jitka Čvančarová, Zuzana Norisová, Eva Holubová

Filmowy debiut Tomáša Svobody to komedia romantyczna przesycona wiarą w przedsiębiorczą siłę jednostki i grupy. Kiedy czterech przyjaciół traci pracę, gdy upada prowadzony przez nich basen, wspólnie postanawiają zarobić na długi, zatrudniając się jako „mężowie do wynajęcia". Panowie liczą na łatwe pieniądze — tu przykręci śrubkę, tam zmieni uszczelkę — ale rzeczywistość prędko weryfikuje ich oczekiwania. Jeden z nich realizuje erotyczne fantazje o robotniku, który śpieszy z pomocą samotnej niewieście, inny dokonuje coming outu, jeszcze inny zakochuje się w zleceniodawczyniach. Przemierzając miasto w niewielkim aucie (czasami po trawce lub paru głębszych), są bardziej zagrożeniem niż wsparciem. Svoboda raz jeszcze ogrywa — lubiany nie tylko przez czeskie kino — motyw dużych chłopców, których przerasta rzeczywistość i którzy pozbawieni wsparcia płci pięknej mają problem z najprostszymi rzeczami.

Filmový debut Tomáše Svobody spojuje romantickou komedii s vírou v podnikavou sílu jednotlivce a skupiny. Když čtyři přátelé ztratí zaměstnání a bazén, který provozují, chátrá, rozhodnou se na dluhy vydělat prací „hodinového manžela". Pánové počítají s tím, že když tu a tam přitáhnou šroubek či vymění těsnění, snadno přijdou k penězům. Skutečnost však jejich očekávání rychle mění. Jeden z nich uskutečňuje erotické fantazie o instalatérovi, který spěchá na pomoc osamocené ženě, druhý zažije coming out a další se zamilovává do svých klientek. Prohánějí se po městě v malém autě (občas po jointu nebo pár panácích) a vypadá to, že jsou spíš hrozbou než pomocí. Tomáš Svoboda opět využívá nejen v českém filmu oblíbený motiv velkých kluků, kterým tvrdá realita přerůstá přes hlavu a kteří mají bez emocionální podpory něžného pohlaví problém i s těmi nejjednoduššími věcmi.

Jacek Dziduszko ■

CENTRAL | NF
30.04.2015, 14.00

NORA
JÁMA

Czechy | Česká republika 2014, 84'
reżyseria | režie: Jiří Stejskal
scenariusz | scénář: Jiří Stejskal
zdjęcia | kamera: Jiří Stejskal
muzyka | hudba: Tomáš Háček

W chwili gdy Ukraina z powodu konfliktu z Rosją trafia na pierwsze strony gazet, film Jiřiego Stejskala może wydawać się nie na miejscu. Choć przesycony lokalnym kolorytem, w centrum zainteresowania stawia konkretnego człowieka mierzącego się z uniwersalnymi problemami. Natasza mieszka z dziećmi, dwoma partnerami i znajomymi w centrum Kijowa w na wpół zrujnowanym gospodarstwie. Ignoruje naciski deweloperów, twardo obstaje przy swoim rozumieniu szczęścia i jest głucha na propozycje przeprowadzki do wygodniejszego, ale nijakiego mieszkania w gigantycznym bloku. Energicznie stawia czoła nie tylko niezrozumieniu sąsiadów, ale i wątpliwościom najbliższych. Oszczędnie „poklatkowa" forma dokumentu nie pomija żadnego zdarzenia z życia Nataszy. Sporo miejsca reżyser poświęca obserwacji postawy, która odbiega od tego, co uznaje się za tzw. normalność. W sumie wszystko jedno, w której metropolii znajduje się *Nora*.

V době, kdy Ukrajina plní především kvůli sporům s Ruskem titulní strany novin, působí *Jáma* téměř nepatřičně. Ačkoli je totiž dokumentární film Jiřího Stejskala pevně ukotvený právě v této zemi a jejím svébytném koloritu, do centra svého zájmu staví konkrétního člověka, který řeší problémy vpravdě nadnárodní. Nataša žije se svými dětmi, dvěma partnery a několika známými uprostřed Kyjeva na polorozpadlé farmě. Odmítá tlaky developerů, konzervativně si stojí za jasně formulovaným názorem na vlastní štěstí a neslyší na nabídky pohodlnějšího, ale unifikovaného bydlení v jednom z monstrózních panelových domů. Energicky čelí nejen nepochopení ze strany některých sousedů, ale také občasným pochybnostem jejích nejbližších. Úsporně časosběrná forma dokumentu neopomíjí zásadní události, se kterými se Nataša potýká, ale dostatek prostoru věnuje rovněž pozorování způsobu života, který se úsměvně míjí s modernizovanou normalitou. Nakonec je jedno, v centru které metropole právě tato *Jáma* leží.

Ivo Michalík ■

PATRZĄC W CHMURY
K OBLAKŮM VZHLÍŽÍME

Czechy | Česká republika 2014, 66'
reżyseria | režie: Martin Dušek
scenariusz | scénář: Martin Dušek, Josef Krajbich
zdjęcia | kamera: Lukáš Milota, Tomáš Nováček
nagrody | ocenění: MFD w Igławie 2014 — najlepszy czeski film dokumentalny | MFDF Jihlava 2014 – nejlepší český dokumentární film

Martin Dušek uchodzi w Czechach za dokumentalistę prowokatora. Chętnie wybiera palące tematy i nie boi się postępować bezkompromisowo ze swoimi bohaterami. Raczej nie odczuwa empatii względem słabszych. Nie oszczędza też głównego bohatera swojego najnowszego filmu: Ráďa to zwykły młody facet, który dzieli czas między pracę a swoją dziewczynę. W hierarchii jego wartości zasadnicze miejsce zajmuje nie pierwszej młodości zagraniczny samochód, któremu poświęca mnóstwo uwagi. Jego życie kręci się wokół zlotów dla zapaleńców tuningu. Dušek śledzi poczynania bohatera bez wyraźnej ingerencji w tok wydarzeń. Jest obserwatorem, ale świetnie zdaje sobie sprawę z tragikomicznej sytuacji postaci. Celem filmu nie jest jednak wyśmianie konkretnego człowieka. Odzwierciedla on raczej depresyjną sytuację mieszkańców północnych Czech, całego pokolenia, którego marzenia o świetlanej przyszłości zaczęły pryskać, jeszcze zanim zdążyło ono wziąć sprawy w swoje ręce.

Martin Dušek platí v Česku za dokumentaristu provokatéra. Rád si vybírá ožehavá témata a nebojí se protagonisty svých filmů bez přípravy tnout do živého. Jeho přístup má k obvyklé empatii se slabšími daleko. Nešetřil ani hlavního hrdinu svého zatím posledního snímku *K oblakům vzhlížíme*. Ráďa je prostý mladý muž, který střídá zaměstnání i přítelkyně. Na špici žebříčku jeho hodnot se nachází postarší zahraniční automobil, kterému věnuje maximální péči. Středobodem života se mu staly tuningové srazy podobně zapálených nadšenců. Ráďovo chování v různých situacích Dušek sleduje bez jakéhokoli viditelného zasahování do děje. Je pouze pozorovatelem, který si moc dobře uvědomuje tragikomičnost snímaného. *K oblakům vzhlížíme* však nepředstavuje prvoplánový výsměch jednomu konkrétnímu člověku. Spíše odráží depresi severních Čech, potažmo celé jedné generace. Generace, jejíž sny o nablýskané budoucnosti se dost možná začaly bortit ještě dříve, než to sama dokázala ovlivnit.

Ivo Michalík ■

CENTRAL | NF
03.05.2015, 12.00

WYSPA KUKURYDZY
KUKUŘIČNÝ OSTROV

Czechy, Francja, Gruzja, Niemcy, Szwajcaria, Kazachstan | ČR, Francie, Gruzie, Německo, Švýcarsko, Kazachstán 2014, 100'
reżyseria | režie: George Ovashvili
scenariusz | scénář: George Ovashvili, Roelof Jan Minneboo, Nugzar Shataidze
zdjęcia | kamera: Elemér Ragályi
muzyka | hudba: Iosif Bardanashvili
obsada | hraji: İlyas Salman, Mariam Buturishvili, Irakli Samushia
nagrody | ocenění:
MFF w Karlowych Warach 2014 — Kryształowy Globus (najlepszy film), Nagroda Jury Ekumenicznego | MFF Karlovy Vary 2014 – Křišťálový glóbus (nejlepší film), Cena ekumenické poroty

Wczesną wiosną na rzece Inguri z niesionego prądem piachu powstają małe wyspy. Płachetki żyznej ziemi są zbawieniem dla mieszkańców pobliskich gór, którzy uprawiają na nich kukurydzę. Na jedną z takich wysp co roku przybywa starzec z wnuczką, by zbudować skromną chatę, wyznaczyć pole i zasiać ziarno. Tego lata w ich świat wkroczy siła bardziej bezwzględna od natury — polityka. Harmonię z przyrodą naruszą odgłosy walk. Rozlewająca się szerokim nurtem rzeka jest bowiem granicą dzielącą dwa skłócone narody — Gruzinów i Abchazów. W *Wyspie kukurydzy* o wojnie, która niszczy wielowiekowe tradycje, opowiada się w tempie medytacyjnym, niemal bez słów, w konwencji uniwersalnej przypowieści. Wtopieni w dziewiczy krajobraz bohaterowie porozumiewają się spojrzeniami, ale w konfrontacji z zagrożeniem ich zachowania tracą intuicyjność. Gruziński reżyser prostymi środkami buduje atmosferę zagrożenia — wystarczą mu cisza i przybierające na sile wystrzały.

Mariusz Mikliński ■

Z počátku jara vznikají na řece Inguri z písku unášeného proudem vody malé ostrovy. Pláty úrodné půdy jsou spásou pro obyvatele blízkých hor, kteří na nich pěstují kukuřici. Na jeden z takových ostrovů přijíždí každý rok stařec se svou vnučkou, aby si postavili skromnou chatu, obdělali pole a zaseli. Jednoho léta vstoupí do jejich světa síla bezohlednější než příroda – politika. Harmonii s přírodou naruší ozvěna bojů. Řeka, která proudí širokým korytem, je totiž hranicí mezi dvěma znesvářenými národy – Gruzínci a Abcházci. V *Kukuřičném ostrově* se o válce, která ničí mnohasetletou tradici, vypráví v meditativním tempu, téměř beze slov, jedná se o univerzální podobenství. Hrdinové si uprostřed panenské krajiny rozumějí beze slov, ale při střetu s hrozbou ztrácejí intuici. Gruzínský režisér zachycuje pomocí jednoduchých prostředků atmosféru ohrožení, stačí mu k tomu ticho a sílící střelba.

CENTRAL | NF
30.04.2015, 11.45

MAGICZNY GŁOS BUNTOWNICZKI
MAGICKÝ HLAS REBELKY

Czechy | Česká republika 2014, 85'
reżyseria | režie: Olga Sommerová
scenariusz | scénář: Olga Sommerová
zdjęcia| kamera: Olga Špátová
muzyka | hudba: Aleš Březina
nagrody | ocenění:
MFF w Karlowych Warach 2014 — Nagroda Publiczności |
MFF Karlovy Vary 2014 – Cena diváků

Olga Sommerová, znakomita dokumentalistka i autorka filmu o sportsmence Věrze Čáslavskiej, powraca z portretem kolejnej ikony czeskiej kultury. *Magiczny głos buntowniczki* przypomina, znaną choćby z *Gottlandu* Mariusza Szczygła, historię Marty Kubišovej — gwiazdy pop, a także jednej z najważniejszych bohaterek czechosłowackiej opozycji. Film jest jednocześnie opowieścią o kobiecie, artystce i dysydentce. To pozbawiony patosu hymn na rzecz wolności twórczej, wypełniony wspomnieniami, a także wypowiedziami kolegów Kubišovej z czasów opozycji demokratycznej — pisarza Pavla Kohouta i muzyka Jaroslava Hutki. Dokument Sommerovej nie ma jednak nic wspólnego z nudnym rozpamiętywaniem przeszłości. Obecna w nim energia udzieliła się widzom festiwalu w Karlowych Warach, którzy postanowili przyznać mu Nagrodę Publiczności.

Olga Sommerová, vynikající dokumentaristka, která má na svém kontě mimo jiné film o sportovkyni Věře Čáslavské, se vrací s portrétem další ikony české kultury. *Magický hlas rebelky* popisuje příběh Marty Kubišové – hvězdy populární hudby a také jedné z nejdůležitějších postav československé opozice. Příběh o ženě, umělkyni a disidentce (popsaný mimo jiné v *Gottlandu* Mariusze Szczygieła) však představuje především patosu zbavenou ódu na tvůrčí svobodu. Film přináší vzpomínky a výpovědi kolegů Marty Kubišové z doby demokratické opozice – spisovatele Pavla Kohouta a písničkáře Jaroslava Hutky. Dokument Olgy Sommerové přitom ale nemá nic společného s nudným rozebíráním minulosti. Energie, která z filmu čiší, uchvátila také publikum karlovarského festivalu, které rozhodlo, že mu udělí Cenu diváků.

Piotr Czerkawski ■

CENTRAL | NF
01.05.2015, 11.30

MIEJSCA
MÍSTA

Czechy, Słowacja | Česká republika, Slovensko 2014, 108'
reżyseria | režie: Radim Špaček
scenariusz | scénář: Ondřej Štindl
zdjęcia | kamera: Jaromír Kačer
muzyka | hudba: David Boulter, Václav Havelka
obsada | hrají: Vladimír Polívka, Johana Matoušková, Jan Cina, Robert Nebřenský, Jiří Štrébl, Jakub Gogál a další
nagrody | ocenění:
Nagroda Czeskich Krytyków Filmowych — najlepsze zdjęcia |
Cena české filmové kritiky – nejlepší kamera

Reżyser Radim Špaček po swoim cenionym thrillerze *Związani* (2010), którego akcja rozgrywa się w czasach normalizacji, postawił na tych samych współpracowników (scenarzysta Ondřej Štindl, operator Jaromír Kačer) i stworzył kolejny film. *Miejsca* to historia trojga młodych ludzi żyjących w latach 90. w Sudetach, gdzie czas jakby się zatrzymał. Rzutki Marek i jego nieśmiały kolega Adam włóczą się po różnych miejscach (ruiny kościoła, zatopiony kamieniołom), chcąc uciec przed nudną codziennością. Dołącza do nich buntownicza Anna, córka miejscowego biznesmena, którą krępuje ciągły dozór ojca. Wszyscy troje balansują na granicy nieuniknionej tragedii. Atutem filmu są młodzi aktorzy grający główne role — ich autentycznej ekspresji towarzyszą jednak nieco sztuczne dialogi, słabszą stroną filmu jest też nadmiar wątków.

Režisér Radim Špaček po svém oceňovaném thrilleru *Pouta* (2010), odehrávajícím se v období normalizace, vsadil na stejný tvůrčí tým (scenárista Ondřej Štindl, kameraman Jaromír Kačer) a natočil očekávaný snímek *Místa*. Příběh trojice mladých lidí se odehrává v 90. letech v Sudetech, kde jako by se zastavil čas. Akční Marek a jeho nesmělý kamarád Adam se toulají po různých místech (polorozpadlý kostel, zatopený lom) a snaží se vyvázat z každodenní nudy. K nim se přidává rebelující Anna, dcera místního podnikatele, kterou svazuje neustálý otcův dohled. Trojice balancuje na hraně nevyhnutelné tragédie. Tvůrci vsadili na mladé herce v hlavních rolích. Jejich autentický projev je však oslaben poněkud šroubovanými dialogy. Film jako celek navíc oslabuje množství nadbytečných motivů.

Veronika Zýková ■

NADZÓR MERYTORYCZNY NAD WSCHODEM SŁOŃCA
ODBORNÝ DOHLED NAD VÝCHODEM SLUNCE

Czechy | Česká republika 2014, 70'
reżyseria | režie: Pavel Göbl
scenariusz | scénář: Pavel Göbl
zdjęcia | kamera: Jiří Zykmund
muzyka | hudba: Tomáš Zika
obsada | hrají: Vratislav Brabenec, Jiří Vymětal, Jozef Polievka, Jiří Lábus, Nikol Fischerová

Nawet w Czechach może powstać film, którego producenci zdecydują się na dystrybucję w kinach w małych miastach. *Nadzór merytoryczny nad wschodem słońca* to właśnie taki przypadek. Zaskakuje to tym bardziej, że reżyser Pavel Göbl jest znany z komercyjnych i mało wymagających produkcji. Jego najnowsza propozycja też nie może poszczycić się skomplikowaną fabułą. To historia trzech wdowców, którzy na stare lata przeprowadzają się do wspólnego domu na wsi, gdzie gospodę prowadzi były esbek. Obsadzenie w głównych rolach osób związanych przez całe życie z undergroundem nadaje temu czarno-białemu filmowi sympatycznie niewymuszony ton. Dzięki temu nietrudno ulec jego przewodniej myśli.

I v České republice se občas objeví film, jehož distributoři dobrovolně zvolí způsob distribuce prostřednictvím kin na malých městech. To byl případ *Odborného dohledu nad východem Slunce*. Jednalo se o skutečnost zarážející především vzhledem k minulosti autora Pavla Göbla, který je znám jako režisér čistě komerčních a nenáročných projektů. Ani jeho nejnovější snímek se nehonosí složitou zápletkou. Příběh trojice vdovců, kteří se na stará kolena nastěhují do společného domu ve vesnici, kde vede hospodu bývalý příslušník státní bezpečnosti, tematickou hloubkou neohromí. Obsazení hlavních rolí lidmi, kteří se i ve skutečnosti celý život pohybují na hranici undergroundu, však černobílému *Odbornému dohledu nad východem Slunce* dodává příjemný punc civilně pojatého díla. Jeho ústřední myšlence není za takových okolností těžké podlehnout. Možnost uspokojivého vyrovnání se s temnou totalitní minulostí se zde vzdává siláckých gest, aniž by se k ní hlavní hrdinové pateticky otočili zády.

Ivo Michalík ■

CENTRAL | NF
02.05.2015, 09.30

OLGA

Czechy | Česká republika 2014, 87'
reżyseria | režie: Miroslav Janek
scenariusz | scénář: Miroslav Janek
zdjęcia | kamera: Miroslav Janek
obsada | hrají: Olga Havlová, Václav Havel, Miloš Forman, Jack Nicholson

Olga Havlová w czerwcu 2013 obchodziłaby swoje 80. urodziny. Reżyser Miroslav Janek, który w 2008 roku ukończył dokument *Obywatel Havel* zmarłego podczas filmowania Pavla Kouteckiego, po kilku latach zdecydował się przypomnieć również wyjątkową kobietę, która od początku stała u boku prezydenta Václava Havla. Dokument zawiera mnóstwo niepublikowanych dotąd materiałów, fragmentów filmowych i zdjęć. Olga pojawia się tu jako ostra komentatorka społeczna, zasadnicza dysydentka i gościnna gospodyni, jako kobieta rzeczowa, nieznosząca jakiejkolwiek przesady, kochająca subtelny humor i mówiąca zawsze to, co myśli. Jej przyjaciele potwierdzają, że nawet w roli pierwszej damy nie zmieniła swojego podejścia i ciągle twardo stąpała po ziemi.

Olga Havlová by v červnu 2013 oslavila 80. narozeniny. Autor filmu, režisér Miroslav Janek, v roce 2008 dokončil roztočený dokument *Občan Havel* Pavla Kouteckého, který zemřel během jeho natáčení. Po několika letech se rozhodl upozornit také na výjimečnou ženu, jež od počátku stála po boku prezidenta Václava Havla. Film obsahuje velké množství dosud nepublikovaných materiálů, filmových ukázek a fotografií. Olga se zde jeví jako ostrá společenská komentátorka, zásadová disidentka a pozorná hospodyně, jako věcná žena, která nesnáší jakoukoliv přehnanost, miluje jemný humor a říká vždy to, co si myslí. Její přátelé potvrzují, že ani v roli první dámy svůj přístup nezměnila a pořád pevně stála nohama na zemi.

(materiały dystrybutora | distribuční materiály) ■

CENTRAL | NF
29.04.2015, 13.30

OPRZYJ DRABINĘ O NIEBO
OPŘI ŽEBŘÍK O NEBE

Czechy | Česká republika 2014, 100'
reżyseria | režie: Jana Ševčíková
scenariusz | scénář: Jana Ševčíková
zdjęcia | kamera: Jaromír Kačer

Aż trudno uwierzyć, że czescy twórcy byli w stanie nakręcić film tak mocno przesycony katolicyzmem. Portretowany na ekranie ksiądz Marián Kuffa sprawia wrażenie, jakby wziął sobie do serca tytuł książki Mariusza Szczygła *Zrób sobie raj*. W małej miejscowości w słowackich Tatrach od lat prowadzi ośrodek dla bezdomnych, alkoholików, narkomanów i wszelkiej maści outsiderów. Realizowany przez pięć lat film to krzepiący reportaż ze swoistego azylu dla odrzuconych. Jana Ševčíková stara się uchwycić niepowtarzalną atmosferę miejsca, w którym życie toczy się jednocześnie w rytmie pieśni kościelnych i dawnych szlagierów zespołu Deep Purple. Doświadczona dokumentalistka po raz kolejny zajmuje się ludźmi zepchniętymi na margines życia społecznego. *Oprzyj drabinę o niebo* nie jest też jej pierwszym filmem poświęconym funkcjonowaniu wspólnoty religijnej. Za zrealizowanych w 2001 roku *Starověrców* Ševčíková otrzymała wyróżnienie na Krakowskim Festiwalu Filmowym.

Je těžké uvěřit, že čeští tvůrci byli schopní natočit film tak silně nasáklý katolicizmem. Kněz Marián Kuffa, jehož portrét na plátně sledujeme, budí dojem, že si vzal k srdci název knihy Mariusze Szczygieła *Udělej si ráj*. V malé obci ve slovenských Tatrách vede už několik let centrum pro bezdomovce, alkoholiky, drogově závislé a outsidery všeho druhu. Více než pět let natáčený dokument *Opři žebřík…* je povzbuzující reportáží ze svérázného azylu pro odvržené. Jana Ševčíková se snažila zachytit neopakovatelnou atmosféru místa, kde se život nese v duchu kostelních písní i starých šlágrů Deep Purple. Zkušená dokumentaristka je ve svém snažení přesvědčivá, koneckonců ve své dosavadní tvorbě se o lidi odstrčené na okraj společenského života vždy ráda zajímala. Životu v náboženském společenství se Ševčíková v tomto snímku nevěnuje poprvé. V roce 2001 natočila film *Starověrci*, za který obdržela ocenění na Krakovském filmovém festivalu.

Piotr Czerkawski ■

CENTRAL | NF
28.04.2015, 14.00

PIRACKIE SIDŁA
PIRÁTSKÉ SÍTĚ

Czechy | Česká republika 2014, 88'
reżyseria | režie: David Čálek
scenariusz | scénář: David Čálek, Jakub Zahradníček
zdjęcia | kamera: David Čálek
muzyka | hudba: Midi Lidi

Jedną z cech filmu dokumentalnego jest jego nieobliczalność. Trudny do przewidzenia bieg wydarzeń często zaskakuje publiczność. Nieoczekiwanym wypadkom muszą wcześniej stawić czoła sami twórcy. Właśnie to spotkało ekipę stojącą za *Pirackimi sidłami*, dokumentem, który miał być czeskim spojrzeniem na problem somalijskiego piractwa. Wybrany przez nich bohater okazał się jednak oszustem, który dobrze wie, że może wzbogacić się na emocjonujących egzotycznych historiach o kryminalnych przygodach na morzu. Sam nigdy nie był piratem, podobnie jak jego koledzy. Nagła zmiana perspektywy pozwoliła twórcom nakreślić ciekawy portret pewnej grupy mieszkańców Somalii. Podkład muzyczny do tych detektywistycznych poszukiwań tworzą elektroniczne sample wyjątkowej grupy Midi Lidi.

Jedno z kouzel dokumentárního filmu spočívá v jeho nevyzpytatelnosti. Těžce odhadnutelná narativní linie obecenstvo často překvapuje. Divákově údivu však obvykle předchází ten, kterému musí chtě nechtě čelit tvůrčí štáb. Přesně to potkalo členy týmu stojícího za *Pirátskými sítěmi*. Měl to být český náhled problematiky somálského pirátství, jeden z mnoha. Do chvíle, kdy tvůrci v jednom z prvních respondentů odhalili podvodníka, který si až moc dobře uvědomuje finanční hodnotu exoticky napínavých historek z kriminálních dobrodružství na moři. Sám pirátem nikdy nebyl. Podobně jako mnoho dalších stejně ochotných kolegů. Nenadálá změna perspektivy posloužila týmu kolem Davida Čálka k vytvoření neotřelého portrétu mentality určité skupiny obyvatel těžce uchopitelné země pevně zasazené ve stále dost tajemném kontinentu. Bezmála detektivní pátrání po pravdě, kterou chce jen málokdo slyšet, podkreslují elektronické samply a ruchy svébytné kapely Midi Lidi.

Ivo Michalík ■

BAJARZ
POHÁDKÁŘ

Czechy | Česká republika 2014, 90'
reżyseria | režie: Vladimír Michálek
scenariusz | scénář: Marek Epstein na podstawie powieści Barbary Nesvadbovej | Marek Epstein na motivy románu Barbary Nesvadbové
zdjęcia | kamera: Martin Štrba
muzyka | hudba: Roman Holý
obsada | hrají: Eva Herzigová, Aňa Geislerová, Jiří Macháček, Matěj Hádek

Reżyser Vladimír Michálek kojarzy się polskim widzom z *Zabić Sekala* — filmem, przy którym współpracował m.in. z Bogusławem Lindą i Olafem Lubaszenką. W Czechach ten twórca cieszy się przede wszystkim renomą utalentowanego adaptatora literatury. *Bajarz*, ekranizacja książki autorstwa poczytnej pisarki Barbary Nesvadbovej, to próba podtrzymania tej sławy. Michálek potwierdził swój talent, a jego film uznano za jedną z najgłośniejszych czeskich produkcji sezonu. Kluczem do sukcesu okazała się gwiazdorska obsada z rzadko pojawiającą się na kinowym ekranie modelką Evą Herzigovą. *Bajarz* to przejmująca historia trójkąta miłosnego, ludzi, którzy w imię uczucia podają w wątpliwość dotychczasowe wybory i życiowe priorytety. W miarę rozwoju skomplikowanej relacji na przemian uszczęśliwiają się i niemiłosiernie ranią.

Režiséra Vladimíra Michálka mohou polští diváci znát z filmu *Je třeba zabít Sekala*, na kterém spolupracoval mj. s Bogusławem Lindou a Olafem Lubaszenkem. V Čechách má tento režisér především renomé talentovaného tvůrce adaptací literárních děl. *Pohádkář* je filmovým zpracováním knihy oblíbené spisovatelky Barbary Nesvadbové a pokusem udržet si tuto dobrou pověst. Michálek svůj talent potvrdil a jeho film je považován za jednu z nejlepších českých produkcí sezony. Klíčem k úspěchu je hvězdné obsazení, ve filmu uvidíme mimo jiné i Evu Herzigovou, která se na filmovém plátně objevuje zřídkakdy. *Pohádkář* je dojemný příběh milostného trojúhelníku, jehož účastníci ve jménu citu zpochybňují svou dosavadní volbu a životní priority. Spolu s rozvojem komplikovaného vztahu se navzájem střídavě obšťastňují i nemilosrdně zraňují.

Piotr Czerkawski ■

TEATR | NF
29.04.2015, 16.15

SCHMITKE

Czechy, Niemcy |
Česká republika, Německo 2014, 94'
reżyseria | režie: Štěpán Altrichter
scenariusz | scénář: Jan Fusek, Tomáš Končinský, Štěpán Altrichter
zdjęcia | kamera: Cristian Pîrjol
muzyka | hudba: Johannes Repka
obsada | hrají: Peter Kurth, Helena Dvořáková, Jakub Žáček, Petr Vršek, Lana Cooper

Debiutant Štěpán Altrichter szkicuje portret podstarzałego Niemca (tytułowy Schmitke), który całe swoje życie poświęcił pracy — turbinom wiatrowym. Schmitke wraz z nierozgarniętym, młodszym kolegą zostaje wysłany do Czech, by naprawić felerny wiatrak. Czeska prowincja Chřmelava widziana oczami Prusaków musi się jawić niczym środkowoeuropejskie Twin Peaks, gdzie karła w czerwonym garniturze zastępuje burmistrz, który na dzień dobry zamiast kawy wypija jednym haustem piwo. Miejscowi dziwacy się mnożą, a apetyt na spacery po wiecznie zamglonym lesie skutecznie hamują okoliczne legendy o człowieku-niedźwiedziu i hrabinie Marzebilli, która z miłości rzuciła się ze skały i teraz jej duch nęci młodych mężczyzn. Altrichter lubi zmieniać tonację — jego film raz jest czarną komedią, raz ponurym kryminałem, to znów opowieścią o poszukiwaniu samego siebie.

Debutant Štěpán Altrichter zachycuje portrét postaršího Němce (titulní Schmitke), který celý svůj život obětoval práci – větrným turbínám. Schmitkeho pošlou spolu s přihlouplým mladším kolegou do Čech, kde mají opravit vadnou větrnou elektrárnu. Česká vesnice Chřmelava se musí v očích Němců jevit jako středoevropské městečko Twin Peaks, kde trpaslíka v červeném obleku nahrazuje starosta, který je na uvítanou schopen vypít místo kávy pivo jedním douškem. Místní podivíni se množí a chuť procházet se po věčně zamlženém lese úspěšně brzdí lokální legendy o člověku-medvědu a hraběnce Marzebilli, která skočila z nešťastné lásky ze skály a její duch teď svádí mladé muže. Altrichter rád mění atmosféru filmu – v jedné chvíli je to černá komedie, kterou vystřídá ponurá detektivka, až přichází na řadu příběh o hledání sebe sama.

Jacek Dziduszko ■

ZAMEK | NF
02.05.2015, 21.00

TRABANTEM AŻ NA KONIEC ŚWIATA

TRABANTEM AŽ NA KONEC SVĚTA

Czechy | Česká republika 2014, 98'
reżyseria | režie: Dan Přibáň
scenariusz | scénář: Dan Přibáň
zdjęcia | kamera: Zdeněk Krátký, Dana Zlatohlávková, Jakub Nahodil
muzyka | hudba: Tatiana Miková
obsada | hrají: Dan Přibáň, Aleš Vašíček, Marek Slobodník, Tomasz Turchan, Radosław Jona, Dana Zlatohlávková, Jakub Nahodil, Zdeněk Krátký, David Novotný

Ekipa pod przewodnictwem Dana Přibáňa kontynuuje filmową serię, w której skład weszły *Trabantem Hedvábnou stezkou* i *Trabantem napříč Afrikou*. Po Azji Środkowej oraz Afryce tym razem przyszła pora na wyprawę do Ameryki Południowej. Dokument cieszył się zainteresowaniem widzów m.in. dlatego, że łączy w sobie kilka popularnych gatunków. To przede wszystkim oryginalny, bliski konwencji reality show film podróżniczy pokazujący wiele trudno dostępnych zakątków globu. Zainteresowanie technicznymi aspektami podróży i improwizowane naprawy silników w środku dżungli również przysporzyły tej produkcji fanów. Nieoczekiwane przeszkody na drodze do mety ponownie pokonuje grupa „wariatów", którzy wcześniej w zasadzie się nie znali. Różnią się wszystkim — obywatelstwem, płcią, a nade wszystko cechami charakteru. Ich wędrówka na koniec świata staje się przez to jeszcze bogatsza.

Tým kolem režiséra a dobrodruha Dana Přibáně navázal filmem *Trabantem až na konec světa* na předchozí dva snímky – *Trabantem Hedvábnou stezkou* a *Trabantem napříč Afrikou*. Cílovým kontinentem jim tentokrát byla Jižní Amerika. Snímek zaznamenal nejen na poměry dokumentárního filmu solidní diváckou odezvu v kinech, mimo jiné díky tomu, že spojuje hned několik populárních žánrů dohromady. *Trabantem až na konec světa* představuje originální typ cestovatelského filmu, jehož prostřednictvím se člověk podívá do mnoha veřejnosti jen těžko dostupných koutů zeměkoule. Řadu fanoušků si získal zaměřením na techniku, a to nejen tu související s motory a jejich improvizovanou údržbou. Zároveň se film drží vděčného konceptu reality show. Neočekávatelným překážkám na cestě za pokořením další mety totiž čelí skupina „bláznů", kteří se většinou předem téměř neznali. Neliší se pouze občanstvím a pohlavím, ale v neposlední řadě povahovými vlastnostmi. O to dobrodružnější se nakonec jejich pouť na konec světa stala.

Ivo Michalík ■

CENTRAL | NF
03.05.2015, 10.00

TRZEJ BRACIA
TŘI BRATŘI

Czechy | Česká republika 2014, 86'
reżyseria | režie: Jan Svěrák
scenariusz | scénář: Zdeněk Svěrák
zdjęcia | kamera: Vladimír Smutný
muzyka | hudba: Michal Novinski, Jaroslav Uhlíř
obsada | hrají: Tomáš Klus, Zdeněk Piškula, Vojtěch Dyk, Kateřina Kosová

Dawno temu za górami, za lasami żyło sobie trzech braci. Mieszkali na wsi w gospodarstwie rodziców. Kiedy dorośli, musieli pójść w świat, żeby odnaleźć panny, które mogliby pojąć za żony. Przez całe dzieciństwo słuchali do snu bajek o pięknych księżniczkach potrzebujących męskiej pomocy. Pierwszy z nich będzie próbował obudzić śpiącą Różyczkę, drugi uratuje dziewczynkę i jej babcię pożarte przez przerażającego wilka, a ostatni odnajdzie ukochaną w domu, w którym niewinna kobieta jest nękana przez przyrodnią siostrę i macochę. *Trzej bracia* w reżyserii Jana Sveráka to musical, którego scenariusz opiera się na trzech baśniach splecionych w jedną historię opowiadaną przez starego bajarza (*Śpiąca Królewna*, *Czerwony Kapturek, O dwunastu miesiącach*). W trakcie opowieści dziecięca publiczność dosłownie ingeruje w historię. Czasami decyduje o losach bohaterów. Jak to w baśniach bywa, wszystko kończy się dobrze — „żyli długo i szczęśliwie".

Před dávnými časy, za horami, za lesy žili tři bratři. Bydleli ve vesničce na statku svých rodičů. Když vyrostli, museli jít do světa, aby si našli dívky, které si vezmou za manželky. Celé dětství slýchávali před spaním pohádky o krásných princeznách, které potřebují mužskou pomoc. První z nich zkusí probudit spící Růženku. Druhý zachrání dívenku a její babičku, které sežral děsivý vlk. A poslední najde svou milou v domě, v němž nevinnou dívku mučí její nevlastní sestra a macecha. Scénář muzikálu *Tři bratři* Jana Svěráka se opírá o tři pohádky spojené do jednoho příběhu, který vypráví starý písař (*Šípková Růženka*, *Červená Karkulka*, *O dvanácti měsíčkách*). Během vyprávění jsou malí diváci doslova vtaženi do děje. Občas rozhodují o osudech hrdinů. A jak už to tak v pohádkách bývá, všechno dobře končí – „žili dlouho a šťastně".

Joanna Ostrowska ■

WIELKA NOC
VELKÁ NOC

Czechy | Česká republika 2013, 72'
reżyseria | režie: Petr Hátle
scenariusz | scénář: Petr Hátle
zdjęcia | kamera: Prokop Souček
muzyka | hudba: Martin Klusák, Lukáš Turza
nagrody | ocenění: MFD w Igławie 2013 — najlepszy czeski dokument | MFDF Jihlava 2013 – nejlepší český dokument

Podobno Praga to miasto, w którym wszystkie światła pochodzą z jego wnętrza. Dowodem na to jest najnowszy film Petra Hátlego, uznany na festiwalu filmowym w Igławie za najlepszy czeski dokument 2013 roku. Reżyser portretuje w nim ludzi z marginesu społecznego, aktywnych głównie w nocy: prostytutki i transwestytów wyczekujących pod latarniami, ćpunów i pijaków przesiadujących w słabo oświetlonych barach lub zatęchłych mieszkaniach, a nawet młodą puszczalską „królowę disco", szukającą spełnienia w blasku pulsujących lamp. Bezsenność oraz chęć spotkania podobnych do siebie wyrzutków łączy te osoby w nienazwaną subkulturę, napędzaną amfetaminą, alkoholem, przygodnym seksem, niezrealizowanymi planami oraz niespełnionymi marzeniami. Gdzieś daleko w tle majaczy chęć wyrwania się ze spirali nocnych doznań oraz pragnienie doświadczenia lepszego życia, z dala od nieustającej konsumpcji i sztucznych świateł wielkiego miasta.

Praha je prý město, v němž všechna světla pocházejí zevnitř. Důkazem je nejnovější film Petra Hátleho, oceněný na filmovém festivalu v Jihlavě jako nejlepší český dokument roku 2013. Režisér natočil portréty lidí na společenském okraji, aktivních především v noci – prostitutek a transvestitů, kteří čekají pod lampami, feťáků a opilců vysedávajících v potemnělých barech nebo zatuchlých bytech a dokonce i mladé lehké ženy, „královny disca", která své naplnění hledá ve světle blikajících lamp. Bezesné noci a chuť potkat stejné vyvrhele spojuje tyto lidi do nepojmenované subkultury poháněné amfetaminem, alkoholem, náhodným sexem, nerealizovanými plány a nesplněnými sny. Někde daleko, v hloubi své podstaty, ještě mají chuť vytrhnout se ze spirály nočních zážitků a touhu zažít lepší život, daleko od neustálého konzumu a umělých světel velkoměsta.

Adam Horowski ■
(katalog MFF T-Mobile Nowe Horyzonty)

NF

NOWE FILMY POLSKIE | NOVÉ POLSKÉ FILMY

PIAST | NF
29.04.2015, 11.30

6 KROKÓW
6 KROKŮ

Polska | Polsko 2013, 81'
reżyseria | režie: Bartosz Dombrowski
scenariusz | scénář: Bartosz Dombrowski
zdjęcia | kamera: Wojciech Zieliński

Sześć kroków, siedem osób, 11 tysięcy kilometrów. Film Bartosza Dombrowskiego to dokumentalny eksperyment, w którym ogromną rolę odegrał przypadek. Inspiracją dla reżysera była teoria sześciu stopni oddalenia Stanleya Milgrama. Amerykański psycholog społeczny w latach 60. wysunął hipotezę, że każdy człowiek może dotrzeć do dowolnej osoby na świecie dzięki sześciu innym osobom. Twórcy filmu postanawiają sprawdzić jej prawdziwość w dobie globalizacji i portali społecznościowych. Punktem wyjścia jest dla nich losowanie współrzędnych geograficznych, miejsc, w których znajdą swoich bohaterów. Z każdym mają spędzić dwa tygodnie. W Polsce wybór pada na Marzenę, niespełna trzydziestoletnią punkową wokalistkę. Ostatnim ogniwem jest rolnik z Meksyku, Marco Antonio. Nic ich nie łączy, ale reżyser podejmie próbę, by w sześciu krokach — pokonując setki kilometrów, granice krajów i ocean — spleść ze sobą losy tej dwójki. *6 kroków* to intrygująca galeria postaci i problemów współczesnego świata.

Šest kroků, sedm osob, 11 tisíc kilometrů. Film Bartosze Dombrowského představuje dokumentární experiment, ve kterém sehrála významnou úlohu náhoda. Režisér se inspiroval teorií šesti stupňů odloučení Stanleyho Milgrama. Americký sociální psycholog předestřel v 60. letech hypotézu, že se každý člověk může spojit s libovolnou osobou na světě díky šesti jiným lidem. Tvůrci filmu se rozhodli ověřit si její pravdivost v době globalizace a sociálních sítí. Východiskem je pro ně losování geografických souřadnic, míst, ve kterých najdou své hrdiny. S každým mají strávit dva týdny. V Polsku padne výběr na Marzenu, ani ne třicetiletou punkovou zpěvačku. Posledním článkem řetězu je mexický zemědělec Marco Antonio. Nic je nespojuje, ale režisér se pokusí v šesti krocích, s překonáním stovek kilometrů, hranic států a oceánu, propojit osudy této dvojice. *6 kroků* představuje fascinující galerii postav a problémů současného světa.

Mariusz Mikliński ■

BOGOWIE
BOHOVÉ

Polska | Polsko 2014, 121'
reżyseria | režie: Łukasz Palkowski
scenariusz | scénář: Krzysztof Rak
zdjęcia | kamera: Piotr Sobociński Jr.
muzyka | hudba: Bartosz Chajdecki
obsada | hrají: Tomasz Kot, Piotr Głowacki, Szymon Piotr Warszawski, Magdalena Czerwińska
nagrody | ocenění: Orły 2015 — 7 nagród (m.in. najlepszy film, najlepsza główna rola męska, najlepsza reżyseria, najlepszy scenariu); Festiwal Filmowy w Gdyni 2014 — najlepszy film, najlepsza pierwszoplanowa rola męska, najlepszy scenariusz, najlepsza scenografia, najlepsza charakteryzacja | Polská filmová cena Orły 2015 – 7 cen (mj. nejlepší film, nejlepší mužský herecký výkon v hlavní roli, nelepší řežie, nejlepš í scénář); Filmový festival v Gdyni 2014 – nelepší film, nejlepší mužský herecký výkon v hlavní roli, nejlepší scénář, nejlepší scénografie, nelepší masky

Brawurowa biografia Zbigniewa Religi, kardiochirurga, który w 1985 roku jako pierwszy w Polsce przeprowadził udaną operację przeszczepienia mięśnia sercowego. Portret człowieka, który staje sam przeciw wszystkim. Zmaga się z medycznymi autorytetami, stawia czoła biurokracji, układa się z urzędnikami bez wyobraźni. W nowo otwartej klinice w Zabrzu musi walczyć z brakami w personelu i przerwami w dostawie prądu. I z wszystkich starć dzięki determinacji i charyzmie wychodzi zwycięsko. Serce *Bogów* bije w rytmie znanym z kina gatunków. Twórcy zadbali o scenariuszowe wolty, dramatyczne sceny na sali operacyjnej nakręcili z werwą godną filmów akcji, a wiernie odtwarzając realia późnego PRL-u, nie zapomnieli o pościgu fiatem 125p. Sukces tego projektu to także zasługa odtwórcy głównej roli, kapitalnego Tomasza Kota. Ze swoim budującym przesłaniem *Bogowie* są kinem ku pokrzepieniu serc, zwłaszcza dla tych, którzy na co dzień mają do czynienia z polską służbą zdrowia.

Bravurní biografie Zbigniewa Religy, kardiochirurga, který v roce 1985 provedl jako první v Polsku úspěšnou transplantaci srdečního svalu. Portrét člověka, který stojí sám proti všem. Bojuje s lékařskými autoritami, čelí byrokracii, musí vycházet s úředníky bez fantazie. Na nově otevřené klinice v Zabrzu musí bojovat s nedostatkem personálu a výpadky v dodávkách elektřiny. Ze všech střetů vychází díky odhodlání a charismatu vítězně. Srdce *Bohů* bije v rytmu divákům známých filmových žánrů. Tvůrci se postarali o silný scénář, dramatické scény z operačního sálu natočili s vervou hodnou akčních filmů, věrně vystihli realitu pozdní PLR a nezapomněli ani na filmovou honičku s fiatem 125p. Zásluhu na úspěchu tohoto projektu má také představitel hlavní role, skvělý Tomasz Kot. Díky svému povzbudivému poslání film dodá naději především těm, kteří se dnes a denně setkávají s polským zdravotnictvím.

Mariusz Mikliński ■

CARTE BLANCHE

Polska | Polsko 2014, 106'
reżyseria | režie: Jacek Lusiński
scenariusz | scénář: Jacek Lusiński
zdjęcia | kamera: Witold Płóciennik
muzyka | hudba: Paweł Lucewicz
obsada | hrají: Andrzej Chyra, Urszula Grabowska, Arkadiusz Jakubik, Eliza Rycembel, Dorota Kolak

Polskie kino w sezonie 2013/14 wydało na świat kilka *feel-good movies*, krzepiących, opartych na faktach biografii osób zmagających się z przeciwnościami losu. Do Dawida Ogrodnika, który jako Mateusz w *Chce się żyć* stara się udowodnić swoje człowieczeństwo, i Tomasza Kota — ikonicznego Religi wyprzedzającego swoje czasy w *Bogach* — dołącza Andrzej Chyra w roli Kacpra, nauczyciela historii stopniowo tracącego wzrok. *Carte Blanche* to ujmujący, wzorowany na autentycznej historii portret człowieka ukrywającego swoją ułomność, by zachować posadę. Reżyser i operator podjęli wyzwanie zwizualizowania tego, jak wygląda świat widziany oczami osoby ślepnącej. Najtrudniejsze zadanie przypadło jednak Andrzejowi Chyrze. Aktor zagrał naprawdę koncertowo. To przede wszystkim z uwagi na niego warto zobaczyć ten film.

Jacek Dziduszko ■

Polský film v sezoně 2013/14 představil veřejnosti několik *feel-good movies*, povzbudivých snímků inspirovaných životy lidí, kteří bojují s nepřízní osudu. David Ogrodnik se jako Mateusz ve filmu *Život je úžasný* snažil přesvědčit svět o svém lidství a Tomasz Kot ve filmu *Bohové* ztvárnil fenomenálního chirurga Religu, který předstihl svou dobu. K nim se připojuje Andrzej Chyra v roli Kacpra, učitele dějepisu, který postupně ztrácí zrak. Snímek *Carte Blanche* inspirovaný skutečnými událostmi představuje podmanivý portrét člověka, který skrývá svůj handicap, aby nepřišel o práci. Režisér a kameraman čelili výzvě, jak obrazově ztvárnit svět viděný očima slepnoucího člověka. Nejtěžší úkol připadl Andrzeji Chyrovi, který však ve filmu přímo exceluje. Především kvůli němu se vyplatí tento snímek zhlédnout.

DEEP LOVE

Polska | Polsko 2014, 84'
reżyseria | režie: Jan P. Matuszyński
scenariusz | scénář: Jan P. Matuszyński
zdjęcia | kamera: Kacper Fertacz
muzyka | hudba: Atanas Valkov
nagrody | ocenění:
Krakowski Festiwal Filmowy 2014 — Srebrny Lajkonik, Nagroda Jury Studenckiego; MFF w Moskwie — Srebrny Jerzy dla najlepszego dokumentu | Krakovský filmový festival 2014 – Stříbrný Lajkonik, Cena studentské poroty; MFF v Moskvě – Stříbrný Jiří pro nejlepší dokument

Naturalnym środowiskiem Janusza, głównego bohatera filmu Jana P. Matuszyńskiego, jest woda. Przed wylewem mężczyzna zajmował się m.in. nurkowaniem. *To praca i przyjemność* — zwykle mówił. Teraz już nic nie może powiedzieć. Co więcej, ograniczona sprawność ruchowa uniemożliwia mu zejście pod wodę. Jeśli w jego życiu ponownie ma zagościć radość, to tylko pod warunkiem, że znów założy na plecy butlę z tlenem i zanurzy się w morskiej głębinie. Mimo zakazów lekarzy Janusz decyduje się więc wrócić do ukochanego sportu. Dokumentalny *Deep Love* to podwójne zwycięstwo Jana P. Matuszyńskiego. Twórca nie tylko znalazł fantastyczną postać, która w pełni zasługuje na to, by poświęcić jej film, ale też odpowiednio dobrał środki, za pomocą których o Januszu opowiada. Jego dzieło wolne jest od łatwego sentymentalizmu, który charakteryzuje podobne produkcje. *Deep Love* wypełnia witalność, wola walki i pęd do marzeń. Po projekcji filmu chce się żyć.

Janusz, hlavní hrdina filmu Jana P. Matuszyńského, se nejlépe cítí ve vodě. Než jej postihla cévní mozková příhoda, věnoval se aktivně potápění. „Je to práce i radost," říkával. Teď už nemůže říct nic. Ještě horší je, že mu omezená schopnost pohybu znemožňuje se potopit. Má-li se v jeho životě opět objevit radost, tak jen díky tomu, že si na záda znovu dá plynovou lahev a ponoří se do mořské hlubiny. Janusz se tedy i přes zákaz lékařů rozhodne k milovanému sportu vrátit. Dokument *Deep Love* je dvojím vítězstvím Jana P. Matuszyńského. Autor nejenže našel fantastického hrdinu, který si bezpochyby zaslouží, aby o něm vznikl film, ale také vybral vhodné prostředky, pomocí nichž o Januszovi vypráví. Film není nijak přehnaně sentimentální, což bývá pro podobně zaměřené snímky charakteristické. *Deep Love* je plný živelnosti, ochoty bojovat a jít za svým snem. Po zhlédnutí filmu se člověku chce žít.

Artur Zaborski (MFF T-Mobile Nowe Horyzonty) ■

PIAST | NF
03.05.2015, 10.00

EFEKT DOMINA
DOMINOVÝ EFEKT

Polska, Niemcy | Polsko, Německo 2014, 76'
reżyseria | režie: Elwira Niewiera, Piotr Rosołowski
scenariusz | scénář: Elwira Niewiera, Piotr Rosołowski
zdjęcia | kamera: Piotr Rosołowski
muzyka | hudba: Maciej Cieślak
nagrody | ocenění:
Krakowski Festiwal Filmowy 2014 — Złoty Lajkonik, Złoty Róg | Krakovský filmový festival 2014 – Zlatý Lajkonik, Zlatý roh

Abchazja — państwo, które nie istnieje. Formalnie jest republiką podporządkowaną Gruzji, jednak od czasu wojny w 1993 roku pozostaje poza kontrolą władz w Tbilisi. Nieuznawana przez większość krajów, znalazła oparcie w Rosji. W nagradzanym dokumencie Niewiery i Rosołowskiego zawiła historia regionu stanowi jednak tylko tło dla głównego wątku, którym są perypetie młodego małżeństwa Rosjanki i Abchaza. Ona — nauczycielka śpiewu Natasza — czuje się nieakceptowana w obcym środowisku, ma coraz większy żal do męża. On — weteran wojenny i minister sportu — bierze udział w przygotowaniach do mistrzostw świata w domino. Wydarzenie uznaje za szansę dla Abchazji, by poprawić sytuację międzynarodową kraju. Dyskretnej, zachowującej bezstronność kamerze udaje się uchwycić moment, w którym polityka, nieuświadomione uprzedzenia i absurdy codzienności tworzą mur między bliskimi sobie osobami. Z uważnej obserwacji w *Efekcie domina* wyłania się poruszający obraz zapomnianego miejsca na ziemi.

Mariusz Mikliński ■

Abcházie, stát, který není. Formálně jde o republiku podléhající Gruzii, ale od válečného období v roce 1993 zůstává mimo kontrolu tbiliských úřadů. Většina států Abcházii neuznala, podporu jí vyjádřilo jen Rusko. Složitá historie této oblasti tvoří v oceňovaném dokumentu Niewiery a Rosołowského pouze pozadí hlavního děje, kterým jsou peripetie mladého manželského páru — Rusky a Abcházce. Ona, učitelka zpěvu Nataša, se cítí v cizím prostředí nepřijímána a přestává se jí líbit manželovo jednání. On je válečný veterán a ministr sportu, podílí se na přípravách mistrovství světa v dominu. Akci pokládá za příležitost, jak si může Abcházie napravit svou mezinárodní reputaci. Díky ohleduplné a nestranné kameře se daří zachytit moment, ve kterém politika, neuvědomělé předsudky a každodenní absurdní situace staví zeď mezi navzájem si blízké lidi. Při pozorném sledování můžeme v *Dominovém efektu* spatřit dojemný obraz zapomenutého místa na zemi.

TEATR | NF
03.05.2015, 14.00

FOTOGRAF

Polska | Polsko 2014, 120'
reżyseria | režie: Waldemar Krzystek
scenariusz | scénář: Waldemar Krzystek, Krzysztof Kopka
zdjęcia | kamera: Arkadiusz Tomiak
muzyka | hudba: Maciej Zieliński
obsada | hrají: Tatyana Arntgolts, Aleksandr Baluev, Agata Buzek, Sonia Bohosiewicz, Elena Babenko
nagrody | ocenění:
Festiwal Filmowy w Gdyni 2014 — najlepsza aktorka drugoplanowa | Filmový festival v Gdyni 2014 – nejlepší herečka ve vedlejší roli

Waldemar Krzystek powraca z kamerą do rodzinnej Legnicy. Podczas gdy zrealizowana w tym mieście *Mała Moskwa* była eleganckim melodramatem, *Fotografowi* bliżej do mrocznego thrillera. Wybrana przez reżysera konwencja znacznie bardziej przystaje do niespokojnych czasów i coraz trudniejszych relacji polsko-rosyjskich. Opowieść o próbach schwytania seryjnego mordercy sprawdza się zarówno jako trzymająca w napięciu rozrywka, jak i głębsza metafora polityczna. *Fotograf* to wyraźnie krytyczne spojrzenie na — naznaczoną przez komunistyczną przeszłość i współczesny autorytaryzm Putina — rosyjską mentalność. Jednocześnie stanowi wzruszający list miłosny do tamtejszej kultury. Krzystek, autor przebojowego serialu o życiu Anny German, po raz kolejny zdradza umiejętność odkrywania młodych talentów. Wcielająca się w charyzmatyczną policjantkę Tatjana Arntgolc ma szansę pójść w ślady Swietłany Chodczenkowej, która po brawurowym występie w *Małej Moskwie* coraz lepiej radzi sobie w Hollywood.

Waldemar Krzystek se s kamerou vrací do rodné Legnice. Zatímco *Malá Moskva*, kterou tam natáčel, byla elegantním melodramem, *Fotograf* má blíže k ponurému thrilleru. Způsob realizace, který si režisér vybral, se k neklidné době a stále složitějším polsko-ruským vztahům hodí mnohem více. Příběh o snaze dopadnout sériového vraha můžeme vnímat nejen jako napínavou a zábavnou hru, ale rovněž jako hlubší politickou metaforu. *Fotograf* velmi kriticky pohlíží na ruskou mentalitu, která je poznamenaná komunistickou minulostí a současným Putinovým autoritářstvím. Zároveň jde o dojemný milostný dopis tamní kultuře. Krzystek, autor v Polsku populárního seriálu o životě Anny German, znovu dokazuje, že umí objevovat mladé talenty. Taťána Arntgolc, ztělesňující charizmatickou policistku, má šanci jít ve stopách Světlany Chodčenkové, které se po bravurním hereckém výkonu v *Malé Moskvě* stále více daří v Hollywoodu.

Piotr Czerkawski ■

CENTRAL | NF
01.05.2015, 18.00

HEAVY MENTAL

Polska | Polsko 2013, 99'
reżyseria | režie: Sebastian Buttny
scenariusz | scénář: Sebastian Buttny
zdjęcia | kamera: Nicolás Villegas Hernández
muzyka | hudba: Cezary Kołodziej, Krzysztof Kaliski
obsada | hrají: Grzegorz Stosz, Piotr Głowacki, Izabela Nowakowska, Joanna Szczepkowska

Trzydziestolatkowie pod presją współczesności. Mariusz, od roku na bezowocnej psychoterapii, cierpi na twórczą blokadę — na scenie teatru, przed publicznością, zapomina tekstu. Piotr, pracownik domu seniora, ma problem większych gabarytów. Opuszczeni przez rodziny podopieczni zostawiają mu w spadku swoje domy. Gdy po dziadku Mariusza odziedziczy mieszkanie, postanawia zawrzeć z aktorem układ. Odda mu je, jeśli ten poderwie dla niego pewną dziewczynę. Kumpelski komediodramat Sebastiana Buttnego to słodko-gorzka pochwała przeciętności i hołd dla tych, którzy stracili dech w piersiach w pogoni za sukcesem i wyjątkowością. O zmaganiu się z poczuciem zwyczajności reżyser, wzorując się na niezależnym kinie amerykańskim, opowiada za pomocą niezwyczajnych środków. Znalazło się więc tu miejsce zarówno dla mądrej wróżki ukrywającej się w systemie wentylacyjnym, japońskiego monodramu czy telewizyjnego kursu łucznictwa.

Třicátníci pod tlakem současnosti. Mariusz už rok bezvýsledně chodí na psychoterapii, trpí totiž tvůrčím blokem – na jevišti před diváky zapomíná text. Piotr pracuje v domově důchodců a má o něco větší problémy. Jeho rodinami opuštění svěřenci mu jako dědictví zanechávají své domy. Když zdědí byt po dědečkovi herce Mariusze, rozhodne se uzavřít s ním dohodu. Byt mu dá, když pro něj sbalí jednu holku. Kamarádské komediální drama Sebastiana Buttnyho je hořkosladkou oslavou průměrnosti a poctou těm, kteří ztratili dech v honbě za úspěchem a výjimečností. Režisér, který se nechal inspirovat americkým nezávislým filmem, vypráví o boji s pocitem obyčejnosti pomocí neobvyklých prostředků. A tak se zde našlo místo jak pro moudrou věštkyni, která se schovává ve ventilačním systému, tak pro japonské monodrama nebo televizní kurz lukostřelby.

Mariusz Mikliński ■

CENTRAL | NF
01.05.2015, 13.30

JEZIORAK

Polska | Polsko 2014, 94'
reżyseria | režie: Michał Otłowski
scenariusz | scénář: Michał Otłowski
zdjęcia | kamera: Łukasz Gutt
muzyka | hudba: Cezary Skubiszewski
obsada | hrají: Jowita Budnik, Sebastian Fabijański, Mariusz Bonaszewski, Michał Żurawski, Łukasz Simlat
nagrody | ocenění:
Festiwal Filmowy w Gdyni 2014 — najlepszy debiut aktorski; Tofifest 2014 — Złoty Anioł za Najlepszy Film Konkursu Polskiego; 33. Festiwal Młodzi i Film w Koszalinie — Złoty Jantar za najlepszy scenariusz i za najlepszą muzykę | Filmový festival v Gdyni 2014 – Zlaté lvy za nejlepší herecký debut; Tofifest 2014 – Zlatý anděl za nejlepší film v polské soutěži; 33. festival filmových debutů „Mladí a film" v Koszalině – ocenění Zlatý jantar za nejlepší scénář a nejlepší hudbu

Debiutant Michał Otłowski rusza z kamerą na Mazury, ale trzyma się z dala od turystycznych kurortów i idyllicznej przestrzeni wyjętej z popularnego polskiego serialu *Dom nad rozlewiskiem*. Zamiast tego eksploruje małe miasteczka, które doskonale nadają się na scenerię posępnego kryminału. Trzymającej w napięciu intrydze towarzyszy wiarygodny obraz prowincjonalnych realiów. Niegościnny świat *Jezioraka* zostaje zaludniony przez bimbrowników, ukraińskie prostytutki i szemranych biznesmenów. Z piętrzącymi się w takich warunkach kryminalnymi zagadkami próbuje zmierzyć się nadkomisarz Iza Dereń. Twarda policjantka musi stawić czoła nie tylko przestępcom, lecz także biurokracji i drwiącym uśmieszkom kolegów po fachu. Aby doprowadzić śledztwo do końca, Iza zanurza się w mroczną przeszłość własnej rodziny. Zrealizowany bez kompleksów, sprawnie wykorzystujący schematy kina gatunkowego *Jeziorak* został uznany za jeden z najlepszych polskich filmów sezonu.

Piotr Czerkawski ■

Debutant Michał Otłowski s kamerou vyráží k Mazurským jezerům. Od turistických letovisek a idylických míst, jakých si diváci mohli všimnout v populárním polském seriálu *Dom nad rozlewiskiem*, se drží dál. Namísto toho zkoumá malá městečka, která jsou pro prostředí ponuré detektivky jako dělaná. Napínavou zápletku doprovází věrohodný obraz maloměstských reálií. Nehostinný svět snímku obývají hlavně překupníci s alkoholem, ukrajinské prostitutky a podezřelí byznysmeni. V těchto podmínkách narůstají kriminální zápletky, se kterými se zkouší poprat vrchní komisařka Iza Dereń. Tvrdá policistka musí čelit nejen zločincům, ale i byrokracii a posměškům kolegů. Aby mohla dovést vyšetřování do konce, musí se ponořit do temné minulosti vlastní rodiny. *Jeziorak* je natočený bez mindráků a obratně využívá schéma žánrového kina. Je považován za jeden z nejlepších polských filmů této sezony.

KEBAB I HOROSKOP
KEBAB A HOROSKOP

Polska | Polsko 2014, 72'
reżyseria | režie: Grzegorz Jaroszuk
scenariusz | scénář: Grzegorz Jaroszuk
zdjęcia | kamera: John Magnus Borge
muzyka | hudba: Wojciech Mazolewski
obsada | hrají: Bartłomiej Topa, Piotr Żurawski, Justyna Wasilewska, Barbara Kurzaj, Tomasz Schuchardt, Tomasz Zieliński
nagrody | ocenění:
Festiwal Filmowy w Gdyni 2014 — Nagroda Polskiej Federacji DKF-ów, Nagroda Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych | Filmový festival v Gdyni 2014 – Cena Federace polských filmových klubů, Cena Sítě klubových a místních kin

Najsmutniejsza polska komedia ostatnich lat. Miejscem akcji debiutu Grzegorza Jaroszuka jest sklep na skraju upadłości. W asortymencie — dywany, w tle — anonimowe polskie miasto, las banerów i opuszczonych hal. Na ratunek właścicielowi firmy przybywa dwóch samozwańczych speców od marketingu — pierwszy podstaw zarządzania uczył się na zapleczu kebabu, drugi, niczym doświadczony ekonomista, jest ekspertem we wróżbach. Korporacyjną nowomową zaczynają motywować pracowników sklepu — galerię postaci rodem z ilustrowanego przewodnika po późnym kapitalizmie. Światem przedstawionym rządzą tu absurdalne rozwiązania fabularne, purenonsensowy dialog i czuła groteska. Gorzki humor reżyser wydobywa z przeciętności swoich bohaterów i ich zmagań z uporczywą codziennością, z ich małych porażek i marzeń. Jego film to zarówno satyra na język marketingu i rzeczywistość Polski B, jak i kino ekonomicznego niepokoju, które umiejętnie czerpie z ponurych komedii fińskiego mistrza Akiego Kaurismäkiego.

Nejsmutnější polská komedie posledních let. Děj debutu Grzegorze Jaroszuka se odehrává v krachujícím obchodě. Sortiment tvoří koberce, kulisami je neznámé polské město, les billboardů a opuštěných hal. Majiteli firmy přijdou pomoct dva samozvaní experti na marketing. Ten první se učil základy managementu v kebab bistru a druhý, zkušený ekonom, se považuje za odborníka ve věštbách. Pomocí „newspeaku" velkých korporací se snaží motivovat zaměstnance obchodu. Ti jako by vypadli z ilustrovaného průvodce pozdním kapitalismem. Páteří filmu jsou absurdní řešení příběhu, čistě nonsensové dialogy a lehká groteska. Trpký humor režisér čerpá z průměrnosti svých hrdinů, jejich zápasu s úpornou každodenností a z drobných proher a přání. Film je jak satirou na marketingový jazyk a skutečný svět tak zvaného „Polska B" (Polsko na východ od řeky Visly), tak rovněž obrazem ekonomického neklidu, který dovedně čerpá z ponurých komedií finského mistra Akiho Kaurismäkiho.

Mariusz Mikliński ■

MAŁE STŁUCZKI
MALÉ STŘEPY

Polska | Polsko 2014, 82'
reżyseria | režie: Aleksandra Gowin, Ireneusz Grzyb
scenariusz | scénář: Ireneusz Grzyb
zdjęcia | kamera: Ita Zbroniec-Zajt
muzyka | hudba: Enchanted Hunters
obsada | hrají: Helena Sujecka, Agnieszka Pawełkiewicz, Szymon Czacki, Maria Maj, Arkadiusz Jakubik
nagrody | ocenění: Koszaliński Festiwal Debiutów Filmowych „Młodzi i Film" 2014 — najlepsze zdjęcia, Nagroda Dziennikarzy; Forum Kina Europejskiego „Cinergia" 2014 — Nagroda dla najlepszego debiutu polskiego | Festival filmových debutů „Mladí a film" v Koszalině 2014 – Cena za nejlepší kameru, Cena novinářů; Fórum evropského kina „Cinergia" 2014 – Cena za nejlepší polský debut

W filmie Aleksandry Gowin i Ireneusza Grzyba realizm malowniczo zderza się z absurdem. W tak skonstruowanym świecie szara Łódź zostaje oświetlona kalifornijskim słońcem, a bohaterowie śnią o całowaniu się z borsukiem i wysłuchują przerażających opowieści na temat psiego smalcu. Nonszalancja, przyjemny nastrój i surrealistyczny humor to jednak tylko elementy zastawionej na widza pułapki. Zamiast beztroskiej fantazji otrzymujemy na ekranie wiarygodny portret pogmatwanego, pozbawionego stabilności i karmionego iluzjami życia dzisiejszych dwudziestoparolatków. Trójkąt uczuciowy między Asią, Kasią i Piotrem w rzeczywistości opiera się na chwiejnych podstawach, a pozorna niezależność bohaterów jest tak naprawdę oznaką bezradności i desperacji. *Małe stłuczki* to antykomedia romantyczna, która zamienia się w kronikę wypadków miłosnych, a zamiast szczęśliwego zakończenia oferuje nam piękną katastrofę.

Piotr Czerkawski ■

Ve filmu Alexandry Gowin a Ireneusze Grzyba se krásně prolíná realismus s absurditou. V takto vykonstruovaném světě se šedá Lodž zaplavuje vlnou kalifornského slunce, hlavní hrdinové sní o líbání s jezevcem a poslechnou si děsivé povídání o psím sádle. Nonšalance, příjemná nálada a surrealistický humor je však jen jedna část pasti nastražené na diváka. Místo bezstarostné fantazie se nám na plátně představuje věrohodný portrét popleteného, nestabilního a iluzemi krmeného života dnešních dvacátníků. Citový trojúhelník mezi Asiou, Kasiou a Piotrem staví ve skutečnosti na nejistých základech a zdánlivá nezávislost hlavních hrdinů je fakticky jen známkou bezradnosti a zoufalství. Snímek *Malé střepy* je romantická antikomedie, která se mění v kroniku milostných nehod, a místo happyendu nám nabízí pořádnou katastrofu.

CENTRAL | NF
30.04.2015, 16.00

MIASTO 44
MĚSTO 44

Polska | Polsko 2014, 130'
reżyseria | režie: Jan Komasa
scenariusz | scénář: Jan Komasa
zdjęcia | kamera: Marian Prokop
muzyka | hudba: Antoni Łazarkiewicz
obsada | hrají: Józef Pawłowski, Zofia Wichłacz, Anna Próchniak, Antoni Królikowski, Filip Gurłacz
nagrody | ocenění:
Festiwal Filmowy w Gdyni 2014 — najlepszy dźwięk, najlepsze efekty specjalne, najlepsza aktorka | Filmový festival v Gdyni 2014 – nejlepší zvuk, nejlepší speciální efekty, nejlepší herečka

Jan Komasa odniósł zwycięstwo i zręcznie ominął pułapki czyhające na twórcę filmu o powstaniu warszawskim. *Miasto 44* nie ugięło się pod ciężarem wysokiego jak na polskie warunki budżetu i nie posłużyło za narzędzie jałowych sporów politycznych. Ponadto film Komasy nie ma nic wspólnego z historyczną czytanką i nie aplikuje widzowi niestrawnej dawki patosu ani martyrologii. Zamiast tego przedstawia powstańczą gehennę w estetyce znanej z horrorów bądź gier komputerowych. Wszystko po to, by pokazać wydarzenia sprzed lat w sposób przemawiający do wrażliwości współczesnego widza. Reżyser ani przez moment nie traci szacunku do bohaterów i stara się ze zrozumieniem opowiadać o ich dylematach, konfliktach wewnętrznych i wątpliwościach. Nie przez przypadek oś fabularną filmu stanowi trójkąt miłosny pomiędzy powstańcami: Stefanem, Kamą i „Biedronką". Dzięki temu *Miasto 44* sprawdza się jako opowieść o żywiole młodości skonfrontowanym z piekłem wojennej zawieruchy.

Jan Komasa obstál a dovedně se vyhnul nástrahám, které číhají na tvůrce filmu o varšavském povstání. *Město 44* se nepodlomilo pod tíhou rozpočtu, na polské poměry dost vysokého, a neposloužilo jako nástroj jalových politických sporů. Kromě toho Komasův film nemá nic společného s historickou čítankou a nezahlcuje diváka nestravitelnými dávkami patosu a martyrologie. Místo toho představuje povstalecké peklo v estetice známé z hororů nebo počítačových her. Všechno proto, aby ukázal události z minulých let způsobem, který je blízký vnímání současného diváka. Režisér ani na okamžik neztrácí úctu k hrdinům a snaží se s pochopením vyprávět o jejich dilematech, vnitřních konfliktech a pochybnostech. Ne náhodou představuje dějovou osu filmu milostný trojúhelník mezi povstalci: Stefanem, Kamou a „Beruškou". Díky tomu se *Město 44* prezentuje jako příběh o síle mládí konfrontované s válečnou vřavou.

Piotr Czerkawski ■

CENTRAL | NF
02.05.2015, 16.00

OBYWATEL
OBČAN

Polska | Polsko 2014, 108'
reżyseria | režie: Jerzy Stuhr
scenariusz | scénář: Jerzy Stuhr
zdjęcia | kamera: Paweł Edelman
muzyka | hudba: Adrian Konarski
obsada | hrají: Jerzy Stuhr, Maciej Stuhr, Magdalena Boczarska, Sonia Bohosiewicz, Janusz Gajos
nagrody / ocenění:
Festiwal Filmowy w Gdyni 2014 — Nagroda Specjalna Jury | Filmový festival v Gdyni 2014 – Speciální cena poroty

Jerzy Stuhr udziela widzom fascynującej lekcji historii Polski. Zamiast z patosem inscenizować wydarzenia z kart podręczników, reżyser podąża śladem jednostkowego bohatera, którego biografia zazębia się z kluczowymi wydarzeniami ostatnich kilkudziesięciu lat. Podróż przez życie Jana Bratka — od stalinizmu, przez wydarzenia marcowe i karnawał „Solidarności", aż po czasy współczesne — stanowi okazję do przejrzenia katalogu narodowych wad. Postępowanie bohatera i jego najbliższych jest naznaczone przez hipokryzję, egoizm i kabotyństwo. Wstydliwe cechy, po tym gdy zostają nazwane i otwarcie napiętnowane, tracą jednak całą swoją paraliżującą moc i stają się pretekstem do opętańczego śmiechu. Jest to możliwe, gdyż Stuhr potrafi przekroczyć granice stereotypów i zburzyć mentalne bariery. *Obywatel*, choć głęboko zanurzony w polskości, legitymuje się czeskim z ducha absurdem i włoskim rozmachem.

Jerzy Stuhr přináší divákům fascinující lekci z polského dějepisu. Místo aby pateticky inscenoval události ze stránek učebnic, ubírá se cestou jednotlivce, hrdiny, jehož život tvoří na sebe navazující klíčové okamžiky několika posledních desetiletí. Cesta životem Jana Bratka – od stalinizmu přes březnové události roku 1968 a nadšenou atmosféru období „Solidarity" až po současnost – nabízí k nahlédnutí katalog národních chyb. Počínání hlavního hrdiny a jeho nejbližších je poznamenáno pokrytectvím, egoizmem a komediantstvím. Jakmile jsou však tyto nepříjemné vlastnosti pojmenovány a otevřeně odsouzeny, ztrácejí celou svou paralyzující moc a vyvolávají šílený smích. Je to možné, Stuhr totiž dokáže překročit hranice stereotypů a bourat mentální bariéry. *Občan* se, ačkoliv je hluboko ponořený do polského charakteru, projevuje absurditou v českém duchu a italskou energií.

Piotr Czerkawski ■

CENTRAL | NF
02.05.2015, 13.30

SEN O WARSZAWIE
SEN O VARŠAVĚ

Polska | Polsko 2014, 104'
reżyseria | režie: Krzysztof Magowski
scenariusz | scénář: Krzysztof Magowski
zdjęcia | kamera: Maciej Magowski, **archiwalne zdjęcia | archivní záběry**
muzyka | hudba: Czesław Niemen
obsada | hrají: Jadwiga Bortkiewicz-Wydrzycka, Roman Radoszewski, Marek Gaszyński, Dariusz Michalski, Grzegorz Skawiński
nagrody | ocenění: Festiwal Filmu Polskiego w Ameryce 2014 — Nagroda Specjalna Jury | Festival polského filmu v Americe 2014 – Speciální cena poroty

Zanim Czesław Niemen przyjął znany wszystkim pseudonim, nazywał się Wydrzycki i śpiewał dla siostry po rosyjsku. Zanim cała Polska przekonała się o jego wokalnych możliwościach, uczył się gry na fagocie. Zanim stał się żywą ikoną, szukał szczęścia w kabarecie i konkursie talentów. Zanim został kanonizowany przez media, był szykanowany, ośmieszany i manipulowany. Dokument Krzysztofa Magowskiego to rozpisana na wiele głosów opowieść o życiu i karierze jednej z najbardziej wyrazistych postaci polskiej muzyki. O artyście, który starał się być kolorowym ptakiem w kraju, gdzie wszystko było szare: od ulic po ludzi. O człowieku, który cenił sobie wolność i który łowił ryby tylko po to, aby wrzucać je z powrotem do wody. To także historia o PRL-owskim show-biznesie, świecie naprawdę dziwnym, gdzie popularnego artysty nie było stać na większe mieszkanie, a wszelkim przejawom indywidualności raz po raz się przeciwstawiano.

Než Czesław Niemen přijal všem známý pseudonym, jmenoval se Wydrzycki a zpíval své sestře rusky. Než se celé Polsko přesvědčilo o jeho hlasových možnostech, učil se na fagot. Než se stal živou ikonou, hledal štěstí v kabaretu a talentových soutěžích. Než ho média začala oslavovat, prošel si šikanou, výsměchem i manipulací. Dokument Krzysztofa Magowského je mnohohlasé vyprávění o životě a kariéře jedné z nejvýraznějších postav polské hudební scény. O umělci, který se snažil být barevným ptákem v zemi, kde bylo všechno, od ulic až po lidi, šedé. O člověku, který si vážil svobody a lovil ryby jenom proto, aby je mohl pustit zpátky do vody. Je to také pohled na showbyznys v době PLR, na opravdu divný svět, ve kterém si populární umělec nemohl dovolit ani větší byt, a všechny projevy individuality byly znovu a znovu potlačovány.

Piotr Mirski ■

PL

CZ

HIPOPOTAMY / HROŠI:
TEATR | NF
30.04.2015, 14.00

ŁAŹNIA / LÁZEŇ:
TEATR | NF
02.05.2015, 13.30

HIPOPOTAMY
HROŠI

ŁAŹNIA
LÁZEŇ

HIPOPOTAMY | HROŠI:
Polska | Polsko 2014, 12'
reżyseria | režie: Piotr Dumała
scenariusz | scénář: Piotr Dumała
animacja | animace: Paweł Dębski, Piotr Dumała
zdjęcia | kamera: Mateusz Michalak
muzyka | hudba: Alexander Balanescu
nagrody | ocenění: Krakowski Festiwal Filmowy 2014 — najlepszy film animowany; Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych w Ottawie 2014 — Grand Prix | Krakovský filmový festival 2014 – nejlepší animovaný film; Mezinárodní festival animovaných filmů v Ottawě 2014 – Grand Prix

Grupa kobiet z dziećmi kąpie się w rzece. Po chwili zbliżają się do nich mężczyźni. Jeden z nich — dominujący samiec — zachęcony podchodzi do jednej z kobiet. Odrzucenie prowokuje przemoc. Rozpoczyna się brutalny i jednocześnie ujmująco piękny taniec nagich ciał, milcząco odbijających się w tafli wody. Film Dumały, inspirowany zachowaniami hipopotamów, ilustruje zderzenie płci oraz niecodzienny dialog ciał oparty na wykorzystaniu słabości przeciwnika.

Skupina žen se s dětmi koupe v řece. Po chvíli se k nim přiblíží muži. Jeden z nich – dominantní samec – vzrušeně přichází k jedné z žen. Odmítnutí rozněcuje násilí. Začíná brutální a zároveň podmanivě krásný tanec nahých těl mlčky se odrážejících na vodní hladině. Film Piotra Dumały je inspirován chováním hrochů, představuje střet pohlaví a nevšední dialog těl postavený na zneužití slabosti protivníka.

ŁAŹNIA | LÁZEŇ:
Wielka Brytania, Polska | Velká Británie, Polsko 2013, 4'
reżyseria | režie: Tomasz Ducki
scenariusz | scénář: Tomasz Ducki
animacja | animace: Tomasz Ducki, Katarzyna Zolich
zdjęcia | kamera: Katarzyna Zolich
muzyka | hudba: Jean-Marc Petsas
nagrody | ocenění: Krakowski Festiwal Filmowy 2014 — specjalne wyróżnienie; Hiroshima International Animation Festival 2014 — specjalne wyróżnienie | Krakovský filmový festival 2014 – speciální čestné uznání; Hiroshima International Animation Festival 2014 – speciální čestné uznání

Podróż do granicy rzeczywistości i fantazji. Dwie starsze kobiety spotykają się w miejskiej łaźni, by oddać się regularnym ćwiczeniom. Po krótkiej rozgrzewce wskakują do basenu. Tym razem podwodny świat kusi nieznanym światłem. Kobiety zdecydują się zanurkować odrobinę głębiej niż zazwyczaj. *Łaźnia* — łącząca animację klasyczną z cyfrową — jest refleksją nad stosunkiem człowieka do czasu.

Cesta na hranice skutečnosti a fantazie. Dvě starší ženy se setkávají v městských lázních, aby se podrobily pravidelné proceduře. Po krátké rozcvičce skočí do bazénu. Podvodní svět je tentokrát láká neznámým světlem. Ženy se rozhodnou potopit o něco hlouběji než obvykle. *Lázeň*, která spojuje klasickou a digitální animaci, je úvahou na téma vztahu člověka k času.

(Krakowski Festiwal Filmowy | ■ Krakovský filmový festival)

PL

CZ

MLECZNY BRAT | SOUKOJENEC:
PIAST | NF
02.05.2015, 18.30

NATURALNI | PŘIROZENÍ:
PIAST | NF
02.05.2015, 18.30

MLECZNY BRAT SOUKOJENEC

NATURALNI PŘIROZENÍ

MLECZNY BRAT | SOUKOJENEC:
Polska, Armenia | Polsko, Arménie 2012, 31'
reżyseria | režie: Vahram Mkhitaryan
scenariusz | scénář: Vahram Mkhitaryan, Aleksandra Majdzińska
zdjęcia | kamera: Marcin Sauter
muzyka | hudba: Mikołaj Trzaska
obsada | hrají: Lusine Avanesyan, Manuk Qishmishyan, Arthur Seyran, Zhasmen Ghazaryan
nagrody | ocenění: Krakowski Festiwal Filmowy 2014 — wyróżnienie w konkursie polskim; MFF „Golden Apricot" w Erywaniu 2014 — najlepszy armeński film krótkometrażowy, najlepszy scenariusz; Festiwal Filmowy w Gdyni 2014 — najlepszy film w Konkursie Młodego Kina | Krakovský filmový festival 2014 – čestné uznání v polské soutěži; MFF „Golden Apricot" v Jerevanu 2014 – nejlepší arménsky krátkometrážní film, nejlepší scénář; Filmový festival v Gdyni 2014 – nejlepší film v Soutěži mladého filmu

NATURALNI | PŘIROZENÍ:
Polska 2013, 23'
reżyseria | režie: Kristoffer Rus
scenariusz | scénář: Jarosław Stawirej
zdjęcia| kamera: Dominik Danilczyk
obsada | hrají: Agnieszka Wosińska, Wojciech Zieliński, Barbara Kurzaj, Elżbieta Okupska

Piotr Czerkawski ■

Reżyser Vahram Mkhitaryan zabiera nas w podróż na ormiańską prowincję. Wśród malowniczych obrzędów i pradawnych rytuałów rozgrywa się subtelny dramat dziesięcioletniego Seto. Głównym tematem filmu pozostają wysiłki chłopca, który musi pogodzić się z niespodziewaną śmiercią młodszego brata. Mkhitaryan z fascynacją przygląda się pracy dziecięcego umysłu.

Kristoffer Rus zaprasza w groteskową podróż po świecie, w którym księża namawiają wiernych do rozwodów, a studenci kulturoznawstwa demonstrują godną pozazdroszczenia sprawność seksualną. Głównym obszarem zainteresowań reżysera pozostają jednak absurdy z życia małżeńskiego Moniki i Piotra. Związek tych dwojga staje się polem odwiecznej batalii pomiędzy naturą a kulturą. Która z równorzędnych sił będzie górą?

Režisér Vahram Mkhitaryan nás vezme na cestu na arménský venkov. Mezi krásnými obřady a pradávnými rituály se odehrává citlivé drama desetiletého Seta. Hlavním tématem filmu je úsilí chlapce, který se musí smířit s nečekanou smrtí mladšího bratra. Mkhitaryan se fascinovaně dívá na práci dětské mysli.

Kristoffer Rus zve na groteskní cestu po světě, ve kterém se kněží snaží přemluvit věřící k rozvodu a studenti kulturologie demonstrují svou záviděníhodnou sexuální kondici. Hlavní oblastí režisérova zájmu jsou však absurdity z manželského života Moniky a Piotra. Vztah těchto dvou lidí je odvěkým bojištěm přírody a kultury. Která z těchto rovnocenných sil bude mít větší převahu?

SUPERJEDNOSTKA | SUPERJEDNOTKA:
PIAST | NF
02.05.2015, 18.30

SUPERJEDNOSTKA
SUPERJEDNOTKA

Polska | Polsko 2014, 20'
reżyseria | režie: Teresa Czepiec
scenariusz | scénář: Teresa Czepiec
zdjęcia | kamera: Paweł Dyllus
nagrody | ocenění: Festiwal Filmowy Opolskie Lamy 2014 — nagroda specjalna w konkursie etiud filmowych w kategorii dokument, Nagroda Publiczności | Filmový festival Opolské lamy 2014 – speciální ocenění v soutěži filmových etud v kategorii dokument, Cena diváků

Jak działa maszyna do mieszkania? W poszukiwaniu odpowiedzi na to pytanie Teresa Czepiec przemierza korytarze katowickiego bloku wybudowanego według wytycznych słynnego architekta Le Corbusiera. Wizyta w jednym z największych budynków mieszkalnych w Polsce to także doskonały pretekst, by — przez dziurkę od klucza — podglądać codzienność jego lokatorów. Polska twórczyni przekonuje, że w świecie *Superjednostki* zwyczajność sąsiaduje drzwi w drzwi z tajemnicą.

Jak funguje stroj na byty? Při hledání odpovědi na tuto otázku si Teresa Czepiec prochází chodby katovického paneláku postaveného podle idejí slavného architekta Le Corbusiera. Návštěva jedné z největších obytných budov v Polsku je rovněž skvělou záminkou pro to, aby člověk mohl klíčovou dírkou potají sledovat každodennost jejích obyvatel. Polská autorka nás přesvědčuje, že ve světě *Superjednotky* sousedí obyčejnost s tajemstvím.

Piotr Czerkawski ■

NF

NOWE FILMY SŁOWACKIE | NOVÉ SLOVENSKÉ FILMY

38

Słowacja | Slovensko 2014, 87'
reżyseria | režie: Daniel Dangl, Lukáš Zednikovič
scenariusz | scénár: Daniel Dangl, Lukáš Zednikovič
zdjęcia | kamera: Tomáš Juríček
muzyka | hudba: Ľubica Malachovská Čekovská
obsada | hrají | účinkujú: Majka Demitrová, Marián Gáborík, Marián Hossa, Zdeno Chára, Miroslav Šatan

Historia Pavola Demitry, hokeisty, sportowca, ojca, syna, kolegi, a przede wszystkim człowieka, któremu udało się zjednoczyć pięciomilionowy słowacki naród. To podzielona na trzy główne wątki opowieść o wyjątkowej postaci, która swoim życiem i podejściem powinna stać się przykładem nie tylko dla sportowców, lecz także dla młodszego pokolenia. Film ukazuje życie gwiazdy hokeja, mówi o jego pragnieniach i wytyczonych celach. Zawiera unikatowe nagrania z archiwów NHL i osobiste wypowiedzi. Sporo miejsca twórcy poświęcili też słowackiej reprezentacji narodowej w hokeju. Nie chcieli przywoływać emocji związanych ze zniknięciem tej wielkiej postaci z życia publicznego i sportowego, lecz przybliżyć widzom człowieka — takim, jakim znały go osoby z jego najbliższego otoczenia.

Film rozpráva príbeh Pavla Demitru, hokejistu, športovca, otca, syna, kamaráta a hlavne človeka, ktorý dokázal zjednotiť päťmiliónový slovenský národ. Paľo však odišiel príliš skoro – pri tragickej havárii lietadla. Dej filmu za pomoci troch línií vypovedá o tejto jedinečnej osobnosti, ktorá by svojím životom a prístupom mala byť príkladom nielen pre športovcov, ale pre všetky mladé generácie. Film poodhaľuje významné i bežné momenty zo života hokejovej legendy, jeho túžby a vytýčené ciele. Ponúka unikátne archívne zábery, exkluzívne materiály z archívov NHL a osobné výpovede. Nemalý priestor tu patrí aj slovenskej hokejovej reprezentácii, ktorej bol Paľo neoddeliteľnou súčasťou. Zmyslom projektu však nie je vyvolávanie umelých emócií súvisiacich s odchodom veľkého človeka zo športového a kultúrneho života, hoci tragédia k nemu neodmysliteľne patrí. Cieľom filmu je priblížiť človeka, ako ho poznali ľudia z jeho najbližšieho okolia.

Dominika Miklošíková ■

COMEBACK

Słowacja | Slovensko 2014, 83'
reżyseria | režie: Miro Remo
scenariusz | scénář: Miro Remo, Juro Šlauka
zdjęcia | kamera: Jaro Vaľko, Mário Ondriš, Ivo Miko
muzyka | hudba: Dávid Kollár

Dwaj słowaccy przestępcy wkrótce wyjdą na wolność. Z trudem wyobrażają sobie życie poza celą. Mirko nie ma nikogo na zewnątrz, matka zerwała z nim kontakt, brat przestał odpowiadać na listy. Bez wykształcenia i z wyrokiem w papierach nie ma szans na pracę. Z kolei Zlatko wie, że prędzej czy później wróci za kratki. Teraz chce się zabawić — zdobyć heroinę, spotkać z matką, jedyną osobą, wobec której ma wyrzuty sumienia. Z zakładu obaj wychodzą z przekonaniem, że rzeczywistość nie oferuje im nic oprócz okazji do popełnienia kolejnego wykroczenia. Reżyser Miro Remo odkrywa świat ludzi, dla których więzienie stało się domem, a wolność oznacza ograniczenia i społeczne wykluczenie. Życie recydywistów obserwowane jest tu bez sentymentów, choć znalazło się też miejsce na chwile intymności. *80% więźniów wraca do zakładu karnego*, mówi jeden z pogodzonych z losem bohaterów. Twórcy nie odpowiadają jednoznacznie, czy to kwestia charakteru przestępców, czy nieefektywnego systemu resocjalizacji.

Dva slovenští zločinci budou za nedlouho propuštěni na svobodu. Jen těžko si umí život mimo celu představit. Mirko venku nemá nikoho, matka s ním nekomunikuje, bratr přestal odpovídat na dopisy. Bez vzdělání a s rozsudkem v papírech nemá šanci najít práci. Naproti tomu Zlatko ví, že se dříve či později za mříže vrátí. Teď se chce pobavit – sehnat heroin, setkat se s matkou, jediným člověkem, vůči kterému má výčitky svědomí. Ze zařízení oba odcházejí přesvědčení, že kromě příležitosti ke spáchání dalšího přestupku jim realita nemá co nabídnout. Režisér Miro Remo odhaluje svět lidí, pro které se vězení stalo domovem, svoboda znamená omezení a sociální vyloučení. Na život recidivistů je nazíráno bez sentimentu, i když se našlo místo také na intimní momenty. „80 % vězňů se vrací do nápravného zařízení," říká jeden z hrdinů, který je s osudem smířený. Na otázku zda jde o charakter zločinců nebo neefektivní systém resocializace, tvůrci neodpovídají zcela jednoznačně.

Mariusz Mikliński ■

CENTRAL | NF
03.05.2015, 14.00

DZIECI
DETI

Słowacja, Czechy | Slovensko, Česká republika 2014, 100'
reżyseria | režie: Jaro Vojtek
scenariusz | scénář: Marek Leščák
zdjęcia | kamera: Tomáš Stanek
muzyka | hudba: Michal Najtek
obsada | hrají: Éva Bandor, János Gosztonyi, Vlado Zboroň, Roman Bubla, Martin Horváth
nagrody | ocenění:
22. Filmowe Babie Lato 2014 — Nagroda Publiczności | 22. Filmové babie leto, 2014, ČR – Cena divákov

Długometrażowy fabularny debiut doświadczonego dokumentalisty Jara Vojteka, zdobywcy wielu filmowych nagród. Jego najważniejsze dzieła to *My Zdes* (2005), *Hranica* (2009) i *Cigáni idú do volieb* (2012). Na film składają się cztery historie: *Syn*, *Maraton*, *Kanarek* i *Ojciec*, będące spojrzeniem na różne formy relacji między rodzicami a dziećmi. Czy chodzi o ojca mierzącego się z niedostępnym światem autystycznego syna, młodego mężczyznę, który nie potrafi żyć z dala od rodziny, chłopca mającego nieczułego ojca czy też o zdradzoną kobietę opiekującą się umierającym ojcem. Wizyta znachora, ucieczka z więzienia, udział w konkursie dla kanarków, wyjazd nad morze — każda z postaci radzi sobie z sytuacją po swojemu. Bohaterowie usiłują uciec od problemów czy może szukają własnej drogi? Każda opowieść rozgrywa się w innej porze roku, razem tworzą złożoną mozaikę relacji, w których widać nadzieje, zawody i nieuniknione decyzje. Wniosek z nich jest jeden: życie to nie to, czego chcemy, ale to, co mamy.

Film je dlhometrážnym hraným debutom ostrieľaného dokumentaristu Jara Vojteka, ktorý za svoje filmy získal už mnoho ocenení. K jeho najznámejším titulom patria *My Zdes* (2005), *Hranica* (2009) či *Cigáni idú do volieb* (2012). Film *Deti* tvoria štyri poviedky – *Syn*, *Maratón*, *Kanárik* a *Otec*, ktoré vytvárajú jeden pohľad na rôzne podoby vzťahu rodičov a detí. Či už ide o otca vyrovnávajúceho sa s nedostupným autistickým svetom svojho syna, mladého muža, ktorý nezvláda odlúčenie od rodiny, chlapca žijúceho s necitlivým otčimom, alebo zradenú ženu starajúcu sa o zomierajúceho otca, každá postava rieši svoju situáciu po svojom: návštevou ľudového liečiteľa, útekom z väzenia, účasťou na súťaži kanárikov, výletom k moru. Snažia sa od svojich problémov uniknúť, alebo iba hľadajú cestu? Každá zo štyroch poviedok sa odohráva v inom ročnom období a spolu vytvárajú vrstevnatú mozaiku vzťahov, v ktorých sa odrážajú nádeje, sklamania a nevyhnutné rozhodnutia. Platí v nich len jediná istota – že život nie je to, čo chceme, ale to, čo máme.

Dominika Miklošíková ■

FELVIDEK — GÓRNE WĘGRY
FELVIDÉK – HORNÁ ZEM

Słowacja, Czechy | Slovensko, Česká republika 2014, 78'
reżyseria | režie: Vladislava Plančíková
scenariusz | scénář: Vladislava Plančíková
zdjęcia | kamera: Dušan Husár
muzyka | hudba: Jana Kirschner
nagrody | ocenění: Międzynarodowy Festiwal Filmu Dokumentalnego w Budapeszcie 2014 — główna nagroda „Let Us Be Free" | hlavní cena Let Us Be Free na MDF Budapešť 2014

Debiutancki długometrażowy dokument młodej reżyserki Vladislavy Plančíkovej podąża śladami rodziny i trzymanych dotąd w ukryciu krzywd. „Tu, w środku Europy, niemal każda rodzina ma swój sekret". Film tworzą osobiste i z wyczuciem wybrane opowieści ludzi żyjących na wielonarodowościowym obszarze nazywanym Felvidék („górne ziemie"), na których losie odcisnęły piętno rozporządzenia polityków po II wojnie światowej. Podejmuje on wciąż aktualną, choć często będącą tematem tabu kwestię stosunków słowacko-węgierskich. Autorka wyjaśnia termin *Felvidék* przy pomocy prostych pytań zadawanych tym, którzy doświadczyli „przymusowej eksmisji". By widz mógł lepiej pojąć problematykę, przybliża też kontekst polityczno-historyczny. Wyjątkową formą animowanego dokumentu autorka pragnie, jak sama mówi, uleczyć wszystkich, którzy żyją z poczuciem niesprawiedliwości w związku z kwestią słowacko-węgierską.

Dlhometrážny dokumentárny debut mladej režisérky Vladislavy Plančíkovej ide po stopách rodinnej histórie a doteraz nevypovedaných krívd. „Tu, uprostred Európy, má skoro každá rodina svoje tajomstvo". Film tvoria osobne a citlivo zozbierané príbehy generácie, ktorej osudy zmenili drsné rozhodnutia politikov po II. svetovej vojne na národnostne zmiešanom území nazývanom Felvidék – Horná zem. Reflektuje stále aktuálnu tabuizovanú tému slovensko-maďarských vzťahov. Pojem Felvídek vysvetľuje režisérka najmä pomocou priamych otázok a odpovedí, tvoriacich subjektívne výpovede najbližšej rodiny a tých, ktorí „násilné vysťahovanie" samy zažili. Pre divákovo lepšie pochopenie a uchopenie problematiky sa témy zľahka dotýka aj v rámci politicko-historického kontextu. Film je spracovaný v unikátnej podobe animovaného dokumentu, ktorým chce tvorkyňa podľa vlastných slov liečiť všetkých tých, ktorí zažili pocit neprávosti v súvislosti so slovensko-maďarskou otázkou. Film vyhral hlavnú cenu súťaže Let Us Be Free na MDF Budapešť 2014.

Dominika Miklošíková ■

CENTRAL | NF
29.04.2015, 18.30

KROK W CIEMNOŚĆ
KROK DO TMY

Słowacja | Slovensko 2014, 120'
reżyseria | režie: Miloslav Luther
scenariusz | scénář: Miloslav Luther, Marian Puobiš
zdjęcia | kamera: Igor Luther
obsada | hrají: Marko Igonda, Monika Haasová, Kristýna Boková, Peter Nádasdi, Miroslav Donutil
nagrody | ocenění: słowacki kandydat do Oscara 2014 w kategorii najlepszy film obcojęzyczny | Ceny AMPAS (Oscar): slovenská národná nominácia v kategórii najlepší cudzojazyčný film, 2014

Doświadczony słowacki reżyser Miroslav Luther, który ma na koncie takie filmy jak *Zapomnijcie o Mozarcie* (1985), *Anioł miłosierdzia* (1993) czy *Ucieczka do Budapesztu* (2002), tym razem nakręcił dramat. To historia młodego lekarza, który nie umie sobie poradzić ze swoją krwawą przeszłością — podczas wojny musiał wykonać okrutny wyrok.
Po latach broni się przed objęciem proponowanego mu stanowiska i daje się porwać namiętności w pozamałżeńskim związku. Jego postępowanie prowadzi do nieoczekiwanych skutków. Czy były dowódca partyzantów Martin Dubovský to bohater czy morderca? Czy jego żona Eva to ofiara czy poplecznicza totalitarnej władzy? Czy jego kochanka Sonia to zimna karierowiczka czy tylko doświadczona przez los samotna matka? Poplątane losy tych antybohaterów z czasów umacniania się komunizmu to historie o przemocy i oporze, słabości i odwadze, które mogłyby rozgrywać się i dziś. Światowa premiera filmu odbyła się na 38. Festiwalu Filmowym w Montrealu.

Skúsený slovenský režisér Miloslav Luther, ktorý má na konte také filmy ako *Zabudnite na Mozarta* (1985), *Anjel Milosrdenstva* (1993) či *Útek do Budína* (2002), si tentoraz vybral žáner dobovej drámy. Dej sa sústreďuje na mladého lekára, ktorý sa nevie vyrovnať so svojou krvavou minulosťou, kedy počas vojny musel vyniesť krutý rozsudok. Po rokoch sa bráni prijať ponúkanú kariéru a prepadá vášni v mimomanželskom vzťahu. Jeho kroky však vedú k nečakaným následkom. Je bývalý partizánsky veliteľ Martin Dubovský hrdina alebo vrah? Je jeho manželka Eva obeť alebo prisluhovačka totalitnej moci? A jeho milenka Soňa? Je chladná kariéristka alebo len slobodná matka skúšaná osudom? Pohnuté osudy našich antihrdinov z doby nástupu komunizmu sú príbehmi o násilí a vzdore, slabosti a odvahe, aké sa odohrávajú aj dnes. Film *Krok do tmy* získal národnú nomináciu na Americkú cenu filmovej akadémie v kategórii cudzojazyčný film pre rok 2014. Svetovú premiéru mal na 38. WFF Montreal v Kanade.

Dominika Miklošíková ■

TEATR | NF
02.05.2015, 18.30

Słowacja 2.0
Slovensko 2.0

Słowacja | Slovensko 2014, 112'
reżyseria | režie: Juraj Herz, Martin Šulík, Péter Kerekes, Zuzana Liová, Mišo Suchý, Ondrej Rudavský, Iveta Grófová, Peter Krištúfek, Viera Čákanyová, Miro Jelok
scenariusz | scénář: Juraj Herz, Juraj Raýman, Marek Leščák, Martin Šulík, Péter Kerekes, Zuzana Liová, Mišo Suchý, Ondrej Rudavský, Iveta Grófová, Peter Krištúfek, Viera Čákanyová, Miro Jelok
zdjęcia | kamera: Dodo Šimončič, Martin Štrba, Noro Hudec, Jan Baset Střítežský, Mišo Suchý, Ondrej Rudavský, Viera Bačíková, Šimon Dvořáček, Juraj Mravec
obsada | hrají: Milan Lasica, Emília Vášáryová, Juraj Herz, Ingrid Ištóková, Emil Kosír

Artystyczna refleksja nad współczesną historią Słowacji, a zarazem nad słowacką kinematografią. Film opowiada o dwudziestoleciu niepodległości z perspektywy dziesięciorga reżyserów i reżyserek. Składa się na niego dziesięć dziesięciominutowych filmów reprezentujących różne gatunki — od fabuły, przez animację, dokument, po film eksperymentalny. Dziesięć reżyserskich osobowości, szerokie spektrum pokoleniowe i światopoglądowe — Juraj Herz, Martin Šulík, Péter Kerekes, Zuzana Liová, Mišo Suchý, Ondrej Rudavský, Iveta Grófová, Peter Krištúfek, Viera Čákanyová i Miro Jelok odpowiedzą na pytanie: w czym wyraża się słowackość?

Unikátna umelecká reflexia moderných dejín Slovenska a zároveň reflexia slovenskej kinematografie v jej rôznych podobách. To je *Slovensko 2.0*, film o dvadsiatich rokoch samostatného Slovenska očami desiatich režisérov. Skladá sa z desiatich desaťminútových filmov rôznych žánrov – od hraného cez animovaný, dokumentárny až po experimentálny film. Desať režisérskych osobností širokého generačného, názorového a žánrového spektra – Juraj Herz, Martin Šulík, Peter Kerekes, Zuzana Liová, Mišo Suchý, Ondrej Rudavský, Iveta Grófová, Peter Krištúfek, Viera Čákanyová a Miro Jelok – odpovedá na otázku: Čo je to Slovensko?

Dominika Miklošíková ■

ZAMEK | NF
30.04.2015, 21.00

SOCJALISTYCZNY ZOMBIE MORD
SOCIALISTICKÝ ZOMBI MORD

Słowacja | Slovensko 2014, 94'
reżyseria | režie: Rastislav Blažek, Zuzana Paulini, Peter Čermák
scenariusz | scénář: Rastislav Blažek, Zuzana Paulini, Peter Čermák, Igor Kovács
zdjęcia | kamera: Peter Čermák, Pavol Krchňák, Igor Kovács
obsada | hrají: Denisa Rötlingová, Viktor Gschweng, Boris Biťukov, Veronika Valentovičová
nagrody | ocenění: 22. MFF Art Film Fest w Trenczyńskich Cieplicach — Trenczyn, 2014 | 22nd Art Film Fest IFF, Trenčianske Teplice – Trenčín, 2014, Slovak Republic

Słowacja czasów socjalizmu. Opracowany w ZSRR granat gazowy, mający służyć unieszkodliwianiu obywateli na terytorium wroga, przez pomyłkę zostaje wzięty za świecę dymną podczas ćwiczeń przysposobienia obronnego w szkole średniej. Wśród uczniów wybucha panika, niektórzy zamieniają się w zombie. Fanatyczny woźny, były oficer Specnazu, próbując zatuszować sprawę, zamyka szkołę, żeby nikt nie mógł uciec. Dwie ocalałe dziewczyny będą usiłowały się wydostać na zewnątrz. Skrzykną innych uczniów, którzy przeżyli, i wspólnymi siłami spróbują się uratować. Nie wiedzą jednak, że zombie to niejedyne zagrożenie. Ten wyjątkowo zabawny horror klasy B wyszedł spod ręki prawdziwych entuzjastów, ekipy Tichý Dom. Film ogromnie spodobał się widzom.

Mimoriadne zábavný a vydarený béčkový horor z dielne filmových nadšencov Tichý dom, ktorí prekonali snáď všetky očakávania a nakrútili divácky veľmi úspešný titul. Obohatili tak slovenskú kinematografiu o tento okrajový avšak populárny žáner. Plynový granát, ktorý vyvinuli v Sovietskom zväze na paralyzovanie obyvateľstva v zázemí nepriateľa, sa počas branného cvičenia na strednej škole omylom použije ako dymovnica. To spustí vlnu nákazy a v škole vypukne panika. Fanatický školník, bývalý dôstojník SPECNAZ, sa usiluje problém ututlať, a tak celú školu zamkne, aby nikto nemohol utiecť. Dve dievčatá, ktoré mali vítať delegáciu, sa zachránia a snažia sa prebojovať von. Stretnú ďalších spolužiakov, ktorí prežili, a spoločnými silami sa usilujú zachrániť. To však ešte netušia, že zombie nie sú ich jediný nepriateľ.

Dominika Miklošíková ■

CENTRAL | NF
28.04.2015, 22.00

FALA VS. BRZEG
VLNA VS. BŘEH

Słowacja, Czechy | Slovensko, Česká republika 2014, 88'
reżyseria | režie: Martin Štrba
scenariusz | scénář: Martin Štrba, Olina Kaufmanová
zdjęcia | kamera: Martin Štrba
muzyka | hudba: Michal Novinski

Na początku lat 80. na słynnej praskiej uczelni FAMU zaczęli ze sobą współpracować słowaccy fotografowie. Jano Pavlík, Rudo Prekop, Vasil Stanko, Tono Stano i inni twórcy wpuścili wówczas trochę świeżego powietrza do życia artystycznego Czechosłowacji. Zasłynęli zdjęciami świadomie inscenizowanymi, abstrakcyjnymi wizualnymi pomysłami, zabawą nagością i ironicznym komentowaniem rzeczywistości. Estetyką, która nie mogła przypaść do gustu cenzorom. Po upadku komunizmu, na fali zainteresowania Europą Wschodnią, na prace Słowaków zwrócił uwagę Zachód, a krytycy ich studencką działalność określili mianem słowackiej Nowej Fali. Reżyser Martin Štrba, który był członkiem tego ruchu, w swoim dokumencie wraca z kamerą do dawnych przyjaciół. W licznych wspomnieniach i anegdotach odnajduje klucz do wspólnego pokoleniowego doświadczenia i artystycznej atmosfery tamtych lat.

Na počátku osmdesátých let spolu začali na slavné pražské FAMU spolupracovat slovenští fotografové. Jano Pavlík, Rudo Prekop, Vasil Stanko, Tono Stano a jiní tvůrci přinesli do uměleckého života tehdejšího Československa čerstvý vítr. Proslavili se cíleně inscenizovanými fotografiemi, abstraktními vizuálními nápady, hrou s nahotou a ironickým komentováním skutečnosti. Estetika, která cenzuře nebyla po chuti. Po pádu komunismu se na vlně zájmu o východní Evropu svezli i tito Slováci a západní kritici se o jejich práci začali zajímat. Jejich studentskou činnost označili za slovenskou novou vlnu. Režisér Martin Štrba, který byl rovněž členem tohoto hnutí, se ve svém dokumentu s kamerou vrací ke starým přátelům. V mnoha vzpomínkách a vitpných scénkách nalézá klíč ke společné generační zkušenosti a umělecké atmosféře tehdejších let.

Mariusz Mikliński ■

PIAST | NF
02.05.2015, 09.30

WSZYSTKIE MOJE DZIECI
VŠETKY MOJE DETI

Słowacja, Czechy | Slovensko, Česká republika 2014, 90'
reżyseria | režie: Ladislav Kaboš
scenariusz | scénář: Ladislav Kaboš, Svatava Maria Kabošová
zdjęcia | kamera: Michael Kaboš
muzyka | hudba: Martin Dohnal
obsada | účinkujú: Marián Kuffa, farár zo Žakoviec a obyvatelia rómskych osád

Chcemy pomagać ludziom na całym świecie, ale nie Cyganom w naszym sąsiedztwie, stwierdza charyzmatyczny proboszcz Marián Kuffa, główny bohater tego dokumentu. W filmie widzimy go przeważnie w ubrudzonym roboczym kombinezonie, pełniącego posługę w zapomnianych romskich osadach. Zamiast wygłaszać kazania Kuffa stara się przyciągnąć Romów własnym przykładem i zwykłą ludzką troską. Pomagają mu byli kryminaliści i alkoholicy ze wspólnoty, którą założył 25 lat temu w Žakovcach. Film w szokujący sposób odkrywa przed widzem problemy, z jakimi boryka się romska społeczność. Z zapartym tchem śledzimy dramatyczne historie mieszkańców i zmagania księdza Kuffy z brutalną rzeczywistością. Chce, by „jego dzieci" odkryły swoje zdolności, przestały zazdrościć, a zaczęły pomagać sobie nawzajem. Czy mu się uda? Dokument pokazano na wielu krajowych i międzynarodowych festiwalach, był też słowackim kandydatem do Europejskiej Nagrody Filmowej 2014.

„Chceme pomáhať ľuďom na celom svete, ale nie Cigánom v našom susedstve," zamýšľa sa charizmatický farár Marián Kuffa, ktorý je ústrednou postavou tohto dokumentu. Vo filme ho ale divák vidí skôr v zašpinených montérkach a sleduje drámu misie do prostredia biedy a beznádeje v zabudnutých rómskych osadách. Namiesto kázania sa Kuffa snaží strhnúť Rómov vlastným príkladom a ľudským záujmom. Pomáhajú mu bývalí kriminálnici a alkoholici z komunity, ktorú pred 25 rokmi založil v Žakovciach. Film šokujúcim spôsobom odkrýva problémy, s ktorými zápasí rómska komunita. Divák so zatajeným dychom sleduje dramatické mikropríbehy Rómov a sizyfovský boj Kuffu s drsnou realitou: chce, aby „jeho deti" objavili svoje schopnosti, naučili sa nezávidieť si a pomáhať jeden druhému. Podarí sa mu to? Film bol uvedený na viacerých domácich i zahraničných festivaloch a stal sa národnou nomináciou na Európsku filmovú cenu 2014.

Dominika Miklošíková ■

ŻYCIE DLA PASJI
ŽIŤ PRE VÁŠEŇ

Słowacja | Slovensko 2014, 60'
reżyseria | režie: Pavol Barabáš
scenariusz | scénář: Pavol Barabáš
zdjęcia | kamera: Pavol Barabáš, Martin Grajciar, Max Reichel
muzyka | hudba: Maroš Barabáš
obsada | účinkujú: Michal Sabovčík, Adam Kadlečík
nagrody | ocenění: 16. Międzynarodowy Festiwal Filmu Górskiego i Przygodowego „Hory a mesto" 2014 — główna nagroda w sekcji „Skała" | 16. MFF Hory a mesto 2014 – Hlavná cena v sekcii Skala

Pavol Barabáš to słowacki filmowiec, specjalista od przygodowych filmów dokumentalno-fabularnych. Jego 35 produkcji przyniosło mu ponad 300 nagród na całym świecie. Laury (na festiwalu „Hory a mesto") zdobył też jego najnowszy film dokumentalny, *Życie dla pasji*. Jeśli góry mają duszę, musi być ona ogromna... Przed 90 laty młody polski student dokonał czegoś niewyobrażalnego. Wiesław Stanisławski wytyczył nowe, trudne trasy wspinaczkowe na najwyższych ścianach Tatr. Jedynie z konopnym sznurem zawiązanym wokół pasa, za to z olbrzymią pasją. Dwaj przyjaciele wybrali się jego śladem w zimowych warunkach. Wędrują jego drogami, góry łączą ich myśli. W spadających lawinach i w promieniach słońca odnajdują przesłanie Stanisławskiego: gdy robi się coś z sercem, robi się to najlepiej. Historycy uważają Stanisławskiego za jednego z trzech najwybitniejszych wspinaczy w całej historii Tatr, Pavol Barabáš potwierdza to swoim filmem.

Pavol Barabáš je slovenský filmár-expert na dobrodružné dokumenty. Za svojich 35 filmov dostal vyše 300 ocenení po celom svete. Ocenenie (16. MFF Hory a mesto) získal aj za svoj posledný dokumentárny počin *Žiť pre vášeň*. Ak majú hory dušu, potom je obrovská... Pred 90-timi rokmi dokázal mladý poľský študent dovtedy nepredstaviteľné. Wieslav Stanislawski vyliezol v najväčších stenách slovenských Tatier nové, náročné cesty. Len s konopným lanom okolo pása, ale s nesmiernou vášňou a túžbou. Dvaja priatelia sa vybrali po jeho stopách do tatranských stien v zimných podmienkach. Spájajú jeho cesty a hory spájajú ich myšlienky. V padajúcich lavínach i slnečných lúčoch nachádzajú Stanislawského odkaz: Ak robí človek niečo z hĺbky srdca, robí to najlepšie. Historici hodnotia Stanislawského ako jedného z troch najvýznamnejších horolezcov v celej histórii Tatier a Pavol Barabáš to dokázal svojím dokumentom.

Dominika Miklošíková ■

JAK POWSTAJE TORNADO | AKO VZNIKÁ TORNÁDO:
TEATR | NF
01.05.2015, 20.30

NINA:
TEATR | NF
03.05.2015, 10.00

JAK POWSTAJE TORNADO
AKO VZNIKÁ TORNÁDO

Jak powstaje tornado | Ako vzniká tornádo

JAK POWSTAJE TORNADO | AKO VZNIKÁ TORNÁDO:
Słowacja | Slovenská republika 2013, 7′
reżyseria | režie: Veronika Kocourková
scenariusz | scénář: Veronika Kocourková
animacja | animace: Andrej Farba
muzyka | hudba: Adam Dekan
nagrody | ocenění: Fest Anča 2014 — nagroda dystrybutora | Fest Anča 2014 – distribučná cena Anča D Award

Z animowanych przygód czterech cząsteczek powietrza dowiemy się, jak powstaje tornado. Gdy słońce nagrzewa ziemię, cząsteczki zaczynają rosnąć tak, że wkrótce ich dom staje się dla nich za ciasny. Sądzą, że wysoko w przestworzach znajdą bardziej przestronne mieszkanie, lecz miejscowe cząsteczki zimnego powietrza nie akceptują nowych współlokatorów.

Ako vzniká tornádo, sa dozvieme z príbehu štyroch molekúl vzduchu. Keď Slnko rozhorúči Zem, začnú sa molekuly zväčšovať, až im je napokon ich dom pritesný. Dúfajú, že vysoko v oblakoch si nájdu priestrannejšie bývanie, no miestne molekuly studeného vzduchu odmietajú nových spolubývajúcich. Animovaný film Veroniky Kocourkovej získal na Medzinárodnom festivale animácie Fest Anča 2014 distribučnú cenu spoločnosti Film Europe – Anča D Award.

NINA:
Słowacja | Slovensko 2014, 17′
reżyseria | režie: Veronika Obertová, Michaela Čopíková
scenariusz | scénář: Peter Minár
zdjęcia | kamera: Juraj Chlpík
muzyka | hudba: Ink Midget

Wzruszająca animacja o żmudnym procesie przełamywania lęków. Chłopiec o imieniu Ondro zmaga się z samotnością i boi podejmowania życiowych wyzwań. Umysł pozostawionego samemu sobie bohatera z każdą chwilą kreuje coraz bardziej paranoiczne wizje. Lekarstwem na ten stan może okazać się tylko pojawiające się znienacka uczucie. Czy miłość pomoże Ondrowi pokonać strach przed dojrzałością?

Dojemná animace o obtížném procesu překonávání strachů. Chlapec jménem Ondra zápasí se samotou a bojí se přijímat životní výzvy. Mysl hrdiny, který zůstal sám se sebou, vytváří každou chvíli čím dál tím paranoidnější přeludy. Lékem na tento stav se může stát jen náhle objevený cit. Dokáže láska Ondrovi pomoci překonat strach z dospělosti?

Piotr Czerkawski ■

UA/HU

UKRAIŃSKI AKCENT, WĘGIERSKI ELEMENT | UKRAJINSKÝ AKCENT, MAĎARSKÝ ELEMENT

CENTRAL | HU
03.05.2015, 16.30

DUŻY ZESZYT
A NAGY FÜZET
VELKÝ SEŠIT

Węgry, Niemcy, Austria, Francja | Maďarsko, Německo, Rakousko, Francie 2013, 112'
reżyseria | režie: János Szász
scenariusz | scénář: András Szekér, János Szász
zdjęcia | kamera: Christian Berger
muzyka | hudba: James Apollo, Manuel Laval
obsada | hrají: László Gyémánt, András Gyémánt, Piroska Molnár, Ulrich Matthes, Gyöngyvér Bognár, Ulrich Thomsen
nagrody | ocenění: MFF w Chicago 2013 — wyróżnienie; MFF w Hajfie 2013 — wyróżnienie; MFF w Karlowych Warach 2013 — najlepszy film, Label Europa Cinemas; Festiwal Kina Europejskiego w Les Arcs 2013 — Nagroda Młodego Jury | MFF v Chicagu 2013 – čestné uznání; MFF v Haifě 2013 – čestné uznání; MFF Karlovy Vary 2013 – cena za nejlepší film, Label Europa Cinemas; Festival evropského filmu v Les Arcs 2013 – Cena mladé poroty

W dużym zeszycie piszą dwaj chłopcy, bliźniacy, którzy obiecali ojcu, że zachowają dla niego wszystkie swoje wspomnienia i przemyślenia. Ojciec jest żołnierzem i musiał opuścić synów, kiedy wybuchła II wojna światowa. Matka też ich opuściła — mówiąc, że to dla ich dobra, zostawiła braci u babki. Nienawistna kobieta, którą sąsiedzi nazywają „wiedźmą", mieszka w rozpadającej się chałupie. Zdani na siebie bohaterowie obserwują rzeczywistość i wszystko pilnie notują w zeszycie. Wyciągają wnioski: skoro żyją w nieczułych i niebezpiecznych czasach, to i oni sami muszą być nieczuli i niebezpieczni. Ćwiczą więc odporność na ból i odrzucają miłość rodziców. Zmieniają się w dwugłowe widmo. Film Szásza przypomina napisany beznamiętnym stylem raport z dehumanizacji. To opowieść osadzona w konkretnych historycznych realiach, ale mająca charakter alegorii — traktująca o złu, które rodzi się z chęci przetrwania, jest toksycznym produktem ubocznym wojny.

Dva chlapci, dvojčata, slíbili otci, že pro něj uchovají všechny své vzpomínky a myšlenky. Zapisují si je do velkého sešitu. Otec musel jako voják syny opustit po vypuknutí 2. světové války. Se slovy, že je to pro jejich dobro, chlapce opustila i jejich matka a nechala je u babičky. Nevraživá žena, které sousedi říkají „čarodějnice", bydlí v rozpadající se chalupě. Hrdinové jsou odkázáni jeden na druhého. Pozorují svět kolem sebe a vše si pilně zapisují do sešitu. Docházejí k závěru, že když už žijí v tak bezcitné a nebezpečné době, musí být i oni bezcitní a nebezpeční. Trénují si odolnost proti bolesti a odmítají rodičovskou lásku. Stává se z nich dvouhlavý přízrak. Szászův film připomíná chladnokrevně napsanou zprávu o dehumanizaci. Příběh je zasazený do konkrétních historických reálií. Můžeme jej však vnímat jako alegorii zla, jež se rodí z touhy přežít, vzniká jako jedovatý vedlejší produkt války.

Piotr Mirski ■

CENTRAL | HU
28.04.2015, 16.00

BIAŁY BÓG
BÍLÝ BŮH
FEHÉR ISTEN

Węgry, Niemcy, Szwecja | Maďarsko, Německo, Švédsko 2014, 119'
reżyseria | režie: Kornél Mundruczó
scenariusz | scénář: Kornél Mundruczó, Viktória Petrányi
zdjęcia | kamera: Marcell Rév
muzyka | hudba: Asher Goldschmidt
obsada | hrají: Zsófia Psotta, Sándor Zsótér, Lili Horváth, Lili Monori, Luke, Body
nagrody | ocenění: MFF w Cannes 2014 — najlpeszy film sekcji Un Certain Regard, Palm Dog; Europejski Festiwal Filmowy w Sewilli 2014 — nagroda dla najlepszej europejskiej koprodukcji | MFF v Cannes – hlavní cena v sekci Un Certain Regard, Palm Dog (Psí palma); Evropský filmový festival v Seville 2014 – cena za nejlepší evropskou koprodukci

Na Węgrzech wprowadzono właśnie prawo, które nakłada poważne ograniczenia na wszystkich właścicieli psów-mieszańców. Ludzie zaczynają wrogo spoglądać na te zwierzęta. 13-letnia Lili zaciekle walczy o to, by zatrzymać swojego czworonoga, Hagena. Nie rozumie nieludzkich przepisów i oporu ojca, który w końcu porzuca psa na środku ruchliwej ulicy. Dziewczyna decyduje się wrócić po pupila, ale na miejscu już go nie ma. Hagen błąka się po Budapeszcie, na własnej skórze doświadczając, jak okrutni mogą być ludzie. Musi uciekać przed hyclami, ale wpada w pułapkę zastawioną przez chciwego bezdomnego. Po uwięzieniu jest trenowany do krwawych psich walk. Gdy udaje mu się uciec, dołącza do sfory rozjuszonych psów, które mszczą się na swoich oprawcach. Reżyser mówi, że jego film to połączenie melodramatu, kina przygodowego i filmu o zemście. To także niepokojąca metafora polityczna będąca komentarzem do tego, co obecnie dzieje się na Węgrzech i w całej Europie.

V Maďarsku právě zavedli zákon, který značně omezuje všechny majitele psích kříženců. Lidé se na tato zvířata začínají dívat nepřátelsky. O to, aby si mohla svého čtyřnohého miláčka Hagena nechat, tvrdošíjně bojuje i 13letá Lili. Nechápe krutá nařízení a odpor otce, který psa nakonec zanechá uprostřed rušné ulice. Dívka se rozhodne pro svého svěřence vrátit, ale na místě už ho nenajde. Hagen se toulá budapešťskými ulicemi a na vlastní kůži pociťuje, jak krutí mohou lidé být. Utíká před odchytem psů, přesto však skončí v nastražené pasti lačného bezdomovce. V zajetí je cvičen pro krvavé psí boje. Když se mu podaří utéct, připojí se ke smečce rozzuřených psů, kteří se svým trýznitelům mstí. Režisér říká, že jeho dílo je spojením melodramu, dobrodružného příběhu a filmu o pomstě. Jde také o znepokojující politickou metaforu, komentář toho, co se v současné době odehrává v Maďarsku a v celé Evropě.

Katarzyna Wolanin (MFF T-Mobile Nowe Horyzonty) ■

PLEMIĘ
PLEMYA
KMEN

Ukraina, Holandia | Ukrajina, Nizozemsko 2014, 130'
reżyseria | režie: Miroslav Slaboshpitsky
scenariusz | scénář: Miroslav Slaboshpitsky
zdjęcia | kamera: Valentyn Vasyanovych
obsada | hrají: Grigoriy Fesenko, Yana Novikova, Alexander Dsiadevich, Yaroslav Biletskiy
nagrody | ocenění: MFF w Cannes 2014 — Międzynarodowy Tydzień Krytyki — Grand Prix; Europejska Akademia Filmowa 2014 — Europejskie Odkrycie Roku, Nagroda FIPRESCI | MFF v Cannes 2014 – Mezinárodní týden kritiky – Grand Prix; Evropská filmová akademie 2014 – Evropský objev roku, Cena FIPRESCI

Szkoła dla głuchoniemych na Ukrainie. Gdy nastoletni Sergiej przekroczy próg nowego internatu, szybko przekona się, że czeka go alternatywny tok nauczania. By wkraść się w łaski rówieśników, będzie musiał odrobić lekcję z okrucieństwa. Porzuceni przez rodziny i wykluczeni ze świata głusi uczniowie tworzą bowiem hermetyczną wspólnotę, funkcjonującą jak zorganizowana grupa przestępcza. Sergiej szybko opanowuje szkolne reguły i pnie się po szczeblach hierarchii. Dzięki postępom w „nauce" wkrótce zostaje mianowany opiekunem dwóch koleżanek, które prostytuują się na parkingu. Opowiedziany w języku migowym (bez napisów czy lektora) debiut Slaboshpitsky'ego nie jest — jak można by się spodziewać — filmem interwencyjnym, lecz realistyczną, surową baśnią o zarażeniu złem i próbie wyzwolenia się spod jego władzy. O sile *Plemienia* przesądza sugestywna strona formalna — brawurowe jazdy kamery i przemyślana w każdym calu choreografia wywołują wrażenie udziału w niepokojącym karnawale przemocy.

Mariusz Mikliński ■

Škola pro hluchoněmé na Ukrajině. Když náctiletý Sergej překročí práh nového internátu, rychle se přesvědčí, že ho čeká jiný způsob výuky. Aby se dostal do přízně vrstevníků, bude muset projít zkouškou krutosti. Hluší žáci, které jejich rodiny opustily a ze světa jsou vyloučení, totiž tvoří hermeticky uzavřené společenství, fungující jako organizovaná zločinecká skupina. Sergej si rychle osvojí školní zákony a postupně šplhá po žebříčku hierarchie. Díky pokrokům v „učení" ho brzy jmenují opatrovníkem dvou kamarádek, které svá těla prodávají na parkovišti. Debut Miroslava Slabošpického vyprávěný ve znakovém jazyce (bez titulků nebo lektora) není – jak by se mohlo zdát – intervenčním filmem, ale realistickým a drsným podobenstvím o nákaze zlem a pokusu vymanit se z jeho nadvlády. Sílu *Kmenu* umocňuje také sugestivní formální stránka filmu – bravurní kamerové jízdy a do detailu promyšlená choreografie budí dojem, že se znepokojivého mumraje násilí účastníme.

BB

STUDIO FILMÓW RYSUNKOWYCH W BIELSKU-BIAŁEJ PRZEDSTAWIA |
STUDIO KRESLENÝCH FILMŮ V BIELSKO-BIAŁÉ UVÁDÍ

KaSS | BB
30.04.2015, 11.00

DLA DOROSŁYCH | PRO DOSPĚLÉ

BLOK FILMÓW BRONISŁAWA ZEMANA
PÁSMO FILMŮ BRONISŁAWA ZEMANA

Historia nie z tej ziemi… | Příběh z jiného Světa…

PAPIEROS | CIGARETA:
Polska | Polsko 1967, 9'47"
reżyseria | režie: Bronisław Zeman
scenariusz | scénář:
Kazimierz Faber, Bronisław Zeman

zdjęcia | kamera: Mieczysław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Janusz Stanny; **muzyka | hudba:** Adam Sławiński
Debiut reżyserski Bronisława Zemana. Żartobliwa opowieść o szkodliwości palenia papierosów. | Režisérský debut Bronisława Zemana. Žertovné vyprávění o škodlivosti kouření.

FAIR PLAY:
Polska | Polsko 1970, 5'43"
reżyseria | režie: Bronisław Zeman
scenariusz | scénář: Bronisław Zeman

zdjęcia | kamera: Zdzisław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Bronisław Zeman
muzyka | hudba: Adam Sławiński
Historia o skutkach bezwzględnej rywalizacji. | Příběh o důsledcích bezohledné rivality.

OCH! OCH!:
Polska | Polsko 1972, 6'20"
reżyseria | režie: Bronisław Zeman
scenariusz | scénář: Bronisław Zeman

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska; **opr. plastyczne | výtvarné zpracování:** Janusz Stanny
muzyka | hudba: Bogumił Pasternak
O destrukcyjnej sile rywalizacji, w której zwycięstwo może się skończyć zagładą. | O destruktivní síle rivality, ve které může být výhra záhubou.

HISTORIA NIE Z TEJ ZIEMI, CZYLI ZIELONE LUDZIKI | PŘÍBĚH Z JINÉHO SVĚTA ČILI ZELENÍ MUŽÍČCI:
Polska | Polsko 1979, 6'29"
reżyseria | režie: Bronisław Zeman, Leszek Mech
scenariusz | scénář: Bronisław Zeman

zdjęcia | kamera: Mieczysław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Bronisław Zeman
muzyka | hudba: Bogumił Pasternak
Jedna z serii historyjek, których bohaterami są zielone ludziki. Poruszająca istotne kwestie opowieść o nietolerancji i przemocy. | Jeden ze série krátkých příběhů, jejichž hrdiny jsou zelení mužíčci. Výprávění se týká zásadní otázky netolerance a násilí.

KARAMBOL:
Polska | Polsko 1982, 2’45”
reżyseria | režie: Bronisław Zeman
scenariusz | scénář: Bronisław Zeman

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Bronisław Zeman
muzyka | hudba: Marek Wilczyński
Ilustracja tezy, że bezmyślną siłę można pokonać sprytem i podstępem. | Obraz tvrzení, že tupou sílu můžeme porazit chytrostí a lstí.

8 I ¾ | 8 A ¾:
Polska | Polsko 1981, 7’18”
reżyseria | režie: Bronisław Zeman
scenariusz | scénář: Aleksander Sroczyński, Bronisław Zeman

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Aleksander Sroczyński
muzyka | hudba: Bogumił Pasternak
Osiem i trzy czwarte żartów, których pointy, jak w kalejdoskopie, zaskakują widza absurdem i groteską. | Osm a tři čtvrtiny vtipů, jejichž pointy jsou jako v kaleidoskopu a překvapí diváky absurditou a groteskou.

ZWARIOWANA DUSZA | BLÁZNIVÁ DUŠE:
Polska | Polsko 1991, 10’20”
reżyseria | režie: Bronisław Zeman
scenariusz | scénář: Bronisław Zeman

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska; **opr. plastyczne | výtvarné zpracování:** Janusz Stanny
muzyka | hudba: Bogumił Pasternak
Ironiczny obraz wędrówki i poszukiwania odpowiedniego miejsca dla zwariowanej ludzkiej duszy. | Ironický obraz putování a hledání příhodného místa pro bláznivou lidskou duši.

FOLK STORY:
Polska | Polsko 2005, 6’20”
reżyseria | režie: Andrzej Orzechowski, Bronisław Zeman
scenariusz | scénář: Andrzej Orzechowski, Bronisław Zeman

opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Janusz Stanny
muzyka | hudba: Marek Wilczyński
Odpowiedź na pytanie, czy jesteśmy odporni na manipulacje demagogów i populistów. | Odpověď na otázku, zda jsme odolní proti manipulacím demagogů a populistů.

KaSS | BB
29.04.2015, 11.00

DLA DOROSŁYCH | PRO DOSPĚLÉ

BLOK FILMÓW ZDZISŁAWA KUDŁY
PÁSMO FILMŮ ZDZISŁAWA KUDŁY

Bruk | Dlažba

BRUK | DLAŽBA:
Polska | Polsko 1971, 7'35"
reżyseria | režie: Zdzisław Kudła
scenariusz | scénář: Marek Neyman

zdjęcia | kamera: Mieczysław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Zdzisław Kudła
muzyka | hudba: Zenon Kowalowski
Przestroga przed skutkami zniszczenia dokonywanego przez człowieka. | Varování před důsledky ničení, kterého se člověk dopouští.

KWIAT | KVĚT:
Polska | Polsko 1972, 6'40"
reżyseria | režie: Zdzisław Kudła
scenariusz | scénář: Marek Neyman

zdjęcia | kamera: Mieczysław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Zdzisław Kudła
muzyka | hudba: Zenon Kowalowski
Metaforyczna historia człowieka, który pada ofiarą swojej własnej pasji. | Metaforický příběh o člověku, který se stane obětí své vlastní vášně.

SZUM LASU | ŠUMĚNÍ LESA:
Polska | Polsko 1972, 9'21"
reżyseria | režie: Zdzisław Kudła
scenariusz | scénář:
Zdzisław Kudła, Leszek Mech

zdjęcia | kamera: Mieczysław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Zdzisław Kudła; **muzyka | hudba:** Zofia Stanczewa
Przerażająca wizja człowieka tkwiącego w kieracie pracy, protest przeciwko niszczeniu środowiska naturalnego. | Děsivá vize člověka, který tkví v kolotoči práce. Protest proti ničení přírody.

IMPAS | SLEPÁ ULIČKA:
Polska | Polsko 1975, 10'18"
reżyseria | režie: Zdzisław Kudła
scenariusz | scénář:
Zdzisław Kudła, Jan Petryszyn

zdjęcia | kamera: Mieczysław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Zdzisław Kudła
muzyka | hudba: Zenon Kowalowski
Apokaliptyczna wizja świata unieruchomionego przez kryzys energetyczny. | Apokalyptická vize světa ochromeného energetickou krizí.

JAK WYGINĘŁY MAMUTY | JAK VYMŘELI MAMUTI:
Polska | Polsko 1976, 2’42”
reżyseria | režie: Zdzisław Kudła, Bronisław Zeman
scenariusz | scénář: Zdzisław Kudła, Bronisław Zeman

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Zdzisław Kudła, Bronisław Zeman
muzyka | hudba: Tadeusz Kocyba
Żartobliwe rozwiązanie naukowej zagadki — niechęć mamucicy przyczyną zagłady gatunku. | Žertovné rozuzlení vědecké hádanky – nechuť mamutí samice jako příčina zániku druhu.

KARALUCH | ŠVÁB:
Polska | Polsko 1987, 8’55”
reżyseria | režie: Zdzisław Kudła, Franciszek Pyter
scenariusz | scénář: Zdzisław Kudła, Andrzej Orzechowski

zdjęcia | kamera: Marek Raczek
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Zdzisław Kudła, Franciszek Pyter
muzyka | hudba: Aleksander Lasoń
Katastroficzna wizja świata po wybuchu jądrowym. | Katastrofická vize světa po jaderném výbuchu.

BEZ POWROTU PANIE Z. | BEZ NÁVRATU, PANE Z.:
Polska | Polsko 1992, 8’24”
reżyseria | režie: Zdzisław Kudła
scenariusz | scénář: Zdzisław Kudła, Andrzej Orzechowski

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Zdzisław Kudła
Surrealistyczny obraz świata, który w swym cywilizacyjnym biegu nie liczy się z potrzebami i pragnieniami jednostki. | Surrealistický obraz světa, který ve svém civilizačním vývoji nepočítá s potřebami a touhami jednotlivce.

...ERGO SUM:
Polska | Polsko 2004, 4’29”
reżyseria | režie: Zdzisław Kudła
scenariusz | scénář: Zdzisław Kudła, Andrzej Orzechowski

zdjęcia | kamera: Studio Kropka**; opr. plastyczne | výtvarné zpracování:** Zdzisław Kudła
muzyka | hudba: Zygmunt Konieczny
Portret współczesności z przewrotną pointą — wolność jest pełna niespodzianek, a niewola zapewnia poczucie bezpieczeństwa. | Obraz současnosti s nečekanou pointou – svoboda je plná překvapení a poroba zaručuje pocit bezpečí.

Sztandar | Prapor

KaSS | BB
30.04.2015, 13.00

DLA DOROSŁYCH | PRO DOSPĚLÉ

BLOK RETROSPEKTYWNY
RETROSPEKTIVNÍ PÁSMO

DON JUAN:
Polska | Polsko 1963, 10'18"
reżyseria | režie: Jerzy Zitzman
scenariusz | scénář: Andrzej Wydrzyński

zdjęcia | kamera: Zdzisław Poznański; **opr. plastyczne | výtvarné zpracování:** Jerzy Zitzman
muzyka | hudba: Krzysztof Penderecki
Żartobliwie pokazane przygody bohatera dramatu Moliera i poematu Byrona. | Žertovně pojatá dobrodružství hrdiny Molièrova dramatu a Byronovy básně.

GILGAMESZ | GILGAMEŠ:
Polska | Polsko 1976, 17'31"
reżyseria | režie: Jan Petryszyn
scenariusz | scénář: Leszek Mech

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska; **opr. plastyczne | výtvarné zpracování:** Jan Petryszyn
muzyka | hudba: Zenon Kowalowski
Poetycka impresja zainspirowana sumeryjskim mitem o człowieku-bogu, wspólnym źródle religii Bliskiego Wschodu. | Poetická imprese inspirovaná sumerským eposem o člověku--bohu, společném zdroji náboženství Blízkého východu.

GODY | HOSTINA:
Polska | Polsko 1977, 6'44"
reżyseria | režie: Andrzej Czeczot
scenariusz | scénář: Andrzej Czeczot

zdjęcia | kamera: Mieczysław Poznański; **opr. plastyczne | výtvarné zpracování:** Andrzej Czeczot; **muzyka | hudba:** Zbigniew Namysłowski; Opowieść o życiu, które podobnie jak uczta weselna zaczyna się radośnie, kończy zaś ponuro — starością. | Příběh o životě, který podobně jako svatební hostina začíná radostně, avšak ponuře končí – stářím.

MAKATKA I | VYŠÍVANÁ KUCHAŘKA I:
Polska | Polsko 1977, 1'36"
reżyseria | režie: Andrzej Czeczot
scenariusz | scénář: Andrzej Czeczot

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Andrzej Czeczot; **muzyka | hudba:** Tadeusz Kocyba
Jak ja gotuję — to każdemu smakuje. | Chutným jídlem v čisté míse hospodyňka zalíbí se.

MAKATKA III | VYŠÍVANÁ KUCHAŘKA III:
Polska | Polsko 1977, 1'8"
reżyseria | režie: Andrzej Czeczot
scenariusz | scénář: Andrzej Czeczot

zdjęcia | kamera: Stanisław Gołąb
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Andrzej Czeczot; **muzyka | hudba:** Tadeusz Kocyba
Kto rano wstaje, temu Pan Bóg daje. | Ranní ptáče dál doskáče.

MAKATKA V | VYŠÍVANÁ KUCHAŘKA V:
Polska | Polsko 1977, 1'17"
reżyseria | režie: Andrzej Czeczot
scenariusz | scénář: Andrzej Czeczot

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Andrzej Czeczot; **muzyka | hudba:** Tadeusz Kocyba
Dobrze gotuję — nie żartuję, potem z tobą poflirtuję. | Dobře vařím, pravdu mám, potom ti kus lásky dám.

NOCNE LOTY | NOČNÍ LETY:
Polska | Polsko 1978, 6’7”
reżyseria | režie: Marian Cholerek
scenariusz | scénář: Andrzej Czeczot

zdjęcia | kamera: Henryk Pollak
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Marian Cholerek; **muzyka | hudba:** Antoni Mleczko
Groteskowo ujęty problem zdrady małżeńskiej. | Groteskně pojatý problém manželské nevěry.

SIĘ ŚCIEMNIA | STMÍVÁ SE:
Polska | Polsko 1988, 5’45”
reżyseria | režie: Marian Cholerek
scenariusz | scénář: Marian Cholerek

zdjęcia | kamera: Ryszard Biesok; **opr. plastyczne | výtvarné zpracování:** Marian Cholerek
muzyka | hudba: Marek Jackowski
Filmowa ilustracja piosenki Kory. | Filmové zpracování písně Kory – Olgy Jackowské ze skupiny Maanam.

STRZELNICA | STŘELNICE:
Polska | Polsko 1975, 6’18”
reżyseria | režie: Marian Cholerek
scenariusz | scénář:
Stanisław Korzonkiewicz, Marian Cholerek

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Marian Cholerek
muzyka | hudba: Antoni Mleczko
Gorzka opowieść o oportunizmie. | Hořký příběh o oportunismu.

SZTANDAR | PRAPOR:
Polska | Polsko 1965, 7’33”
reżyseria | režie: Mirosław Kijowicz
scenariusz | scénář: Mirosław Kijowicz

zdjęcia | kamera: Henryk Ryszka; **opr. plastyczne | výtvarné zpracování:** Mirosław Kijowicz
muzyka | hudba: Krzysztof Komeda-Trzciński
Zjadliwa satyra na mieszczański sposób myślenia. | Ironická satira na měšťanský způsob myšlení.

WIADOMOŚĆ | ZPRÁVA:
Polska | Polsko 2004, 3’51”
reżyseria | režie:
Aleksandra Magnuszewska-Oczko
scenariusz | scénář:
Aleksandra Magnuszewska-Oczko

zdjęcia | kamera: Studio Kropka; **opr. plastyczne | výtvarné zpracování:**
Aleksandra Magnuszewska-Oczko; **muzyka | hudba:** Małgorzata Oczko
Poetycka refleksja na temat wpływu mediów na świadomość odbiorcy. | Poetická úvaha na téma vlivu médií na vědomí příjemce.

ZA BOREM, ZA LASEM | ZA BOREM, ZA LESEM:
Polska | Polsko 1961, 10’24”
reżyseria | režie: Władysław Nehrebecki
scenariusz | scénář: Władysław Nehrebecki

zdjęcia | kamera: Zdzisław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Władysław Nehrebecki
muzyka | hudba: Tadeusz Klimczak
Zabawne scenki z życia wsi przedstawione za pomocą oryginalnych łowickich wycinanek. | Veselé scénky z vesnického života vyobrazené pomocí originálních łowiczských vystřihovánek.

ZABAWKA | HRAČKA:
Polska | Polsko 1988, 2’3”
reżyseria | režie: Aleksander Oczko
scenariusz | scénář: Aleksander Oczko

zdjęcia | kamera: Dorota Poraniewska
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Aleksander Oczko
O nieskuteczności pozornych zmian. Aby powstała nowa wartość, trzeba zniszczyć coś, czego poprawić nie sposób. | O tom, jak jsou domnělé změny neúčinné. Aby vznikla nová hodnota, je potřeba zničit něco, co se nedá napravit.

DOM | BB
28.04.2015, 09.00

KaSS | BB
29.04.2015, 09.00

DLA DZIECI / PRO DĚTI

BLOK KRÓTKICH FILMÓW
PÁSMO KRÁTKÝCH FILMŮ

Porwana królewna | Unesená princezna

PORWANA KRÓLEWNA z serii **KUBA I ŚRUBA | UNESENÁ PRINCEZNA** ze série **KUBA A ŚRUBA:**
Polska | Polsko 2011, 14'
reżyseria | režie:
Bronisław Zeman, Andrzej Orzechowski
scenariusz | scénář:
Bronisław Zeman, Andrzej Orzechowski

animacja | animace: Andrzej Czaderna, Krystyna Blachura, Helena Oczko
muzyka | hudba: Karim Martusewicz
W deszczowy dzień nawet zwykła łyżeczka może zamienić się w żabkę, a ta w piękną królewnę, z pokoju da się zaś wypłynąć na szerokie wody. | V deštivém dni se dokonce obyčejná lžička může proměnit v žabku, ta v krásnou princeznu a přímo z pokoje se dá pro změnu vyplout na otevřené moře.

DWÓCH JASIÓW I MAŁGOSIA z serii **KUBA I ŚRUBA | DVA JENÍČKOVÉ A MAŘENKA** ze série **KUBA A ŚRUBA:**
Polska | Polsko 2012, 13'
reżyseria | režie: Marek Burda

opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Monika Frątczak-Rodak
muzyka | hudba: Karim Martusewicz
Kuba i Śruba na odkurzaczu opuszczają swój pokój i lądują w ciemnym lesie. Docierają na polanę, na której stoi domek z piernika. Na miotle nadlatuje wiedźma i zaprasza ich na słodką ucztę. | Kuba a Śruba zmizí na vysavači ze svého pokoje a objeví se v temném lese. Dostanou se na louku, na níž stojí perníková chaloupka. Na koštěti přilétá ježibaba a zve je na sladkou hostinu.

KOCIDRAPKA | KOČIŠKRÁBEK:
Polska | Polsko 2014, 8'
reżyseria | režie:
Bronisław Zeman, Andrzej Orzechowski
scenariusz | scénář:
Bronisław Zeman, Andrzej Orzechowski

opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Bronisław Zeman, Andrzej Orzechowski
muzyka | hudba: Tomasz Gąssowski
Przez środek posesji przeprowadzono autostradę. Dom znalazł się po jednej stronie drogi, a studnia po drugiej. Mieszkańcy przenieśli się w inne miejsce, pozostał tylko kot Kocidrapka. | Uprostřed zahrady, na které stojí dům, postavili dálnici. Dům zůstal na jedné a studna na druhé straně. Majitelé se přestěhovali jinam. Zůstal tam jen kocourek Kočiškrábek.

FELICJANEK 10:
Polska | Polsko 2008, 8'
reżyseria | režie: Anna Kaszuba-Dębska
scenariusz | scénář:
Anna Kaszuba-Dębska, Justyna Kiliańczyk-Zięba

zdjęcia | kamera: Piotr Szyngiera; **opr. plastyczne | výtvarné zpracování:** Anna Kaszuba-Dębska; **muzyka | hudba:** Anna Maria Jopek
Film zainspirowany życiem papieża Jana Pawła II. W krakowskiej kamienicy przy ulicy Felicjanek, gdzie podczas wojny bywał Karol Wojtyła, łobuzują bracia Janek i Paweł. | Film inspirovaný životem papeže Jana Pavla II. V krakovském domě na ulici Felicjanek, kde za války bydlel Karol Wojtyła, řádí bratři Janek a Paweł.

DOMEK:
Polska | Polsko 2006, 11'
reżyseria | režie:
Aleksandra Magnuszewska-Oczko
scenariusz | scénář:
Aleksandra Magnuszewska-Oczko
na podstawie wiersza Joanny Wilkońskiej |
Aleksandra Magnuszewska-Oczko
na motivy básně Joanny Wilkońské

zdjęcia | kamera: Roman Baran, Marek Burda
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Aleksandra Magnuszewska-Oczko
muzyka | hudba: Małgorzata Oczko
Ślimaczek Maciuś, obciążony muszelką-domkiem, postanawia radykalnie odmienić swój los. Porzuca schronienie i rusza w świat z nadzieją na lepsze lokum i ciekawsze życie. | Šnek Maciuś tahá svůj těžký domeček, až se rozhodne radikálně změnit svůj osud. Opouští skrýš a vyrazí do světa s nadějí na lepší místo k bydlení a zajímavější život.

CHORY ZĄB z serii **PRZYGODY BOLKA I LOLKA** |
NEMOCNÝ ZUB ze série
DOBRODRUŽSTVÍ BOLKA A LOLKA:
Polska | Polsko 1972, 10'
reżyseria | režie: Stanisław Dülz
scenariusz | scénář:
Władysław Nehrebecki, Leszek Mech

zdjęcia | kamera: Mieczysław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Tadeusz Depa
muzyka | hudba: Tadeusz Kocyba
Lolka rozbolał ząb. Bolek wymyśla różne sposoby usunięcia zęba, niestety bez skutku. Pomaga dopiero interwencja dentysty. | Lolka rozbolel zub. Bolek vymýšlí různé způsoby, jak zub vytrhnout, ale marně. Pomůže až zásah pana zubaře.

REKSIO I KOGUTY z serii **REKSIO** |
REXÍK A KOHOUTI ze série **REXÍK:**
Polska | Polsko 1981, 10'
reżyseria | režie: Józef Ćwiertnia
scenariusz | scénář: Lechosław Marszałek

zdjęcia | kamera: Ryszard Biesok
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Lechosław Marszałek
muzyka | hudba: Zenon Kowalowski
Na podwórku panoszy się kogut. Reksio sprowadza więc koguta z sąsiedniego podwórka, żeby nauczył moresu aroganta. Spotyka go zawód. | Po dvorku se nese kohout. Rexík proto přivede sousedního kohouta, který má arogantního drzouna naučit dobrým způsobům. Čeká ho však zklamání.

Wielka podróż Bolka i Lolka | Velké putování Bolka a Lolka

GWIAZDA KOPERNIKA
KOPERNÍKOVA HVĚZDA

GWIAZDA KOPERNIKA | KOPERNÍKOVA HVĚZDA:
Polska | Polsko 2009, 94'
reżyseria | režie: Zdzisław Kudła, Andrzej Orzechowski
scenariusz | scénář: Zdzisław Kudła, Andrzej Orzechowski
zdjęcia | kamera: Janusz Stanny
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Zdzisław Kudła
muzyka | hudba: Abel Korzeniowski

DOM | BB | 29.04.2015, 09.00
KaSS | BB | 30.04.2015, 09.00

Opowieść o człowieku, który zatrzymał Słońce i ruszył Ziemię. Gdy Mikołaj ma dziesięć lat, w jego domu w Toruniu pojawia się niderlandzki astrolog Paul van de Volder i przepowiada mu wielką przyszłość. Chłopiec zaczyna interesować się gwiazdami. W przyszłości rozpocznie studia na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Příběh o člověku, který zastavil Slunce a rozhýbal Zemi. Když je Mikołajovi 10 let, objeví se v jeho toruňském domě holandský astrolog Paul van de Volder a přepoví mu velikou budoucnost. Chlapec se začne zajímat o hvězdy. V budoucnu začne studovat na Jagellonské univerzitě v Krakově.

WIELKA PODRÓŻ BOLKA I LOLKA
VELKÉ PUTOVÁNÍ BOLKA A LOLKA

WIELKA PODRÓŻ BOLKA I LOLKA | VELKÉ PUTOVÁNÍ BOLKA A LOLKA:
Polska | Polsko 1977, 105'
reżyseria | režie: Władysław Nehrebecki, Stanisław Dülz
scenariusz | scénář: Leszek Mech, Władysław Nehrebecki
zdjęcia | kamera: Mieczysław Poznański
opr. plastyczne | výtvarné zpracování: Tadeusz Depa, Zdzisław Kudła, Franciszek Pyter, Zbigniew Stanisławski, Marian Cholerek, Władysław Nehrebecki
muzyka | hudba: Waldemar Kazanecki

KaSS | BB | 28.04.2015, 09.00
DOM | BB | 30.04.2015, 09.00

Według testamentu zmarłego w Londynie podróżnika Fileasa Fogga jego majątek ma przypaść śmiałkom, którzy w 80 dni okrążą świat. Bolek i Lolek podejmują wyzwanie. Przeszkadza im Jeremiasz, sługa lorda, który stara się opóźnić ich podróż. Po drodze chłopcy trafiają do Ali Baby, spotykają japońskie potwory i goszczą na egzotycznych wyspach.

V Londýně zemřel cestoval Phileas Fogg a podle jeho poslední vůle připadne jeho majetek odvážlivcům, kteří podniknou cestu kolem světa za 80 dní. Bolek a Lolek se chopí příležitosti. V cestě jim stojí pouze sluha Jeremiasz, který se snaží jejich putování opozdit. Po cestě chlapci natrefí na Alibabu, potkávají japonské nestvůry a navštíví exotické ostrovy.

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE | DOPROVODNÉ AKCE

MUZYKA | HUDBA

MISTER D. (PL)

KLUB
28.04.2015, 22.00

PL

Mister D. to propozycja skrajnie przestylizowana. Za tym muzycznym przedsięwzięciem stoi Dorota Masłowska, autorka głośnej powieści sprzed 14 lat, *Wojny polsko-ruskiej pod flagą biało--czerwoną*. W swoim nowym wcieleniu Masłowska powraca do rzeczywistości dobrze znanej czytelnikom. Blokowe „historie miłosne", postaci z kolorowej prasy w małomiasteczkowym środowisku — chyba nikt inny nie potrafi poruszać się po tym świecie lepiej niż autorka *Pawia królowej*. W gąszczu metajęzykowych odniesień gubią się jednak muzyczne tropy. Masłowska świadomie je zaciera, tworzy dziwaczny montaż atrakcji składający się z tanecznych rytmów, rapu, punka czy electro. Jej propozycja to stylizacja niekryjąca swojej fascynacji latami 80. i brzmieniem syntetycznego popu. *Społeczeństwo jest niemiłe* — taki tytuł nosi album artystki —jest rodzajem performensu, w którym Masłowska wykonuje popkulturowy chocholi taniec nad światem wartości.

CZ

Mister D. představuje krajně stylizovanou alternativu. Za tímto hudebním počinem stojí Dorota Masłowská, autorka věhlasného románu *Červená a bílá* vydaného před 14 lety. Ve svém novém převtělení se Masłowská vrací do reality tak dobře známé čtenářům. Paneláková „love story" postav z barevných magazínů v maloměstském prostředí. Asi nikdo jiný se v tomto světě neumí pohybovat tak dobře jako autorka *Královniny šavle*. V záplavě metajazykových narážek se však ztrácejí hudební stopy. Masłowská je vědomě zastírá, vytváří podivuhodnou směsici poutavých prvků, která se skládá z tanečních rytmů, rapu, punku či electro. Její stylizace nezastírá fascinaci 80. léty se zvukem syntetického popu. Album *Společnost je nepříjemná* je druhem performance, při níž Masłowská uskutečňuje popkulturní tanec chocholů nad světem hodnot.

Marcin Mońka ■

ILLE (CZ)

KLUB
29.04.2015, 22.30

PL

Formacja ILLE, wspierana przez najbardziej dynamiczne czeskie wydawnictwo muzyczne, nie jest kolejnym sztucznym tworem ani kopią popularnych zespołów, lecz grupą działającą na scenie klubowo-alternatywnej. Jej wokalistkę Olgę Königową można porównać do Lenki Dusilovej, obie artystki łączy zresztą nie tylko naturalna, nieprzestylizowana ekspresja, ale i podobna barwa. Śpiew Königovej doskonale pasuje do brzmienia ILLE, w którym zgrabnie uzupełniają się folk-rockowe akustyczne aranżacje, łagodnie pulsująca elektronika i ciepłe tła z syntetyzatorów. Jej głos pojawił się m.in. w nagraniach grupy Obří Broskev, z którą nagrała albumy *Potápěči* i *Sever*. Przy tworzeniu tego materiału poznała producenta Dušana Neuwertha, z którym nagrała EP-kę *V rekvizitách*. W kolejnych latach Olga znalazła swoich muzyków — są nimi gitarzyści Marek Svoboda i A.m. Almela oraz perkusista Petr Odstrčil. Z nimi i z Neuwerthem przygotowała debiutancki album ILLE, *Ve tvý skříni*. Płyta spodobała się zarówno słuchaczom, jak i krytykom. Wydana pod koniec lata 2013, wkrótce wspięła się na szczyt rankingów sprzedaży; Musicserver.cz ogłosił ją czeską płytą roku 2013, zespół był też nominowany do nagrody krytyków muzycznych Apollo oraz w trzech kategoriach (wydarzenie, zespół, piosenka) do nagrody muzycznej Anděl.

CZ

Je příjemné, když nové jméno, do kterého nejproduktivnější české hudební vydavatelství investuje, není umělou splácaninou či dalším šlahounem zavedených partiček, nýbrž interpret z alternativní, respektive klubové scény. Zpěv Olgy Königové je podobného rodu jako třeba projev Lenky Dusilové, obě zpěvačky ostatně spojuje nejen nestylizovaný, přirozený výraz, ale i podobná barva hlasu. Se zvukem ILLE, v němž se ladně doplňují folkrockově strunná aranžmá s jemně tepající elektronikou a teple syntetickými zvukovými prostory, si tento zpěv vyloženě notuje. Její hlas se v minulosti objevil na nahrávkách Obří broskve, s níž natočila alba *Potápěči* a *Sever*. Právě během natáčení tohoto materiálu se seznámila s producentem Dušanem Neuwerthem a společně s ním natočila EP *V rekvizitách*. Během dalších let se Olga obklopila vlastní kapelou, v níž hrají kytaristé Marek Svoboda, A. m. Almela a bubeník Petr Odstrčil. S nimi a opět s Dušanem Neuwerthem připravila debutové album ILLE – *Ve tvý skříni*, na kterém se kromě Olgy autorsky podíleli také její manžel Jakub König a kytarista ILLE Marek Svoboda. Deska zabodovala jak u posluchačů, tak u hudebních kritiků. Po vydání na konci léta 2013 vévodila žebříčku prodejnosti na Supraphonline.cz a Musicserver.cz vyhlásil *Ve tvý skříni* nejlepší českou deskou roku 2013, ILLE byli nominováni na cenu hudební kritiky Apollo a také ve třech kategoriích (objev, skupina, píseň) na ceny Anděl.

Ondřej Bezr / ILLE ■

THE ABSTINENTS (PL)

KLUB
30.04.2015, 22.30

PL

Punkowo-jazzowe The Abstinents to ewenement nie tylko na rodzimej scenie muzycznej. W końcu pojawienie się grupy z piekielnie mocnym postanowieniem abstynencji musi budzić respekt. Muzyka tyskiego zespołu, którą tworzą znani instrumentaliści z innych fomacji (m.in. Pogodno, MorF, Sensorry, hipiersoniK), nie jest jednoznaczna. Absolutnie punkowa energia, sporo odniesień do jazzu — to wszystko sprawia, że koncerty The Abstinents to żywiołowy, pełen napięcia spektakl, w którym role nie do końca są rozpisane. Zespół ma jak dotąd na koncie dwie płyty — *Punk Not Drunk!* i *Holicy*. Niedawno ukazała się też składanka *Portowe piosenki*, wydana przez wrocławski BL Rekord. The Abstinents wykonują na niej utwór *Wszyscy równi, wszystko wspólne, żadnej władzy!* z tekstem wiersza Krzysztofa Jaworskiego.

CZ

Punkovo-jazzoví The Abstinents jsou úkazem nejen na domácí hudební scéně. Koneckonců to, že se objevila skupina s ďábelsky silným rozhodnutím abstinovat, musí budit respekt. Hudba skupiny z polských Tych, kterou tvoří známí instrumentalisté z jiných uskupení (jako je Pogodno, MorF, Sensorry, hipiersoniK), není jednoznačná. Stoprocentně punková energie, množství jazzových prvků, to všechno způsobuje, že koncerty The Abstinents představují živelnou show plnou napětí, ve které role nejsou s konečnou platností rozdány. Skupina má dosud na kontě dvě alba – *Punk Not Drunk!* a *Holicy*. Nedávno se objevil také hudební mix literárního festivalu Port Literacki *Přístavní písně*, vydaný vratislavským BL Rekord. The Abstinents pro něj zhudebnili báseň Krzysztofa Jaworského *Všichni rovni, všechno spolu, žádnou moc!*

Marcin Mońka ■

TATA BOJS (CZ)

KLUB
01.05.2015, 22.30

PL

Tata Bojs, kapela rockowa z pogranicza alternatywy i popu, która niedawno świętowała 25-lecie istnienia, należy dziś do najbardziej ciekawych zjawisk muzycznych w Czechach. Zespół w odróżnieniu od innych grup, z którymi w latach 80. tworzył scenę alternatywną (Vltava, Už Jsme Doma), zdołał wypracować odrębny muzyczny charakter (wirtuozeria instrumentalna, wyczucie językowe, dowcip, przerysowanie, skłonność do zabawy). Potrafił też w inteligentny sposób korzystać z aktualnych światowych trendów. Jako pomost między lokalną spuścizną a globalnymi trendami XXI wieku Tata Bojs stanowi na czeskiej scenie zupełny wyjątek. Przez ćwierć wieku zespół wydał osiem albumów z premierowym materiałem, za które odebrał większość rodzimych nagród. Płyta *Futuretro* zwyciężyła ze sporą przewagą w rankingu na najważniejsze czeskie wydawnictwo muzyczne lat 2000–2009 według krytyków muzycznych i specjalistów. Oprócz założycieli, Mardošy i Milana Caisa, obecnie stały skład grupy tworzą również Vladimír Bár, Dušan Neuwerth i Jiří Hradil.

CZ

Tata Bojs, rocková kapela na pomezích alternativy i popu, která nedávno oslavila 25. výročí svého založení, se dnes bez jakékoli diskuse řadí k tomu nejvýraznějšímu a nejosobitějšímu, co lze na české hudební scéně slyšet. Na rozdíl od současníků, s nimiž v osmdesátých letech alternativní scénu zakládali (Vltava, Už jsme doma), si totiž Tata Bojs dokázali nejen vypracovat svébytný hudební rukopis (instrumentální bravura, smysl pro jazyk, vtip, nadsázku a hravost), na který v Česku dobře slyší odborná kritika, klubové publikum, atletické stadiony i komerční rádia, zároveň do něj ale také vždy dokázali chytře včleňovat aktuální světové hudební trendy. A právě coby most mezi lokálním hudebním dědictvím a globálními trendy 21. století představují Tata Bojs na české scéně naprosté unikum. Za čtvrtstoletí existence kapela vydala 8 řadových alb, za která posbírala většinu ze zdejších hudebních cen, její album *Futuretro* s velkým přehledem zvítězilo v anketě hudebních kritiků a odborníků o nejdůležitější českou nahrávku let 2000–2009. Stálou sestavu v současnosti kromě obou zakládajících členů Mardoši a Milana Caise tvoří Vladimír Bár, Dušan Neuwerth a Jiří Hradil.

Lukáš Zielosko ■

BILLY BARMAN (SK)

KLUB
02.05.2015, 22.30

PL

Jedna z najbardziej popularnych słowackich alternatywnych kapel. Założyli ją w 2008 roku Juraj Podmanický i Jozef Vrábel, którzy zwrócili uwagę publiczności swoją EP-ką. Utwory *Stano* oraz *Introvert* z pierwszego długogrającego albumu *Noční jazdci* (2008) zadomowiły się na dobre w mediach muzycznych. Billy Barman należy do najbardziej aktywnych zespołów ze Słowacji. Gra mieszankę łatwo rozpoznawalnego indie rocka: zabawne teksty przeplatają się tu z miłymi dla ucha aranżacjami, czasem zabrzmią trafnie użyte, nieco zakamuflowane motywy ludowe. Dzięki najnowszemu albumowi *Modrý jazyk*, który nastrojem i aranżacjami nawiązuje do solidnego słowackiego mainstreamu minionych dekad, muzycy opanowali sceny klubów i festiwali na Słowacji i w Czechach. Zespół jest m.in. laureatem aż czterech nagród Radio Head Awards, przyznawanych przez słowackie Radio FM (w kategorii muzyki alternatywnej nagrodę tę zdobyły też grupy Puding Pani Elvisovej, Korben Dallas czy Noisecut, które gościliśmy podczas poprzednich edycji KnG).

CZ

Jednu z nejúspěšnějších slovenských alternativních kapel založili Juraj Podmanický s Jozefem Vrábelem v roce 2008 a pozornost si získali hned svým eponymním EP. Skladby *Stano* a *Introvert* se zabydlely v hudebních médiích a obě byly součástí prvního alba *Noční jazdci* vydaného v roce 2010. Kapela v současné sestavě prezentuje jedno z nejživějších uskupení slovenského hudebního spektra. Hrají směs identifikovatelného, podmanivého indie rocku, kde se hravé texty střídají s líbivými aranžmá, přičemž občas zazní trefně použité, subliminální lidové motivy. S aktuálním albem *Modrý jazyk*, které jak náladou, tak mnohdy použitými aranžemi navazuje na kvalitní slovenský mainstream minulých desetiletí, válcují pódia klubů a festivalů po celém Slovensku i Česku. Kapela je krom jiných úspěchů držitelem rekordních čtyř cen Radio_Head Awards slovenského Rádia_FM (držiteli těchto cen pro alternativní hudební scénu jsou také kapely Puding pani Elvisovej, Korben Dallas či Noisecut které jsme měli možnost vidět na KnH v minulých ročnících).
Je to kapela, která se hned tak neoposlouchá, a proto můžeme koncert jen doporučit.

Jakub Gajdica ■

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE | DOPROVODNÉ AKCE

SPOTKANIA LITERACKIE | LITERÁRNÍ SETKÁNÍ
WYSTAWY | VÝSTAVY
TEATROTEKA | TEATROTÉKA

SPOTKANIA LITERACKIE
LITERÁRNÍ SETKÁNÍ

Maciej Robert,
Perełki i skowronki. Adaptacje filmowe prozy Bohumila Hrabala,
Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego i Wydawnictwo Biblioteki PWSFTviT, Łódź 2014

Czeska sztuka filmowa coraz częściej staje się przedmiotem akademickiej refleksji polskich badaczy. Oto najświeższy tego przykład: książka Macieja Roberta *Perełki i skowronki. Adaptacje filmowe prozy Bohumila Hrabala*. Autor wziął na warsztat osiem filmów pełnometrażowych i siedem krótkich, od nowelowych *Perełek na dnie* z 1965 roku po *Obsługiwałem angielskiego króla* Jiříego Menzla z 2006, czyli ponad cztery dekady związków Bohumila Hrabala z kinem. Festiwal Kino na Granicy jako pierwszy i wciąż jedyny prezentował kompletny przegląd filmowych adaptacji jego prozy.
O zamiłowaniu do czeskiej kultury, kinie i twórczości autora *Lekcji tańca dla starszych i zaawansowanych*, o badawczym dystansie i wielu innych kwestiach z Maciejem Robertem rozmawiać będzie Ewa Ciszewska.

České filmové umění se čím dál tím častěji stává tématem akademických úvah polských vědců. Tady jeden čerstvý příklad: kniha Macieje Roberta *Perličky a skřivánci. Filmové adaptace prózy Bohumila Hrabala* (*Perełki i skowronki. Adaptacje filmowe prozy Bohumila Hrabala*). Autor si vzal na mušku osm celovečerních a sedm krátkometrážních filmů, od novelistických *Perliček na dně* z roku 1965 až po *Obsluhoval jsem anglického krále* Jiřího Menzela z roku 2006, čili více než čtyři desetiletí spojení Bohumila Hrabala s filmem. Festival Kino na hranici jako první a stále jediný představil kompletní přehlídku filmových adaptací jeho prózy. O oblibě české kultury, filmu a tvorbě autora *Tanečních hodin pro starší a pokročilé*, o výzkumném odstupu a mnoha jiných otázkách bude s Maciejem Robertem mluvit Ewa Ciszewska.

Maciej Gil ■

AVION
30.04.2015, 13.00

SL

SPOTKANIA LITERACKIE
LITERÁRNÍ SETKÁNÍ

Krzysztof Tomasik,
***Seksbomby PRL-u*, Wydawnictwo Marginesy,**
Warszawa 2014

Na polskim rynku wydawniczym można znaleźć duży wybór książek zbierających fakty, anegdoty czy zwykłe plotki z życia znanych osób, popularnych gwiazd show-biznesu. W zalewie niezbyt wartościowych pozycji zdarzają się najprawdziwsze skarby. Jeden z nich to *Seksbomby PRL-u* Krzysztofa Tomasika, portret pięciu znakomitości sceny i ekranu: Kaliny Jędrusik, Beaty Tyszkiewicz, Barbary Brylskiej, Grażyny Szapołowskiej i Katarzyny Figury. Ich obecność w zbiorowej świadomości wpisuje się nie tylko w dzieje polskiego kina, ale i w opowieść o funkcjonowaniu seksu i erotyki w kulturze PRL-u. Między innymi o wyborze bohaterek i doborze ilustracji, o metodzie badawczej czy cezurze 1989 roku z Krzysztofem Tomasikiem będzie rozmawiać Maciej Gil.

Na polském vydavatelském trhu může me najít mnoho publikací shromažďujících fakta, anekdoty nebo jen obyčejné drby ze života známých osobností, populárních hvězd showbyznysu. V záplavě nepříliš hodnotné literatury se občas podaří najít opravdový poklad. A právě tím jsou *Sexbomby PLR* (*Seksbomby PRL-u*) Krzysztofa Tomasika, portrét pěti významných osobností filmu a divadla: Kaliny Jędrusikové, Beaty Tyszkiewiczové, Barbary Brylské, Grażyny Szapołowské a Katarzyny Figury. Jejich přítomnost v kolektivním povědomí se odráží nejen v dějinách polského filmu, ale také v příběhu o funkci sexu a erotiky v kultuře PLR. S Krzysztofem Tomasikem bude mimo jiné o výběru hrdinek a ilustrací, o přístupu k matriálu či přelomovém roce 1989 hovořit Maciej Gil.

Maciej Gil ■

AVION
02.05.2015, 11.00

SL

SPOTKANIA LITERACKIE
LITERÁRNÍ SETKÁNÍ

***Zobaczyć duszę świata*,**
spotkanie z Łukaszem Jaroszem |
***Uvidět duši světa*,**
setkání s Łukaszem Jaroszem

Łukasz Jarosz (rocznik 1978) jest poetą, muzykiem i nauczycielem, autorem siedmiu zbiorów wierszy: *Soma* (2006), *Biały tydzień* (2007), *Mimikra* (2010), *Spoza* (2011), *Wolny ogień* (2011), *Pełna krew* (2012), *Świat fizyczny* (2014). Jego książki poetyckie wielokrotnie były wyróżniane i nagradzane. Zbiór wierszy *Pełna krew* został uhonorowany w 2013 roku Nagrodą Literacką im. Wisławy Szymborskiej. Pisze także teksty dla alternatywnych zespołów rockowych Lesers Band, Chaotic Splutter, Katil Ferman, Mgłowce i Zziajani Porywacze Makowców, w których występuje jako perkusista i wokalista. Mieszka we wsi Żurada pod Olkuszem. Jest jednym z najbardziej intrygujących polskich poetów młodego pokolenia. Spotkanie z Łukaszem Jaroszem poprowadzi Zbigniew Machej.

Łukasz Jarosz (nar. 1978) je básník, hudebník a učitel, autor sedmi sbírek poezie: *Sóma* (*Soma*, 2006), *Bílý týden* (*Biały tydzień*, 2007), *Mimikry* (*Mimikra*, 2010), *Zvenku* (*Spoza*, 2011), *Otevřený oheň* (*Wolny ogień*, 2011), *Plná krev* (*Pełna krew*, 2012), *Fyzický svět* (*Świat fizyczny*, 2014). Za své básnické knihy obdržel mnoho vyznamenání a cen. Sbírka básní *Plná krev* (*Pełna krew*) se stala v roce 2013 vítězem Literární ceny Wisławy Szymborské. Píše také texty pro alternativní rockové kapely Lesers Band, Chaotic Splutter, Katil Ferman, Mgłowce a Zziajani Porywacze Makowców, ve kterých vystupuje jako bubeník a zpěvák. Bydlí ve vesnici Żurada nedaleko Olkusze. Je jedním z nejrozporuplnějších polských básníků mladé generace. Setkáním s Łukaszem Jaroszem provede Zbigniew Machej.

KaSS
28.04.2015, 16.00

WERNISAŻ WYSTAWY | VERNISÁŽ VÝSTAVY

50 LAT BOLKA I LOLKA
50 LET BOLKA A LOLKA

WYSTAWA | VÝSTAVA

opracowanie plastyczne | výtvarné zpracování:
Roman Baran, Barbara Olek

Pierwszy odcinek przygód dwóch braci, Bolka i Lolka, telewidzowie zobaczyli w 1963 roku i od tego momentu rozpoczęła się wielka filmowa kariera tych sympatycznych urwisów. Zyskali popularność nie tylko w Polsce, udało im się podbić serca około miliarda wielbicieli kreskówek na całym świecie. Pełnometrażowa Wielka podróż Bolka i Lolka trafiła do ponad osiemdziesięciu krajów. Chłopcy rodem z bielskiego Studia Filmów Rysunkowych skończyli już pięćdziesiąt lat, lecz w ogóle się nie zmienili. Mimo upływu czasu wciąż przynoszą radość nowym pokoleniom i bawią dzieci swymi szalonymi pomysłami. Wystawa kreśli sylwetki twórców Bolka i Lolka: Władysława Nehrebeckiego, Alfreda Ledwiga i Leszka Lorka. W ciekawy sposób prezentuje poszczególne serie przygód popularnych bohaterów. Niewątpliwą atrakcję ekspozycji stanowi bogaty materiał archiwalny dotyczący różnych etapów tworzenia filmu animowanego. Są to m.in.: fragmenty scenopisu obrazkowego, projekty rysunkowe i kolorystyczne postaci Bolka i Lolka, dekoracje i kadry z poszczególnych filmów. Wystawa przenosi widzów w bajkowy świat dzieciństwa.

První díl dobrodružství dvou bratrů Bolka a Lolka viděli diváci v roce 1963 a od té chvíle začala velká filmová kariéra těchto sympatických rošťáků. Popularitu získali nejen v Polsku, podařilo se jim dostat do srdcí asi miliardy milovníků kreslených filmů na celém světě. Celovečerní *Velké putování Bolka a Lolka* se dostalo do více než osmdesáti zemí. Chlapci pocházejí ze Studia kreslených filmů (Studio Filmów Rysunkowych Bielsko-Biała), a i když je jim již přes 50 let, vůbec se nezměnili. I po letech přinášejí radost novým generacím a baví děti svými šílenými nápady. Výstava představuje postavy tvůrců Bolka a Lolka: Władysława Nehrebeckého, Alfreda Ledwiga a Leszka Lorka. Zajímavým způsobem prezentuje jednotlivé série dobrodružství populárních hrdinů. Nepochybnou zajímavostí výstavy jsou bohaté archivní materiály z různých etap tvorby animovaného filmu. Jsou to mj.: úryvky z obrázkového scénáře, kreslené a barevné návrhy postav Bolka a Lolka, dekorace a okénka z jednotlivých filmů. Výstava diváky přenese do pohádkového světa dětství.

Piotr Płatek ■

DRAMAT WOLNOŚCI
DRAMA SVOBODY

WYSTAWA | VÝSTAVA

autor projektu: prof. Zbigniew Bajek
koordynatorka projektu | koordinátorka projektu: Izabela Biela
organizatorzy | organizátoři:
ASP w Krakowie,
Pierwsza Pracownia Interdyscyplinarna,
Interdyscyplinarne Koło Artystyczno-Naukowe,
Areszt Śledczy w Krakowie |
AVU v Krakově,
První interdisciplinární vědecké pracoviště,
Interdisciplinární umělecko-vědecký spolek,
Vazební věznice v Krakově

Dramat Wolności to kolejny projekt z cyklu wydarzeń ze słowem „wolność" w tytule realizowanych przez artystów — profesorów, doktorantów i studentów krakowskiej ASP i innych uczelni z Polski, Czech i Niemiec — w miejscach, gdzie wolność jest ograniczana. Inspiracją do ich powstania były zrywy wolnościowe Polaków z ostatnich trzydzie stu lat. Idea projektu opiera się na przekonaniu, że wolnością zajmować się można i trzeba zawsze, niezależnie od realiów politycznych, religijnych, społecznych. Wolność jest dobrem, o które należy zabiegać i pielęgnować, ma też wymiar tragiczny. W projekcie bierze udział ponad 100 osób. Każdy przygotował pracę wydrukowaną na banerze o wymiarach 250x160 cm oraz krótki film z wypowiedzią na temat wolności.

Drama svobody je další projekt z cyklu událostí, které pojí slovo „svoboda" v názvu. Pořádají je umělci – profesoři, doktorandi a studenti Akademie výtvarných umění v Krakově a jiných vysokých škol z Polska, České republiky a Německa – v místech, na nichž je svoboda omezená. Ke vzniku je inspirovaly boje Poláků za svobodu v posledních třiceti letech. Myšlenka projektu vychází z přesvědčení, že o svobodu je třeba pečovat vždy, za každých okolností a nezáleží při tom na politických, náboženských ani společenských skutečnostech. Svoboda je dobrem, o které se musíme starat a hýčkat si ho. Má však také druhou, neblahou stránku. Projektu se účastní více než 100 lidí. Každý připravil tisk na banneru velikosti 250 x 160 cm a krátký film na téma svobody.

W RAMACH PROJEKTU *DRAMAT WOLNOŚCI* ODBĘDĄ SIĘ |
V RÁMCI PROJEKTU *DRAMA SVOBODY* SE USKUTEČNÍ:

28.–30.04. 2015
Warsztaty dla osadzonych Zakładu Karnego w Cieszynie. |
Workshopy pro vězně cieszynské věznice

29.04. – 3.05.2015
(wstęp wolny | volný vstup)
wystawa | výstava
Wenecja Cieszyńska — ul. Przykopa | Těšínské Benátky – ul. Przykopa

29.04. 2015, 15.00
Projekcja filmu *Obywatel* w Zakładzie Karnym poprzedzona prelekcją Macieja Gila (pokaz zamknięty — dla osadzonych) | Promítání filmu *Občan* v cieszynské věznici s úvodem Macieje Gila (uzavřená projekce – pro vězně)

30.04. 2015, 14.00
Wernisaż wystawy wielkoformatowych prac artystów wykonanych w ramach projektu, a także prac osadzonych powstałych podczas warsztatów i pokaz filmu *Dramat Wolności* (Zakład Karny w Cieszynie, wstęp tylko dla zaproszonych gości). | Vernisáž výstavy velkoformátových uměleckých děl vzniklých v rámci projektu, prezentována budou rovněž díla vězňů, která byla vytvořena během workshopů; promítání filmu *Drama svobody* (Věznice v Cieszyně, pouze pro pozvané).

30.04. 2015, 17.00
(wstęp wolny | volný vstup)
Pokaz filmów w Domu Narodowym | Filmové projekce v Národním domě:
DRAMAT WOLNOŚCI | DRAMA SVOBODY:
reżyseria | režie: Zbigniew Bajek, Izabela Biela, Polska | Polsko 2014, 16'

DRAMAT WOLNOŚCI | DRAMA SVOBODY:
montaż | střih: Mateusz Grymek, Izabela Liżewska, 35'
Collage wypowiedzi o wolności zrealizowanych w trakcie projektu | Koláž výpovědí na téma svobody zaznamenaných během prací na projektu

EURO
28.04.2015, 12.00

WERNISAŻ WYSTAWY | VERNISÁŽ VÝSTAVY

Stefan Lechwar, Beats of Freedom / Zew wolności

KINEMATO(GRAF)

WYSTAWA | VÝSTAVA

Czeski Cieszyn, budynek Euroregionu,
Hlavní třída 1a/147 | Český Těšín,
budova Euroregionu, Hlavní třída 1a/147

czas trwania | doba trvání:
28.04. – 07.05.2015

wstęp wolny | volný vstup

kuratorzy | kurátoři: Tomasz Kipka, Iwona Cichy, Magdalena Szadkowska

Wystawa *Kinemato(graf)* prezentuje plakaty filmowe wykonane przez polskich artystów kilku pokoleń — pracowników naukowo-dydaktycznych Zakładu Projektowania Graficznego Instytutu Sztuki Wydziału Artystycznego w Cieszynie oraz doktorantów i wybranych studentów ostatniego roku grafiki na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Stworzenie kinematografu przez braci Lumière w 1895 roku umożliwiło projekcję ruchomych obrazów, przyczyniając się do narodzin kina. Wraz z nim pojawił się również plakat filmowy. W ramach wystawy artyści zaprezentują graficzną interpretację wybranych filmów polskich i zagranicznych. Każdy z twórców reprezentuje odmienne podejście do plakatu i wykorzystuje inne środki wyrazu, lecz podstawowe zadanie jest wspólne dla wszystkich — jak za pomocą nieruchomego plakatu oddać charakter ruchomych obrazów.

Výstava *Kinemato(graf)* představuje filmové plakáty polských umělců několika generací – vědecko-pedagogických pracovníků Ateliéru grafiky Institutu výtvarného umění Fakulty umění v Těšíně, doktorandů a vybraných studentů posledního ročníku grafiky na Slezské univerzitě v Katovicích. Vynález kinematografu bratří Lumièrů v roce 1895 umožnil projekci pohyblivých obrazů, a přispěl tak ke vzniku filmu. Spolu s ním se objevil také filmový plakát. V rámci výstavy umělci představí grafickou interpretaci vybraných polských a zahraničních filmů. Každý z tvůrců reprezentuje odlišné pojetí plakátu a využívá jiné výrazové prostředky, ačkoliv základní zadání je pro všechny společné – jak lze pomocí nepohyblivého plakátu vystihnout charakter pohyblivých obrazů.

Iwona Cichy ■

TE

WALENTYNA | VALENTINA:
DOM | TE
29.04.2015, 11.00

TEATROTEKA
TEATROTÉKA

Teatroteka to projekt Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych o charakterze artystycznym i edukacyjnym. Ideą projektu jest wykorzystanie potencjału technologii filmowej do ekranizacji najbardziej wartościowych osiągnięć „młodej" polskiej dramaturgii teatralnej. Realizacje w polskiej wersji językowej z angielskimi napisami. | Teatrotéka je umělecký a vzdělávací projekt varšavského Studia dokumentárních a hraných filmů. Myšlenkou projektu je využít potenciál, jaký skýtá filmová technologie, a natočit nejzajímavější počiny „mladé" polské divadelní scény. Provedení v polské jazykové verzi s anglickými titulky.

WALENTYNA | VALENTINA:
55'
reżyseria | režie: Wojciech Faruga
scenariusz | scénář: Julia Kijowska
obsada | hrají: Julia Kijowska, Irena Wójcik, Barbara Szczecińska, Warszawski Żeński Chór „Harfa"

Jedna aktorka i chór śpiewaczek. Spektakl i koncert. Dokument i kreacja. Bohaterką jest Tiereszkowa, tkaczka, którą Chruszczow namaścił na pierwszą kobietę w kosmosie. Po powrocie na ziemię świeciła niemal boskim blaskiem. Stała się jedną z najbardziej rozpoznawalnych gwiazd Związku Radzieckiego. Po 1989 roku zamilkła. W spektaklu wykorzystano fragmenty oryginalnych pamiętników Walentyny Tiereszkowej i transkrypcje wypowiedzi radzieckich kosmonautów zaczerpnięte z dokumentu Macieja Drygasa Stan nieważkości. |
Jedna herečka a ženský pěvecký sbor. Divadelní představení a koncert. Dokument a stylizace. Hrdinkou je Valentina Těreškovová, tkadlena, které dal Chruščov požehnání jako první ženě ve vesmíru. Po návratu na Zemi vydávala téměř božskou záři. Stala se jednou z neznámějších hvězd Sovětského svazu. Po roce 1989 její sláva utichla. V představení jsou využity úryvky z originálních deníků Valentiny Těreškovové a přepisy výpovědí sovětských kosmonautů převzaté z dokumentu Macieje Drygase *Stav beztíže* (*Stan nieważkości*).

WALIZKA | KUFR:
DOM | TE
30.04.2015, 11.00

NAD:
DOM | TE
28.04.2015, 11.00

TEATROTEKA
TEATROTÉKA

WALIZKA | KUFR:
67'
reżyseria | režie: Wawrzyniec Kostrzewski
autorka sztuki | autorka hry:
Małgorzata Sikorska-Miszczuk
obsada | hrají: Adam Ferency,
Krzysztof Globisz, Halina Łabonarska, Marta Król,
Łukasz Lewandowski

Fransua Żako poszukuje prawdy. Prowadzony przez Narratora i Automatyczną Sekretarkę, pokonuje drogę z domu do Muzeum Zagłady, aby tam, na jednej z walizek z Auschwitz, rozpoznać nazwisko swojego ojca. Nie jest to jednak zwykły spacer, ale droga ku odzyskaniu pamięci i tożsamości. Prawda, której brakowało mu przez całe życie, nagle uderzy w niego z niebywałą siłą. Powrócą wspomnienia, sytuacje, pytania, które przez lata nie mogły doczekać się odpowiedzi. Walizka stawia także szersze pytanie o społeczną pielęgnację pamięci o Zagładzie. |
Fransua Žako hledá pravdu. Na jeho cestě ho provází Vypravěč a Záznamník. Odchází z domu a dojde do Muzea holocaustu, kde na jednom z osvětimských kufrů najde jméno svého otce. Není to obyčejná procházka, ale cesta k tomu, jak získat nazpět paměť a identitu. Pravda, která mu po celý život chyběla, uhodí s nebývalou silou. Vrací se vzpomínky, situace, otázky, které se dlouhá léta nemohly dočkat odpovědi. Kufr si klade taky obecnější otázku, a to jak společně dbát o paměť holocaustu.

NAD:
73'
autor sztuki i reżyseria | autor hry a režie:
Mariusz Bieliński
obsada | hrají: Eryk Lubos, Henryk Talar,
Sławomira Łozińska, Krzysztof Stroiński,
Anna Terpiłowska, Andrzej Blumenfeld,
Krzysztof Plewako-Szczerbiński

W planie realistycznym śledzimy historię Jakuba. Skazany za zbrodnię, której nie popełnił, po dwudziestu latach wychodzi z więzienia. Ale czy może być wolny? „Wolność to brak tajemnicy". Jakub poznaje tożsamość jedynego świadka, którego oskarżenia były podstawą skazania… Z rozmów i poetyckich monologów zbudowany zostaje zapis rodzinnego i społecznego dramatu. |
Sledujeme realisticky zpracovaný příběh Jakuba. Byl odsouzený za zločin, který nespáchal, a po dvaceti letech se vrací z vězení. Může však být ještě někdy svobodný? „Svoboda je nedostatek tajemství." Jakub zjistí totožnost jediného svědka, na základě jehož nařčení byl odsouzený. Z rozhovorů a poetických monologů je sestavený záznam rodinného a společenského dramatu.

INDEKS FILMÓW | INDEX FILMŮ

6 kroków 100
8 i ¾ 135
38 118

A
Ako vzniká tornádo 128
A nagy füzet 130
Aria Diva 23
Až přijde kocour 54

B
Balada o siedmich obesených 57
Bez powrotu Panie Z. 137
Bogowie 101
Bruk 136
Brut 14

C
Carte blanche 102
Cesta ven 78
Chory ząb
z serii Przygody Bolka i Lolka 141
Coś mi zabrano 31
Comeback 119
Cukor 37

Č
Česká pivní válka 79

D
Danielův svět 80
Deep Love 103
Deti 120
Dědictví aneb Kurvahošigutntág 47
Díra u Hanušovic 81
Domek 141
Don Juan 138
Drak sa vracia 56
Dwóch Jasiów i Małgosia
z serii Kuba i Śruba 140

E
Efekt domina 104
…ergo sum 137
Eukalyptus 27

F
Fair Play 134
Fehér isten 131
Felicjanek 10 140
Felvidék – Horná zem 121
Folk Story 135
Fotograf 82
Fotograf 105
Fuga na černých klávesách 63

G
Gilgamesz 138
Gody 138
Gottland 83
Gwiazda Kopernika 142

H
Heavy Mental 106
Hipopotamy 113
Historia nie z tej ziemi,
czyli Zielone Ludziki 134
Hledání 68
Hledání cest 75
Hodinový manžel 84

I
Impas 136

J
Jak jsem tě poznala 14
Jak wyginęły mamuty 137
Jáma 85
Jeziorak 107
Južná pošta 39

K
Kalamita 43
Karambol 135
Karaluch 137
Kára plná bolesti 38
Kebab i Horoskop 108
Kingsajz 17
K oblakům vzhlížíme 86
Kocidrapka 140
…kone na betóne 40

Koniec wakacji 28
Krok do tmy 122
Křik 12
Kukuřičný ostrov 87
Kwiat 136

Ł
Łaźnia 113

M
Magický hlas rebelky 88
Makatka I 138
Makatka III 138
Makatka V 138
Małe stłuczki 109
Miasto 44 110
Místa 89
Mleczny brat 114
Musíme si pomáhat 49

N
Najatý klaun 35
Naturalni 114
Námestie svätej Alžbety 55
Něžný barbar 45
Nina 128
Nocne loty 139

O
Obława 29
Obywatel 111
Och! Och! 134
Odborný dohled
nad východem Slunce 90
Olga 91
O něčem jiném 70
Opři žebřík o nebe 92

P
Pani z przedszkola 30
Papieros 134
Pasca 36
Pátrání po Ester 76
Pelíšky 58
Pevnost 65

Pirátské sítě 93
Plemya 132
Pociąg do Hollywood 18
Pohádkář 94
Polnočná omša 53
Porwana królewna
z serii Kuba i Śruba 140
Pravdivý příběh Antonie Pařízkové 13
Proměny přítelkyně Evy 68

R
Reksio i koguty z serii Reksio 141

S
Schmitke 95
Sedím na konári a je mi dobre 46
Sedmikrásky 71
Sen o Warszawie 112
Się ściemnia 139
Slané cukríky 74
Slovensko 2.0 123
Socialistický Zombi Mord 124
S tebou mě baví svět 73
Strzelnica 139
Summer Love 22
Superjednostka 115
Sztandar 139
Szum lasu 136

Š
Šašek a královna 44

T
Tam na konečné 11
Trabantem až na konec světa 96
Tři bratři 97

U
Ubu król 20
Umanutá 67

V
Václav 59
Velká noc 98
Vlna vs. breh 125
Vražda Ing. Čerta 72
Všetky moje deti 126

W
Wiadomość 139
Wielka podróż Bolka i Lolka 142

Z
Zabawka 139
Zabitá neděle 64
Za borem, za lasem 139
Zapomenuté světlo 48
Zemsta 19
Zpráva o putování
studentů Petra a Jakuba 66
Zwariowana dusza 135

Ż
Żurek 21

Ž
Žiť pre vášeň 127

ORGANIZATORZY / ORGANIZÁTOŘI:

SPONSOR GŁÓWNY / HLAVNÍ SPONZOR:

WSPÓŁORGANIZATORZY / SPOLUORGANIZÁTOŘI:

PROJEKT WSPIERAJĄ / PROJEKT PODPORUJÍ:

Projekt je spolufinancován z prostředků Ministra kultury a národního dědictví Polské republiky.

PARTNERZY / PARTNEŘI:

PATRONI MEDIALNI / MEDIÁLNÍ PARTNEŘI:

Zarządzamy najważniejszymi gazociągami w Polsce. Rozwijanie sieci przesyłowej łączymy z odpowiedzialnością za otoczenie, w którym funkcjonujemy. Wspieranie kultury stanowi dla nas ważny element zaangażowania społecznego. Dlatego z pasją wspieramy artystów w tworzeniu unikatowych projektów.

GAZ system

Łączymy z kulturą

Granted!
Visegrad
design
Slovak
political studies
Slovakia
central
festival
Poland
architecture
schools
union
Polish
promotion
magazine
tournament role
conference
european
cooperation
meeting
grant
Carpathian
environmental
school
management
context
water
tourism
nations
museums
society
archives
knowledge
crescendo
Latin
policy
symposium
Ukraine
conditions
key
sing
graphs
growing
parks
migrations
small
symposium
conflicts
coverage
streets
elements
dancing
scene
mental
chance
awards
filmmaking
sea
parade
carolling
deserted
colony
handicraft
energy
preservation
arts
lute
tomorrow
battle
pillars
little
poster
emphasis
politics
connections
inspiration
joy
corridors
transferring
solo
non-NATO
influence
general
sounds
dimension
anti-corruption
capacities
rescue
juggling
beginning
sustainable
exhibition
philosophy
borderless
governments
convergence
wall
welcome
prize
marathon
video
infrastructure
applications
entrepreneurial
jewellery
researching
archaeological
basis
anthropological
remembrance
immigration
oral
that
Kosovo
dream
form
carol
Balaton
revival
1960s
proposal
organization
legacy
standard
lake
countryside
intelligence
tanks
flower
frames
capitals
multiculturalism
picnic
analytical
tank
just
outward
philosophy
anti-corruption
handicrafts
triangle
distorting
beat
frontiers
borderland
academic
village
inclusion
methods
garden
projects
review
traditional
criticism
practice
issue
live
opportunities
anthropology
comparative
initiative
volunteerism
decision-making
measures
restoration
birthday
pulse
my
award
enhancing
convention
fund
bonds
talent
violin
primary
competency
travel
meet
civic
orchestra
railways
athletic
flowers
meadows
tennis
minium
defense
emerging
goods
values
active
musicians
Hradec
Kralove
ethnic
transparency
antique
modernity
trends
lessons
standards
investment
quartet
millennium
professionals
forming
shadow
Czech
disabilities
places
enterprises
activity
universities
ecology
agriculture
wave
events
discussion
transfer
route
ethnicity
involvement
weekend
handicapped
control
marketing
trumpets
fundraising
dembluoy
raising
DNA
integrated
fourth
idea
order
V4+
Silesian
Baltic
neighboring
myth
poet
sites
hypocrisy
megaphor
Kolin
barriers
empowering
nation
wind
defence
basin
clinical
basic
history
spatial
labour
crisis
daily
front
contacts
Central
Eastern
industries
capital
economical
fashion
economies
island
zone
welfare
decade
harmony
patronage
success
scenes
intensifying
reduction
approaches
graduate
looking
keeping
form
carol
Balaton
preserving
youths
liaison
service
debating
permanent
fundi
oral
that
Kosovo
dream
society
archives
monuments
researching
basis
archaeological
anthropological
remembrance
immigration

10 LAT EMOCJI
YEARS OF EMOTIONS

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ
POLISH FILM INSTITUTE

*Dziękujemy Wam za emocje na polskich filmach**

WWW.PISF.PL

OBEJRZYJ

polskie filmy fabularne, dokumentalne i animowane, które znajdują się w Twojej szkole w pakiecie DVD Filmoteki Szkolnej lub przez Internet na stronie **www.filmotekaszkolna.pl**

ODWIEDŹ

najbliższą Pracownię Filmoteki Szkolnej

DOŁĄCZ DO

sieci liderów Filmoteki Szkolnej w swoim województwie

SKORZYSTAJ

z kursów online, analiz filmoznawczych, scenariuszy lekcji

DOWIEDZ SIĘ

jak prowadzić filmowe lekcje

WEŹ UDZIAŁ

w konkursach, warsztatach, konferencjach, festiwalach i Studiu Filmoteki Szkolnej

FILMY BEZ PUDŁA

WWW.FILMOTEKASZKOLNA.PL

PROGRAM EDUKACYJNY POLSKIEGO INSTYTUTU SZTUKI FILMOWEJ

Filmoteka Szkolna

SKRYTYKUJ.PL

Kampania społeczna Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej

Sklejaj memy i wygrywaj kody IPLEX

Oglądaj vlogi, dowiesz się jak filmy komentują Artyści

Stwórz filmowego bloga i dziel się swoją krytyką z innymi

Komentuj filmy i zasiądź w Jury młodzieżowym na festiwalu filmowym

Debatuj o filmach wraz z krytykami

facebook.com/filmsienieurwal

Festival JURY

hranice jsou

hranice jsou
od toho, aby se
překonávaly!

od toho, aby se
překonávaly!

www.fondkinematografie.cz

NAJPODROBNEJŠIA MAPA SLOVENSKÉHO FILMU

www.skcinema.sk

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM INSTITUTE

SK CINEMA

Databázy Slovenského filmového ústavu

CIESZYŃSKI OŚRODEK KULTURY

Dom Narodowy

COK „Dom Narodowy" - samorządowa instytucja kultury ma siedzibę w zabytkowym budynku z 1901 r.
Stanowi ważne **centrum życia kulturalnego** Ziemi Cieszyńskiej.
Jest miejscem koncertów, spektakli, prelekcji, wykładów, spotkań, wieczorów poetyckich, warsztatów, zajęć w sekcjach zainteresowań i pracowniach artystycznych, przeglądów, konkursów, wystaw i międzynarodowych festiwali.

Największą imprezą organizowaną przez COK „Dom Narodowy" są dni miasta zwane „Świętem Trzech Braci".
XXV edycja tego święta odbędzie się w dniach 19-21 czerwca 2015 r.
Na estradzie, usytuowanej na cieszyńskim Rynku, wystąpią m.in.: **GOLEC UORKIESTRA, BIG CYC, AKURAT** oraz kabarety **SMILE** i **SUPER DUO**.

Szczegóły na stronach
www.domnarodowy.pl i **www.swietotrzechbraci.pl**

ZAPRASZAMY!

Ściągasz?

zejdź na zie–mię

Czy wiesz, że...

Kultura z legalnych źródeł może być płatna lub bezpłatna

To, że płacisz za treści kultury, nie zawsze oznacza, że pochodzą one ze źródeł legalnych

Bądź świadomy, że często płacisz za dostęp do utworów, które są oferowane z nielegalnych źródeł

Korzystając z nielegalnych źródeł, wspierasz tych, którzy zarabiają na kulturze w nieuczciwy sposób

www.legalnakultura.pl

Unikaj rozczarowań.
Korzystaj z legalnych źródeł.

LEGALNA KULTURA

Projekt współfinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Projekt współfinansowany przez

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Kamienica Konczakowskich

Restauracja • Piwnica • Sale bankietowe

Sala Lustrzana:

- dla 60 osób
- zabytkowe wnętrze
- idealna lokalizacja
- klimatyzacja

Sala Biała:

- dla 40 osób
- widok na rynek

W drugiej połowie 2015 roku otwieramy również Salę Pamięci poświęconą Bruno Konczakowskiemu, gdzie przybliżymy jego postać poprzez pamiątki, zdjęcia, repliki broni z jego kolekcji itp.

Zapraszamy!

Uroczystości rodzinne • Okolicznościowe • Firmowe

Rynek 19, Cieszyn **tel.: 503 139 161** **www.kamienica-konczakowskich.pl**

18 46

BROWAR ZAMKOWY CIESZYN

Tradycja jakości

Zapraszamy do krainy Księżnej Daisy

o każdej porze roku

UZDROWISKO
Szczawno - Jedlina S.A.

REZERWACJE:

74 84 93 236 / 298

74 84 93 130 *(24 h/na dobę)*

marketing@szczawno-jedlina.pl

www.szczawno-jedlina.pl

Zážitky za hranicí
Przeżycia za granica

GEOVITA
cestovní kancelář | biuro podróży
www.geovita.cz

Dovolená | wczasy • lázně | uzdrowiska • zájezdy | wycieczki • letenky | bilety lotnicze • firemní akce | imprezy firmowe
konference | konferencje • půjčovny aut | wypożyczalnie samochodów • noclehy | noclegi • služební cesty | wyjazdy służbowe
kulturní podujetí | wydarzenia kulturalne • poradenství a marketing | doradztwo i marketing

Geovita, s.r.o., cestovní kancelář. Dovolená ve střední Evropě | biuro podrozy. Wczasy w Europie Środkowej.
www.geovita.cz • tel.: +420 588 208 208 • www.pobyt.cz

Nová **ŠKODA Superb**
již brzy ...

ŠKODA

KARIREAL

PROGRAM PRO VAŠE VOZIDLO:

autorizovaný prodejce vozů ŠKODA | autorizovaný servis ŠKODA a Volkswagen | komplexní příprava a zajištění STK
sezónní servisní prohlídky | laserová geometrie | karosářské a lakýrnické práce | prodej pneumatik | servis klimatizací | ruční mytí vozidel

www.karireal.cz

TVP

TELEWIZJA POLSKA

patron medialny

17. Przeglądu Filmowego Kino na Granicy
28 kwietnia - 3 maja 2015 r., Cieszyn i Czeski Cieszyn

www.tvp.pl

O.pl

Polski Portal Kultury

ultramaryna
KOLORY MIASTA
UKAZUJE SIĘ OD 2001 | BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK | METROPOLIA SILESIA
www.ultramaryna.pl
www.facebook.com/ultramaryna
ŚWIEŻA CREW
ULTRA_TEMAT
+
FILM
MUZYKA
SCENA
SZTUKA

Asociace českých filmových klubů

acfk.cz
lfs.cz
projekt100.cz

SPONSOR GŁÓWNY:

ČESKÁ SPOŘITELNA

PRZY WSPARCIU

OSTRAVA!!!

SPONSOR GŁÓWNY:

ArcelorMittal

Colours OF OSTRAVA

16-19 LIPCA 2015 / DOLNÍ VÍTKOVICE / CZECHY

BJÖRK | KASABIAN

RUDIMENTAL | ST. VINCENT

MIKA | CLEAN BANDIT

RODRIGO Y GABRIELA | CARIBOU

JOSÉ GONZÁLEZ | KLANGKARUSSELL

RONI SIZE REPRAZENT | THE CINEMATIC ORCHESTRA

SLY & ROBBIE MEET NILS PETTER MOLVÆR

BLACK STROBE | THE MISPERS

SWANS | CARAVAN PALACE

CHOIR OF YOUNG BELIEVERS

THE DUMPLINGS | JOHN J PRESLEY

BILETY: WWW.JOYSTORE.PL

WIĘCEJ INFORMACJI: WWW.COLOURS.PL

PARTNERZY:

AGROFERT

VÍTKOVICE

SKUPINA ČEZ

Česká televize

BADEROOT

POLSKA PROMOCJA:

joytown

Zarząd Województwa Lubuskiego
zaprasza na Ziemię Lubuską
na

44. Lubuskie Lato Filmowe - Łagów 2015

28 czerwca
5 lipca 2015

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY / INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

44'TH LUBUSKIE FILM SUMMER - ŁAGÓW 2015

KINEMATOGRAFIE KRAJÓW EUROPY ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ / EASTERN AND CENTRAL EUROPEAN CINEMA / KINEMATOGRAPHIEN DER MITTEL UND OSTEUROPÄISCHEN LÄNDER

t-mobile nowe horyzonty

15. międzynarodowy festiwal filmowy
wrocław, 23 lipca – 2 sierpnia 2015

do zobaczenia we wrocławiu

międzynarodowe konkursy filmowe
kino litewskie
#selfie: filmowe autoportrety

retrospektywy
Philippe Garrel
Šarūnas Bartas
Tadeusz Konwicki

trwa sprzedaż karnetów festiwalowych na
www.nowehoryzonty.pl

#nowehoryzonty

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Kreatywna Europa MEDIA
PIAPF
TVP
WROCŁAW 2016 Europejska Stolica Kultury
EUROPEJSKA STOLICA KULTURY

CALL FOR ENTRIES

ANIMA COMPETITION
– professional, student and independent short animated films

ETIUDA COMPETITION
– documentary, fiction and experimental short films made at film and art schools

DEADLINE

31ST JULY 2015

KRAKOW 23-28. LISTOPADA / 23RD - 28TH NOVEMBER 2015

22. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY / INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

ETIUDA&ANIMA

www.etiudaandanima.com

FUNDACJA WSPIERANIA KULTURY FILMOWEJ

CYRK EDISON

28-30 sierpnia 2015

KINOBUS

O kinie w drodze

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

10 LAT EMOCJI

kinobus.pl

fb.com/kinobuspl

ZREALIZOWANO Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW URZĘDU MIASTA BYDGOSZCZY, MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO, POLSKIEGO INSTYTUTU SZTUKI FILMOWEJ ORAZ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

BYDGOSZCZ.PL

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

ARRI ZEISS TVP

www.camerimage.pl

facebook.com/camerimage

Organizator: Fundacja TUMULT, Rynek Nowomiejski 28, 87-100 Toruń, tel.: 56 621 00 19, 56 652 21 79, fax: 56 652 21 97, camerimage@camerimage.pl, office@camerimage.pl

آواز بی سرزمین

No Land's Song / reż. Ayat Najafi, Niemcy, Francja 2014, 91'

Czy głos solistki może pobudzić seksualnie mężczyznę? Zdaniem islamskiego uczonego w piśmie – tak, dlatego kobietom nie wolno publicznie występować przed męską widownią. Irańska piosenkarka wzywa na pomoc wokalistki i muzyków z Francji, by podjąć próbę przełamania absurdalnego zakazu. Przepiękna muzyka jako oręż do walki z archaicznym prawem religijnym. Konkurs DocFilmMusic

55.KRAKOWSKI FESTIWAL FILMOWY
55th KRAKOW FILM FESTIVAL

31.05 — 7.06.2015
krakowfilmfestival.pl

Producent:

Współorganizator:

Projekt zrealizowany przy wsparciu finansowym:

IV TYSKI FESTIWAL PERFORMANCE
TEATRU T.C.R.

SEX

06.06.2015 16:00-00:06 Wstęp wolny 16+

Pasaż Kultury Andromeda Tychy, Plac Baczyńskiego 2

www.TeatrTCR.pl www.facebook.com/TeatrTCR

T.C.R.
Grupa Artystyczna Teatr T.C.R.

TYCHY DOBRE MIEJSCE
dla teatru

Śląskie Szuflady

LABORATORIUM SZTUKI
PASAŻ KULTURY
andromeda
Teatr Mały
Dyrektor Andrzej Maria Marczewski

ISBN: 978-83-932940-4-6